

Norsk Sjakkblad

EM for klubblag
EM for landslag
Eliteserien

03 / 23

Ord fra redaktørene

Som følge av noen forsinkelser i sommer blir det relativt kort tid mellom forrige utgave og årets juleutgave av Norsk Sjakkblad. Det får dermed bli en slags julegave at det nå har dukket opp enda et blad kort tid etter det forrige, og vi er trygge på at innholdet er interessant nok til at alle sjakkentusiaster skal finne noe å bite i.

Det har skjedd mye på sjakkfronten siden sensommeren. I denne utgaven kan vi friste med det lovede intervjuet med stormesterkandidat Semen Mitusov etter hans bragd i tyrkiske Çeşme Open i sommer. Vi har ellers fått en ny spiller på topplisten over våre beste kvinner, så et intervju med Olga Dolgova har vi naturligvis funnet plass til. Det blir ellers rapporter fra ulike mesterskap, blant annet Offerspills historiske seier i Europacupen for klubblag, i tillegg til en del individuelle resultater og historier.

Europacupen bød også på andre begivenheter foruten Offerspills triumf, nemlig Eivind Olav Ristings tredje og avgjørende IM-napp i tillegg til at Alexander Flaata rasket med seg FM-tittelen etter en imponerende innsats for sin klubb SOSS. Dette er to spillere det er vel verdt å bli bedre kjent med, og du kan lese mer om deres fascinerende reiser i dette bladet.

Den eminente Kristoffer Gressli tilbyr også quiz for de ekstra kvasse, noe som kan være en fin aktivitet å sysle med i disse juletidene.

Vi vil igjen takke for svært gode bidrag fra alle vi har kontaktet i forbindelse med intervjuer, turneringer og lignende. Det setter vi stor pris på, og de vennlige tilbakemeldingene gjør vår jobb som redaktører ekstra givende. Samtidig ønsker vi å strekke ut en hånd til resten av miljøet – det er alltid en fryd å bli kontaktet med forespørsler eller innspill til hva redaksjonen kan dekke av saker, så dette får vi gjerne enda mer av.

Vår ambisjon er å lage et blad som speiler miljøet så godt som mulig, og da trenger vi deres innspill.

Vi ønsker alle en riktig god jul, og håper at dere tar med dere all den sjakkglede og entusiasme vi har observert gjennom året også til 2024 – da venter det enda flere turneringer og arrangementer som trenger både frivillige, dommere og spillere. Vi sitter klare med penn og papir.

God fornøyelse.

Joachim B. Nilsen og

Johannes Luangtep Kvisla

QR-kode til partiene i bladet.

Gjennom bladet vil det være gjemt 15 bokser med ulike typer oppgaver. Svar på oppgavene kan sendes til nsb@sjakk.no - alle som svarer riktig på minst fem oppgaver er med i trekningen av et signert Brett av Magnus Carlsen.

Styret har vedtatt at Norsk Sjakkblad i hovedsak skal distribueres digitalt. Dette fordi kostnadene ved å distribuere bladet nå gjør at det går på bekostning av antall utgivelser per år og hvilket innhold som kommer med. Alle som ønsker å få bladet tilsendt fysisk skal selvfølgelig fortsatt få det. Har du mottatt bladet digitalt og ønsker å motta neste utgave fysisk, eller har du fått fysisk blad og ønsker digitalt? Du kan registrere ønsket ditt her: <https://www.sjakk.no/sjakkbladet-og-forsteraden>

Norsk Sjakkblad

Et medlemsblad for Norges Sjakkforbund - www.sjakk.no

Redaktører

Johannes Luangtep Kvisla og Joachim B Nilsen

Kontakt (redaksjonen)

nsb@sjakk.no

Bidragstyttere

Joachim B. Nilsen, Johannes Luangtep Kvisla, Anniken Vestby, Niki Riga, Kristoffer Gressli, Monika Machlik, Egil Arne Standal, Tor Fredrik Kaasen, Aryan Tari, Asbjørn Steinskog, Lasse Østebø Løvik, Ole Christian Moen, Martin Halsvik Larsen og Eivind Olav Risting

Forsidebilde

Niki Riga

Abonnement

Årsabonnement for ikke-medlemmer koster kr 200. Ved abonnementsbestillinger, adresseendringer mv., kontakt NSF.

Annonser

Helside: fra kr 5.000

Halvside: fra kr 3.000

Kvartside: fra kr 1.800

Turneringsannonser 50 % rabatt.

Ta kontakt med Sjakkkontoret (nsf@sjakk.no) for flere priser.

Norges Sjakkforbund

Bentsebrugata 20, 0476 Oslo

T: 22 15 12 41

E: nsf@sjakk.no

Generalsekretær

Kristine Marie Ganz

T: 990 27 997

E: kristine@sjakk.no

President

Anniken Vestby

T: 876 85 164

E: annikenvestby@yahoo.no

Trykk Aksell

Synspunkter som fremføres i bladet er ikke nødvendigvis i samsvar med NSF's offisielle mening.

Tekst og bilder av redaksjonen der ikke annet er oppgitt.

Innhold

- 4 Fra Presidenten
- 5 Fra sjakkkontoret
- 14 Eivind Olav Risting
Tredje IM-norm i Europacupen
- 18 Ny norsk tittelholder
Flaata ble FM i Europacupen
- 23 Sparebanken Møre-sjakken
NGP i Volda
- 30 EM for landslag - åpen klasse
Berg- og dalbane i Budva
- 35 Reisebrev fra Montenegro
Monika Machlik om kvinnelaget
- 38 Grand Swiss
- 42 Eliteserien
Favorittene innfridde
- 51 Sjakkquiz

24 Ny nummer 1 på kvinnetoppen - Olga Dolgova
Intervju og kommentert parti

6 Europacupen for klubblag
Historisk gull til Offerspill

- 50 Blåbyen GP
Stor turnering i Sortland
- 54 Verdien av synlige forbilder
Noen erfaringer fra norsk sjakk
- 57 Kragerø NGP
Overskilling til topps
- 60 Semen Mitusov
GM-norm på utenlandstur
- 64 VM for seniorer
Moen yppet seg med eliten

Fra Presidenten

Kjære medlemmer!

Nå skriver vi desember på kalenderen og vi er snart halvveis i sjakkåret. Mye positivt har skjedd siden sist. NSF og USF har hatt felles styreseminar, noe vi har blitt enig om å fortsette med. Vi jobber jo fortsatt mot en eventuell sammenslåing og på alle mulige måter er det nyttig med felles forståelse og et godt samarbeid oss i mellom. Vi har allerede felles administrasjon på sjakkkontoret og mange av medlemmene våre er i begge forbund. På styreseminaret gjennomførte vi Tryggkurs, noe som var veldig nyttig. Vi diskuterte blant annet ulike problemstillinger man kan komme opp i med tanke på trakassering og styrkeforhold.

USF, NSF og Sjakkkontoret har nå gjennomført kurset, og målet er at dette skal ut i klubbene, slik at det etterhvert er Trygge ambassadører på alle turneringer. Da vil det alltid være noen tilstede som spillerne kan prate med om det skjer noe som ikke er greit.

Videre har vi hatt møte i det Nordiske Sjakkforbundet i Oslo med representanter fra alle de nordiske landene. Det ble et viktig møte hvor vi blant annet fikk endret på praksisen rundt de nordiske barne og ungdomsturneringene, slik at det blir mye lettere å administrere for vertslandet. Det var hyggelig å se alle igjen, og når Jøran stilte opp og laget fårrikål til hele gjengen, ble det en perfekt helg!

Gjennom vår organisasjonsavtale med Thon hotell, som kommer alle våre medlemmer til gode med rabatterte priser, har vi også fått en avtale med Thon hotell Linne for eliteserien. Dette er stor forbedring for våre tilreisende lag. Overnatting, mat og spilling på samme sted gjør alt enklere og bedre. Lokalet er lyst

Foto: Morten Madsen

og fint og en kort t-banetur unna sentrum.

Våre beste kvinner og menn har kjempet i EM for lag, og Magnus fikk fullt fortjent sin første individuelle premie i et lagmesterskap. VM lyn og hurtig står for døra i romjula.

Aktivitetsnivået i Norge er for tiden høyt. Det er mange lag i Seriesjakken og det arrangeres åpne turneringer i hele landet. Neste år er det også planlagt Nordisk i Erkebispegården i Trondheim, hvor de berømte Lewisbrikkene ble til.

Sentralstyret fortsetter å jobbe for norsk sjakk, og vi har flere spennende ting i vente.

*Hilsen Anniken
President*

Fra sjakkkontoret

2023 nærmer seg slutten, kulda har satt inn og jula står for dør. For ikke å snakke om at et nytt år snart er på trappene.

Det er ganske naturlig å se seg litt tilbake, se på året som har gått og for min del, bli noe overveldet.

Det har skjedd mye i året som gikk, mer enn jeg klarer å dekke på en adekvat måte her, noe som viser det svært høye aktivitetsnivået klubbene og kretsene våre står for! Medlemstallene har gjort et lite hopp og vi ser at aktiviteten har normalisert seg etter Covid.

Varslingsportalen har fått fotfeste, og vi ser nå at flere benytter seg av verktøyet det er, til stort og smått. Det er bra og jeg håper terskelen for å melde senkes ytterligere i tiden fremover. Vi har nylig lansert en egen Fair Play-side på sjakk.no, der informasjon, ressurser og lignende ligger lett tilgjengelig for både medlemmer og tillitsvalgte. Sjakken skal være trygg for alle, og da er fokus på Fair Play, inkludering og holdningsskapende arbeid, sammen med verktøy som Varslingsportalen nøkkelfaktorer!

Gjennom 2023 har det blitt nedsatt flere utvalg eller arbeidsgrupper, som jobber med regelverk, struktur, toppsjakk, turneringssystemer og mye, mye mer. Noen av utvalgene har gjort en jobb for styret, andre svarer til kongressen og i begge tilfeller vil man fremover se flere saker som sendes ut på høring rundt om i organisasjonen. Jente- og Kvinneutvalget har fått et godt avspark nå, og er aktive og engasjerte! Utvalg får straks egen side på hjemmesiden, med informasjon, søknadsskjema for midler og kontakinformasjon for innspill skal ligge lett tilgjengelig.

Administrativt jobber vår engasjerte

Foto: Kristine Marie Ganz

og dedikerte gjeng iherdig for å sikre så god sjakkhverdag som mulig for alle medlemmer. Vi har blitt medlem av Studieforbundet Samfunn og Næring, som kan klubber, kretser og sentralledet midler for å gjennomføre kurs. Godt over 20 av klubbene våre og flere av kretsene, har fått kurs i søking av kursmidler og egen tilgang i Studieforbundet. Jeg håper at flere klubber og kretser melder sin interesse i tiden fremover.

Av andre nye ting i 2023, har vi fått etablert egen onlineliga på Chess.com, og dermed digitalt medlemskap i forbundet. Alle vanlige klubbmedlemmer får selvfølgelig tilgang her inkludert i medlemskapet man allerede har. Vi har fått hotellavtale med Thon, som jeg håper

alle benytter seg av så mye som mulig. Både privat og til sjakkaktiviteter. Og, vi har fått klesavtale med Macron, med egen forbunds-shop på deres hjemmeside, med rabatter. Jeg må innrømme at det var veldig moro å se lagene våre i EM for lag, alle kledd i forbundsdrakter!

Året har vært ganske rikt, både med nedturer og oppturer, som normalt er. I året som kommer er det mye spennende på trappene som jeg gleder meg til.

Ønsker alle en riktig god sjakkjul, og et fantastisk nytt år!

Kristine Marie Ganz
Generalsekretær

Offerspill sin delegasjon i Europacupen.

Historisk gull til Offerspill

Etter en nervepirrende sisterunde mot et fransk superlag gikk den regjerende serie- og norgesmesteren helt til topps i det aller gjeveste selskapet på klubbnivå. Verdensneren briljerte på vinnerlaget og ble mesterskapets beste førstebordsspiller.

Tekst: Joachim B Nilsen

Foto: Victor Havik

Sjakkens svar på «Champions League», Europacupen for klubb- lag, ble spilt i Durrës fra 1. - 07. september. Durrës er kjent som den eldste byen i landet med en historie som går nesten 3000 år tilbake. Byen er også kjent for å huse en del populære turistattraksjoner, men det ble neppe tid til stort av det for de tilreisende norske lagene.

Europacupen er en intens turnering med syv runder mot svært tøff motstand, men det er også en turnering med en dose sjarm. Her kan vanlige dødelige spankulere rundt i samme spillelokal som storkanoner av internasjonalt format, noe som er sjelden kost for mange av de tilreisende – selv om vi nordmenn etter hvert har blitt bortskjemt ved å ha en svært tilgjengelig verdensener her hjemme.

Flere norske lag på startstreken

I årets utgave hadde en rekke norske lag meldt seg klare til dyst, blant annet hadde Offerspill et lag i både åpen klasse og kvinneklassen. Ellers stilte Asker, Schakklubben av 1911 (SK 1911) og SOSS med slagkraftige lag i åpen klasse.

I fjorårets utgave kjempet Offerspill om medaljer helt til siste slutt, men måtte se det edle metallet fordufte i siste runde. I år

Eric Hansen har blitt en viktig brikke på Offerspill sitt lag.

hadde de andre planer, og forsterket laget betydelig med de to indiske stormestrene Sadhvani og Pranav fra India. Verdensener Magnus Carlsen var selvskreven på laget, og øynet nok en mulighet til å ta en av de svært få titlene han mangler i troféskapet.

Ellers var var laget godt rustet med de norske stormestrene Aryan Tari, Johan-Sebastian Christiansen og Frode Urkedal i tillegg til stormesterkandidat Benjamin Haldorsen. Den kanadiske stormesteren Eric Hansen har etter hvert blitt et fast innslag hos Offerspill, og spilte til og med NM for Klubblag tidligere i år – han var selvsagt med hit også.

Asker kunne blafre med to rutinerne stormestre på de to første bordene, men til tross for iherdig kjemping var det ikke stormestrene som stakk av med overskriftene for østlandslaget – toppscorer for laget ble Aleksander Stolp som kunne notere en solid ratingoppgang etter sterke 4,5 poeng på de seks rundene han spilte. Eneste tap kom mot en tittelspiller fra Irland, mens Stolp i andre runde satte seg i respekt da han tok helpoenget mot

en fransk FM. Imponerende! Ellers må det nevnes at Åsmund Hammerstad fikk en tysk IM i bakken i andre runde før han sakkert farten betraktelig med remiser mot to lavere rangerte spillere i de to siste partiene han spilte.

SK 1911 var forhåndsrankert som nummer 46, men endte på 61. plass med tre lagseire og fire tap. Toppscorer på det svært unge laget ble Jens Hjort Kjølberg og Torgeir Kjølita som begge tok fire poeng mot meget kvalifisert motstand. Det ga ratingprestasjoner på 2287 og 2202, noe som viser spillernes potensial. Det bor åpenbart mye i dette laget, og særlig er potensiale høyt hos førstebordsspiller Eivind Olav Risting. Med 3,5 poeng på det knalltøffe førstebordet kunne han bokføre sitt tredje og avgjørende napp i IM-titelen. Nå mangler «bare» den siste etappen hvor ratingen må over den magiske grensen på 2400 før Risting blir bekreftet som Norges neste internasjonale mester.

De unge spillerne på SK 1911 kunne alle fryde seg over sterke enkeltresultater, som Max Dahls sterke remis mot den erfarne internasjonale mesteren Arthur

Les mer om Norges nye nummer én på kvinnesiden, Olga Dolgova, på side 24

Les mer om SK 1911, Eivind Olav Risting og hans IM-napp på side 14.

Les mer om SOSS sin innsats i intervjuet med den ferske Fidemesteren Aleksander Flaata på side 18.

Pijpers fra Nederland, i tillegg til verdifull erfaring og forhåpentligvis en god opplevelse. Vi kommer til å se mye mer til disse spillerne på høyt nivå nasjonalt – det fremstår ikke som en dristig spådom.

Tøft i kvinneklassen – råsterk remis mot tidligere verdensmester

Offerspills kvinnelag var forhåndsrankert som nummer 14, men endte like foran på 12. plass. Det kan høres ut som en turnering uten de store hendelsene, men bak lagresultatet finner vi en rekke friske individuelle resultater – i tillegg til at Norges nye toppspiller Olga Dolgova fikk bryne seg på en rekke store navn på førstebord for klubben.

Dolgova fikk det tøft i første runde mot den ukrainske stormesteren Mariya Muzychuk, men allerede i andre runde ble det en sterk remis mot tidligere verdens- og europamester for kvinner Antoaneta Stefanova – ikke verst etter et lengre opphold fra spillet.

Kvinnelaget bestod ellers av Viktorija Ni, Ellen Fredericia Nilssen, Lara Janzelj og Teja Vidic. Av disse er det «bare» nevnte Dolgova og Ni som representerer Norge, men det var et sterkt lag med spillere som alle har spilt flere turneringer i Nor-

ge tidligere. Vidic ble lagets suverende toppscorer med 5/5 poeng, mens Janzelj rasket med seg fire sterke poeng. Dolgova og Ni fikk det noe tøffere på de øverste bordene, men kommer sterkere tilbake og vil nyte godt av det som må ha vært glimrende sportslig utbytte.

— Den viktigste lagkampen jeg har spilt

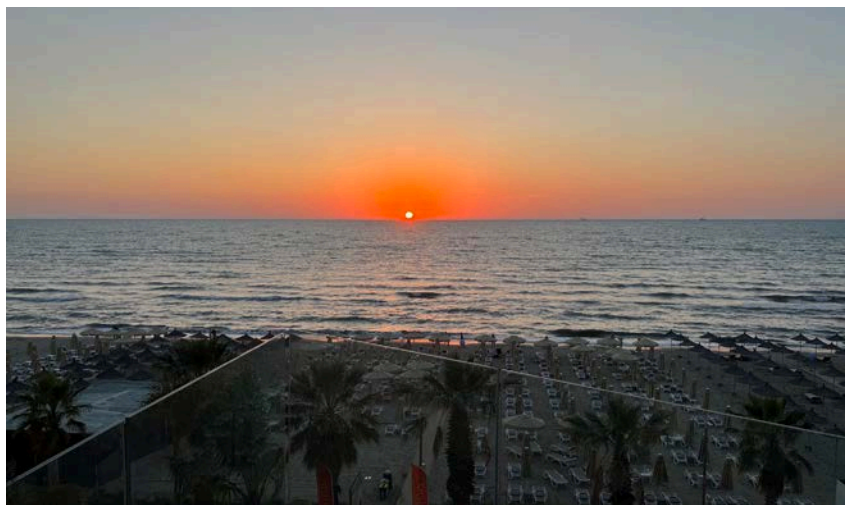
Offerspill hadde etter seks av syv runder gått opp i ledelsen i krittsterke selskapet. Den sjettede runden endte uavgjort 3-3 mot storlaget Superchess fra Romania som utelukkende består av sjakklike kanoner. Her tok rumenerne ledelsen på tredjebord hvor den lure Bogdan-Daniel Deac overrasket vår egen Tari med det provokative åpningstrekket 1.a3 — ikke en vanlig variant på hverken klubb- eller toppnivå, men det ble etter hvert en stilling som rumeneren behersket best. Heldigvis utlignet indiske Pranav for Offerspill, noe som ga delt førsteplass før siste runde mye takket være at fjorårets vinner av Eliteserien hadde møtt svært sterk motstand underveis.

Premisset før den siste og avgjørende runden var dermed like enkelt som det var vanskelig — lagseier ville gi et historisk gull. Motstander var, som tidligere nevnt, franske Asnieres med superstormester Maxime Vachier-Lagrave og en rekke andre toppspillere i lagoppstillingen.

Det var dermed ingen kjære mor — her var det bare å nullstille. Offerspill må ha gjort noe riktig, for det virket som både forberedelser og kamplyst var skrudd opp til høyeste nivå — særlig for en revansjesugen Tari i det som var «den viktigste lagkampen jeg har spilt». Heldigvis endte det godt for både Offerspill og sympatiske Tari. Sistnevnte en av to matchvinnere for mesterlaget da han og Pranav halte i land helpoeng og sikret både lagseier og sammenlagtseier.

— Det var ganske nervepirrende, sier hovedpersonen selv til Norsk Sjakkblad.

Han fremhever det «smertefulle tapet» mot rumenske Deac dagen i forveien, men gikk for seier mot sterke Moussard.

Flotte omgivelser på hotellet i Durrës.

— Jeg fikk inn en god «prepp» og hadde en drømmestilling etter åpningen, noe som var over all forventning, fortsetter Tari, og poengterer at han hadde «generelt god kontroll på nervene».

Det var muligens inntil motstanderen kjempet seg tilbake i partiet på mesterlig vis — plutselig var utfallet uklart og gullmedaljene hang i en noe tynnere tråd enn tidligere. Tari selv beskriver øyeblikket som «en skikkelig kalddusj», noe som utenom i sjakkpartiene helt sikkert var nydelig i det varme været i Durrës.

— Mens jeg prøvde å nullstille igjen gjorde Moussard en stor feil to trekk senere, og plutselig sto jeg til vinst igjen. Så jeg rakk heldigvis ikke å bli deprimeret, sier Tari, vel vitende om at seieren langt på vei sikret lagseieren.

Skryter av stemningen i laget: — Jeg hadde gledet meg til dette

Selv var han relativt fornøyd med sitt individuelle resultat, noe som er enkelt å forstå. Norges nummer to spilte flere fine partier og er nok mest fornøyd med sin remis mot den tsjekkiske stjernen David Navara i tillegg til den livsviktige seieren i siste runde.

Like før Europacupen hadde Tari spilt det polske lagmesterskapet, men det langt ifra noen god oppladning til Europacupen.

- Jeg kom fra et veldig dårlig resultat i Polen, og her gikk det i all fall mye bedre og det var en god følelse, forklarer han.

I Polen satt norgestoeren etter eget utsagn «alene på et hotellrom i ti dager», noe som ikke var noen stor motivasjonsinnsprøytning.

Det sosiale er en viktig del av å spille på lag. Her dunkes det litt lynsjakk på kveldstid.

– Stemningen på disse turneringene med Offerspill er helt topp! Vi er alle gode venner og koser oss mellom partiene. På kveldene har vi hyggelig middag og henger sammen, og stort sett ler vi og folk er i godt humør, forteller han, og legger til:
 – Dette hadde jeg gledet meg til, og det mest for det sosiale.

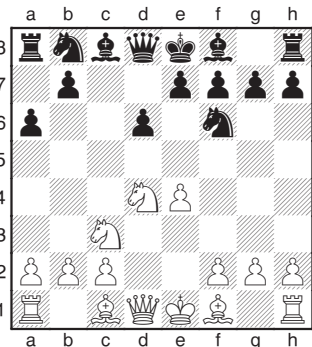
Våre lesere har det forhåpentligvis fint nok sosialt fra før og kan derfor rette fokus mot Taris viktige vinstdparti fra den avgjørende sisterunden:

GM Aryan Tari (2619)

GM Jules Moussard (2642)

Europacupen for klubblag (7), Durrës-Kommentarer av Aryan Tari

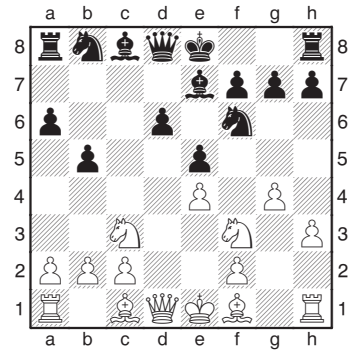
1.e4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sf6 5.Sc3 a6

Najdorf-varianten i Siciliansk.

6.h3 e5 7.Sf3 Dette kan ved første øyekast se ganske harmløst ut, men ideen til hvit er å følge opp med g2–g4 og spille på angrep. Jeg hadde tatt dette fra Ches-sable-kurset til Anish Giri, hvor han anbefaler dette mot Najdorf. Målet var å få en fight og stillingen jeg fikk fra åpningen var over all forventning.

7...Le7 8.g4 b5

Dette trekket var ikke nevnt i mine notater, og fra dette tidspunktet var jeg på egenhånd. Motstanderen min spilte dette relativt raskt. I mine øyne så det rart ut å tillate g5, da hvit får god kontroll over d5 feltet. Samtidig antok jeg at min motstander var i sine forberedelser.

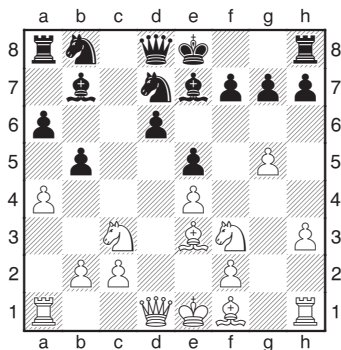
8...h6 Er det mest vanlige trekket i denne stillingen og var også trekket jeg forventet. 9.Tg1 Hvit spiller uansett på g5-ideen, men nå får jeg ikke like god kontroll over d5-feltet, siden springeren fortsatt står på f6. Stillingene som oppstår etter dette er ofte uklare, men det er selvsagt en fordel å være forberedt.

9.g5 Sfd7 Ideen til sort er å sende springeren til b6, hvor den kjemper om det viktige d5-feltet.

10.Le3 10.a4 bxa4! Poenget til svart (10...b4 11.Sd5 Sc5 (11...Sb6 12.Le3) 12.Le3 Hvit har god kontroll på d5-feltet og står komfortabelt.) 11.Txa4 O–O 12.Le3 Sb6 Med trussel mot tårnet og kontroll over d5-feltet.; 10.Sd5 Sb6! Er irriterende og grunnen til at jeg satt løperen på e3. Nå må jeg bytte på e7 eller b6, og da har jeg ikke kontroll over d5-feltet.

10...Lb7? 10...Sb6! Dette er eneste trekket som er greit for svart. Det er svært viktig å ta kontroll over d5 feltet 11.Lxb6 Dxb6 12.Sd5 Db7 Er en logisk fortsettelse. Men her har svart i all fall løperparet som kompensasjon for d5-feltet.

11.a4

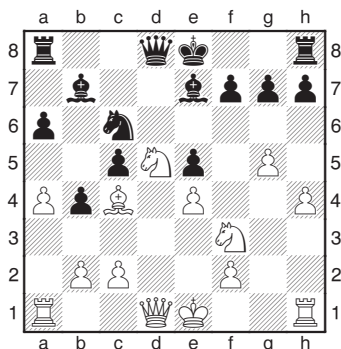

Dette er et trekk man ofte vil gjøre før man hopper til hullet på d5. Poenget er at jeg senere får et perfekt felt for løperen på c4!

11...b4 *11...bxa4* Er som oftest tvilsomt strukturmessig og ikke det beste her, selv om det var et godt trekk i en tidligere variant. *12.Txa4*

12.Sd5 Til min overraskelse hadde jeg fått opp en drømmestilling etter åpningen. En vakker springer på d5 og jeg kan følge opp med Lc4 for å støtte den. Svart står til strategisk tap etter 12 trekk!

12...Sc5 **13.Lxc5** **dxc5** **14.h4** **Sc6**
15.Lc4+–

Computeren sier allerede nesten +2 (stor fordel til hvit). Det kan virke overraskende siden det er materielt likt, men det er mange faktorer som er i hvit sin favør her. En supersterk springer på d5, veldig god kontroll over viktige felter, og viktigst av alt så er brikken til svart veldig dårlige og har ikke særlig potensiale. Eksempler er de sorte løperne som ikke kommer til sin rett her.

Aryan hadde god grunn til å smile etter partiet i siste runde.

15...h6 Her brukte jeg ganske mye tid. Det sto mellom bondeofferet g5–g6 eller det rolige Tg1.

16.Tg1 Etter en lang tenkepause bestemte jeg meg for å gå for dette. Jeg tenkte at h-linja ikke burde spille noe særlig rolle.

16.g6 fxcg6 *17.Tg1* Var den opprinnelige planen min, men følgende variant var jeg usikker på: *17...Sa5* (*17...Dd6* Var min motstanders forslag etter partiet, men dette ser stygt ut for sort. *18.Sxe7Dxd1+* Bytter dronning, men sort er fremdeles i vanskeligheter. (*18...Dxe7* *19.Txcg6* *Td8* *20.Ld5* Hvit dominerer fullstendig.) *19.Txd1* *Sxe7* *20.Sxe5* *Lxe4* *21.Sf7!* Med trussel på tårnet i hjørnet samtidig som det har dukket opp en gaffel på d6.) *18.Sxe5* (*18.De2* Et mer forsiktig trekk. *18...Sxc4* *19.Dxc4* *Lxd5* *20.exd5* *Dd6* er ikke så klart. Sort rokerer langt i neste trekk, og dette var noe jeg ikke var superfornøyd med.) *18...*

Sxc4 Og i denne stillingen overså jeg at jeg kan ta på g6: *19.Sxcg6!* Hvit har ofret en offiser, men har et for sterkt angrep: *19...Lxd5* *20.exd5* *Tg8* *21.De2* Sort er bundet opp og hvit kan følge opp med *0–0–0* og *Te1*, osv. Stillingen spiller seg selv, som man sier.

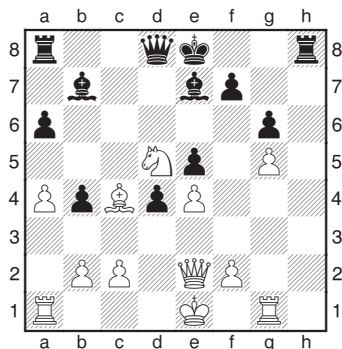
16...hxcg5 **17.hxcg5** **g6** Det er viktig for svart å stoppe g5–g6.

18.De2? Dette var ikke det beste feltet for dronningen og gir svart litt håp.

18.Dd3 Nå kan ikke svart spille *Sd4!* *18...Th3* Hva jeg var redd for, og springeren min blir bundet opp, men (*18...Sd4* *19.Sxe5*) *19.0–0–0* Jeg innså ikke hvor god denne stillingen var. *Tg3* kommer i neste, og svart står veldig fast. Hvis vi bytter tårn har jeg også *Th1–Th8*-ideer. Dette er en vunnet stilling *19...Sd4* *20.Tg3* *Txcg3* *21.fxcg3+–* *Lxcg5+* *22.Kb1* og svart står til

kliss tap på grunn av kongestillingen hans og alle svakhetene.

18...Sd4 19.Sxd4 cxd4

Her brukte jeg ganske mye tid igjen, men var fornøyd med valget mitt:

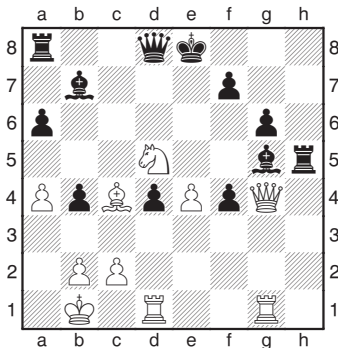
20.f4! 20.Sxe7 Dxe7 21.0-0-0 med overlegen fordel til hvit.; 20.Df3 Fører til en uklar stilling etter 20...Lxg5 21.Sb6 Lf4 22.Sxa8 Dxa8

20...exf4 21.0-0-0 Lxg5 Jeg ofrer to bønder, men stillingen er utrolig farlig for svart pga kongestillingen hans og monsterspringeren på d5!

22.Dg4? Jeg tenkte det var smart å legge inn Th5 før jeg spiller Kb1. Tankegangen min var at tårnet sto dumt på h5 - men det virker ikke å være tilfelle.

22.Kb1+- Dette var det beste trekket og samtidig veldig praktisk. Kongen står veldig trygg nå og hvit kan begynne å leke og har alle mulige trusler. Jeg undervurderte hvor krise dette var for svart 22...Lxd5 (22...Kf8 23.Txd4; 22...Lf6 23.e5 Lg7 24.Txd4) 23.Lxd5 Ta7 24.Df2+- svart står to bønder over, men han får ikke kongen i sikkerhet og løperen er så god på d5! 24...Lf6 25.Dxf4 Hvit vinner takket være den store forskjellen mellom løperne.

22...Th5 23.Kb1

23.Txd4 Hadde vært bedre. Jeg ble bekymret for f3, men det fungerer ikke for svart: 23...f3+ (23...Kf8 24.Dd1) 24.Kb1 Le3 25.Sxe3! Et overraskende offer som avgjør partiet. (25.Dxh5 Lxd4 26.Txg6 fxc6 27.Dxg6+ Kd7 28.e5 Lxe5 29.Dh7+ Kc8 30.Df5+ Kb8 31.Dxe5+ Ka7 32.Dd4+ Kb8 33.De5+) 25...Dxd4 26.Lxf7+!+- Sorts kongestilling ligger i ruiner.

23...Dc8! Trekket jeg så rett etter jeg satt kongen min på b1. Dette var en skikkelig kaldusj! Jeg var veldig irritert på meg selv for å spille Dg4, da det ikke var nødvendig i det hele tatt. Jeg har mistet hele to tempo, men det er faktisk fortsatt ingen krise - selv om jeg står to bønder under.

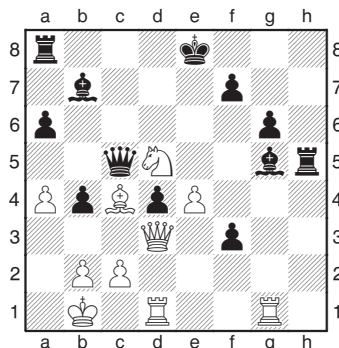
24.De2 Å bytte dronninger var ikke noe jeg kunne vurdere, så jeg spilte dette trekket etter noen sekunder.

24...f3? Denne bonden ser ut til å bare bli svak senere. Det var bedre å beholde den på f4.

24...Dc5 Det var dette jeg forventet, og nå må jeg være presis for å ikke stå dårlig: 25.Th1 (25.Lb3 Lxd5! Et viktig trekk som snur evalueringen helt på hodet - nå er det sort som får overtaket. Hvits kompensasjon er i ferd med å renne ut i sanden. (25...0-0-0 26.Dg4+ med en uklar stilling i følge maskinen. Her kan alt skje.; 25...Kf8 26.Dxh5!?) Er et interessant, men kanskje ikke helt sunt, forsøk. 26...gxh5 27.Txg5 Med aktive offiserer, selv om sort trolig har det objektive overtaket her.) 26.exd5+ (26.Lxd5 Ta7!) 26...Kf8 Sorts konge er på vei mot det trygge feltet på g7,

og hvits påfølgende desperate manøver er ikke nok til å redde stillingen. 27.Dxh5?! gxh5 28.Txg5 Sort burde vinne greit etter det enkle 28...Te8-+ 25...f3 26.Dd3 Med uklart spill.

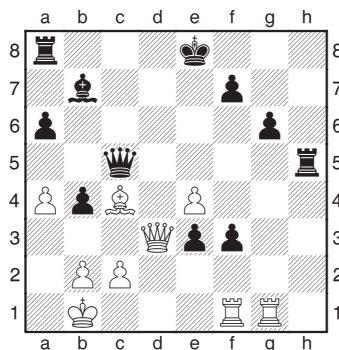
25.Dd3 Dc5

26.Tdf1!+- Nå er svart i trøbbel igjen. Ikke bare vinner jeg f3-bonden, men viktigst av alt så får jeg f-linjen for tårnet mitt. Nå er f7 svært svakt!

26...Le3 26...Lxd5 er ikke like godt nå siden hvit får voldsomt trykk mot f7-bonden etter 27.Lxd5 Ta7 28.Dxf3+-; 26...Tc8 27.Dxf3! Et nøkkeltrekk som åpner f7-bonden. 27...Dxc4 28.Dxf7+ Kd8 29.Dg8+ Kd7 30.Tf7+ Med matt i få trekk.

27.Sxe3 dxe3

28.Lxf7+!+- Det mest presise! Nå faller det sorte korthuset sammen.

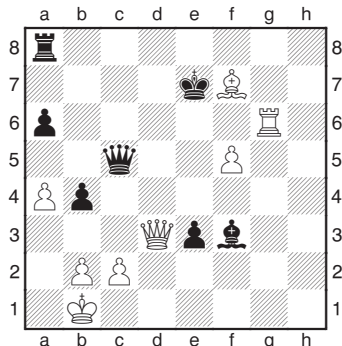
28.Txf3 Er også vunnet for hvit. Hvit har et sterkt angrep og f7-bonden er veldig svak. Kongen til svart er naken.

28...Ke7 28...Kxf7 29.Dd7+ De7 30.Txf3+ og sort mister dronningen.

29.Txf3 29.Lxg6 vinner også for hvit.

29...Tf5 29...e2 med en uskyldig trussel mot tårnet på g1. 30.Te1! Berger tårnet og plukker opp fribonden.; 29...Tf8 30.Td1! Sorts konge skjelver i buksene!

30.exf5 Lxf3 31.Txg6

31...Lc6 31...Kxf7 32.Dd7+ De7 33.Tg7+- Vinner dronningen og dermed partiet.

32.Lb3 Th8 33.Te6+ Og motstanderen min ga opp siden Dd3-d8 kommer i neste trekk med matt i få trekk. På dette tidspunktet ledet vi matchen med ett poeng takket være seier på tredjebord. Vi trengte bare en remis for å vinne matchen - heldigvis sto Eric Hansen til vinst og kunne sikre både lagseier og turneringsseier for Offerspill!

1-0

Retten i «fryseboksen» etter tre strake seire: – Må legge bort litt av eget ego

En av turnerings få feilfrie spillere var Benjamin Haldorsen for vinnerlaget Offerspill. Han spilte riktignok «bare» de tre første rundene, men vant alle sine partier og viste at formen var intakt. Som seg hør og bør for en bergenser spilte han også en av hovedrollene på premieutdelingen og gjorde tilsynelatende sitt for å vinne en individuell premie noe på overtid av selve turneringen.

På spørsmål om hvordan det er å være en del av et så sterkt lag er han tydelig på at det er «veldig kjekt, men krevende».

Etter tre strake seire måtte Benjamin etter hvert nøye seg med lynsjakk etter rundene.

– Man må legge bort litt av sitt eget ego og tenke på det beste for laget, forklarer Haldorsen, og fortsetter på ydmykt vis:

– Jeg er jo en veldig ustabil spiller som kan levere veldig gode, men også veldig dårlige resultater. Det egner seg ikke så bra for lagsjakk der det er enorm forskjell på remis og tap.

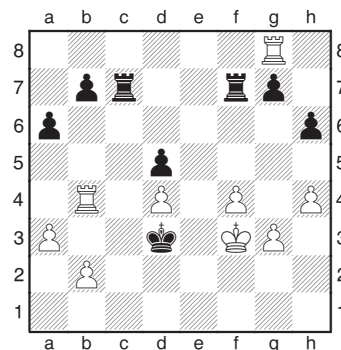
Dermed ble Haldorsen plassert på benken av taktiske årsaker, noe som selvsagt ikke gikk upåaktet hen hos verdenseneren.

– Magnus mente at det måtte være første gang i historien at noen tar 3 av 3 poeng og deretter blir plassert rett i fryseboksen.

Før han ble sendt i «fryseboksen» kunne Haldorsen bokføre følgende lekke sluttspillseier:

IM Benjamin Haldorsen (2460)
FM Andrej Sukovic (2380)

Europacupen for klubbtag, Durrës (3)
Kommentarer av Joachim B. Nilsen

Sorts konge er en slags blanding av superaktiv og utsatt, men foreløpig er den trygg.

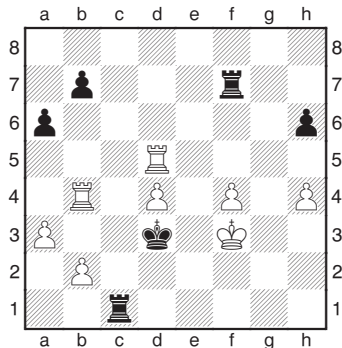
39.Td8 Haldorsen sikter seg inn på den ubeskyttede bonden i midten. Nå velger sort, feilaktig, et aktivt forsvar.

39...g5? 39...Tfd7 Var et mer åpenbart trekk som også virker å holde balansen

i partiet. 40.Txd7 Txd7 Hvit står fortsatt bedre med en ekstra bonde, men takket være sorts svært aktive konge er det langt ifra enkelt å vinne dette.

40.Txd5 Hjertelig takk.

40...gxf4 41.gxf4 Tc1

Sorts forsøk på aktivt forsvar fortsetter.

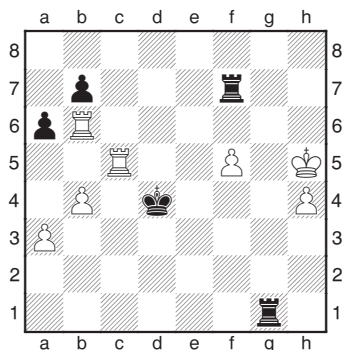
42.f5? Mellomtrekket 42.Tb3+! var en viktig forbedring ettersom 42...Kd2 43.f5 sorts konge nå er enda lengre unna begynnelens sentrum.

42...Th1? Hvit slipper med skrekken.

42...Tf1+! 43.Kg4 b5 Forskjellen er at sorts konge nå har tilgang til e4-feltet og dermed kan spille en aktiv rolle i forsvaret videre.

43.Kg4 h5+ Ofrer enda en bonde, men til ingen nytte.

44.Kxh5 Tg1 45.Tb6 Ke4 46.Tc5 Kxd4 47.b4

Sort har fått rensket bort d4-bonden fra brettet, men er fortsatt to bønder i minus. Haldorsen viser god teknikk i fortsettelsen. 47...Ke4 48.Te6+ Kf4 49.Tg6 Hvit bytter

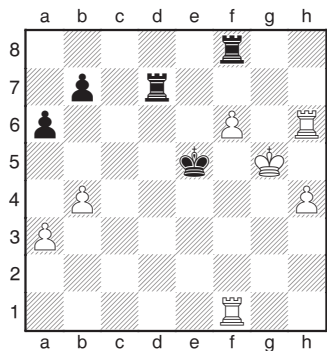
gjerning tårn her for å dytte bøndene videre mot forvandlingsfeltene.

49...Th7+ 49...Txg6? 50.fxg6 er selvsagt håpløst for sort. Bøndene ruller i mål.

50.Th6 Tf7 51.f6 Tg8 52.Tg5 Tgf8 53.Tg1! Dekker bonden på f6 indirekte. I neste trekk tvinges den sorte kongen bort slik at den hvite kongen endelig kan frigjøres fra kanten.

53...Td7 Det åpenlyse 53...Txf6? ender i et håpløst bondesluttspill etter 54.Txf6+ Txf6 55.Tf1+ Ke5 56.Txf6 Kxf6 hvor hvit vinner greit takket være den ekstra bonden.

54.Tf1+ Ke5 55.Kg5

Hvits brikker jobber sammen og har nå full kontroll på egne fribønder. Sort sprellet videre, men Haldorsen vant uten problemer herfra.

55...Td3 56.Te1+ Kd5 57.Te7 Tg3+ 58.Kf4 Txa3 59.f7 Ta1 60.Tf6 Tf1+ 61.Kg5 Tg1+ 62.Kf5 Th8 63.Te5+ Kc4 64.Ke4

1-0

Oppgave 1

Konstruer et parti som ender med at svart setter sjakk matt med bonden som starter på d7 i trekk 5.

Skryter av samholdet

Både Haldorsen og Tari har vært med på en reise som spillere for Offerspill, og har nå vunnet NM for Klubbtag, Eliteserien og Europacupen for klubbtag.

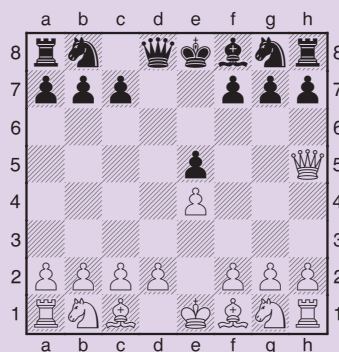
– Det har vært enormt kult å få være med på den reisen, spesielt det gode sosiale samholdet i gruppen er noe jeg har satt stor pris på. Det gjør at man får litt ekstra motivasjon til å både utvikle seg og prestere sammen med laget, mener Haldorsen.

Han forteller villig om stormesterplanene, og kan avsløre en ganske fullpakket turneringskalender i desember. På planen står blant annet VM i lyn- og hurtigsjakk i Uzbekistan, noe gjør bergenseren til et sannsynlig innslag på norske tv-skjermer i romjulen. Der deltar også verdensener Magnus Carlsen, og Haldorsen skryter av ham som lagkamerat.

– Magnus er en helt prima lagkamerat på alle mulige måter. Han er ekstremt avslappet selv, og dette smitter over på lagkameratene, sier stormesterkandidaten, og følger opp:

– Det er også veldig kjekt at han deler av sin enorme kunnskap etter partiene og med glede analyserer partiene med deg.

Oppgave 2

Konstruer et parti som ender med denne stillingen etter nøyaktig 4 trekk. (4 av hvit og 4 av sort)

Risting med sitt tredje IM-napp – mistet nesten flyet hjem

Laget fra SK 1911 i Europacupen. Foto: Privat

Hele åtte år etter at han tok sin første inntegning i IM-tittelen er Eivind Olav Risting nå nærmere tittelen «internasjonal mester» enn noen gang. Etter en nervepirrende sisterunde i Europacupen for klubblag kunne han puste lettet ut – den nødvendige remisen var i boks, men det var like før maratonpartiet spolerte hjemreisen.

Tekst: Joachim B Nilsen

Eivind Olav Risting deltok sammen med sin klubb Schakkklubben av 1911 i den knalltøffe Europacupen for klubblag på sensommeren. Regjerende norges- og seriemester Offerspill ble etter en tøff sisterunde kronet til vinnere, men bak dem var det flere nordmenn som kjempet om mer enn heder og ære.

Risting lå an til å sikre seg sitt tredje og avgjørende napp i IM-tittelen, men trengte remis mot den svenske IM-en Christian Jepson. Etter et langt parti med mye kjemping lykkes han – nå gjenstår det «bare» å pumpe ratingen opp til det nødvendige nivået på 2400.

Fikk gjennombruddet som 15-åring – nå lukter han endelig på tittelen

Det tredje IM-nappet kommer hele åtte år etter at Risting gjorde en tilsvarende prestasjon i danske Politiken Cup i 2015. Denne prestasjonen er ikke like overraskende som det var den gangen da en 15 år gammel Risting kunne uttale at det «føles helt sykt». Det er en langt mer avbalansert Risting som svarer på Norsk Sjakkblads spørsmål om turneringen, egen prestasjon og veien videre.

– Gratulerer med IM-napp og en særdeles sterk prestasjon. Hvordan føles det og hvordan vil du beskrive turneringen?

– Tusen takk for det! Turneringen var veldig bra for min del. Jeg var ganske avslappet og brukte ikke så mye tid på forbedelser som jeg ellers pleier å gjøre, forteller Risting.

Han innrømmer at ettersom lagets hotell var langs stranden «fristet det mer å ligge på solsenget med en bok», men det er neppe noen som klager over det nå – det gjorde åpenbart susen med litt avkobling for den titteljagende Oslo-gutten.

Risting forteller at han i motsetning til under andre turneringer hvor han har jaget napp hadde betraktelig bedre kontroll over nervene denne gangen.

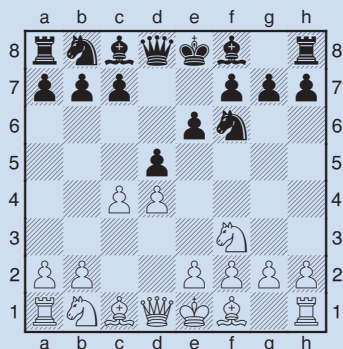
– Det har kanskje noe med at jeg spiller mye mindre enn før, og at jeg har blitt litt eldre og klarer å holde roen bedre. Jeg hadde veldig bra flyt gjennom hele turneringen bortsett fra i første runde hvor jeg gikk feil i åpningen og ble stående dårligst nesten med én gang, oppsummerer han.

Det er ingen tvil om at Risting har en annen modenhet i spillet sitt nå i forhold til tidligere, bare se på følgende imponerende seier mot stormester Andrey Sumets fra femte runde – et parti som virkelig ga drømmen om et nytt IM-napp bein å gå på:

GM Andrey Sumets (2521) FM Eivind Olav Risting (2329)

Europacupen for klubblag (5), Durrës
Kommentarer av Eivind Olav Risting

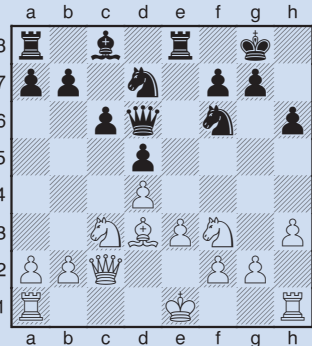
1.d4 Sf6 Jeg spilte mot Sumets i Italia i 2021 med samme farger, og da gikk jeg for Leningrad-varianten i Hollandsk åpning.
2.c4 e6 3.Sf3 d5

4.cxd5 Forberedelsene mine var fokusert på åpningsvariantene Katalansk og Ragozin, men partitrekket hadde han ikke spilt tidligere i denne stillingen. Dette skal ikke være det mest nøyaktige siden sort ofte får tid til å gjennomføre *g6* og *Lf5*. Sorts stilling blir ofte enklere å håndtere dersom man får byttet bort hvitfeltsløperen.

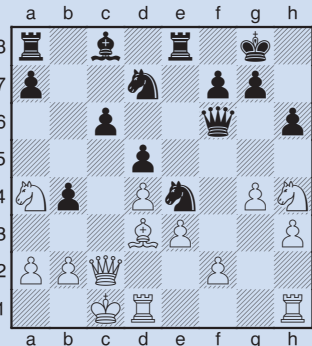
4...exd5 5.Sc3 c6 6.Dc2 h6 6...g6 7.Lg5 Le7 8.e3 Lf5 9.Ld3 Lxd3 10.Dxd3 Sbd7 er en annen måte å spille på for sort.

7.Lf4 Ld6 8.Lxd6 Dxd6 9.e3 0–0 10.Ld3 Sbd7 11.h3 Te8

12.0–0–0?! Kort rokade ville gitt en helt vanlig Carlsbad-struktur, med liten fordel hvit. Computeren sier ca. lik stilling etter lang rokade, men jeg følte selv under partiet at det var enklere å spille dette for sort siden *b5–b4* kommer fort, og det blir vanskelig for hvit å opprettholde kontroll over *e4*-feltet.

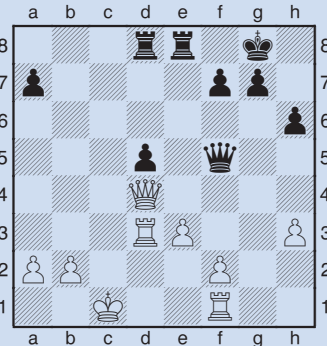
12...b5 13.g4 b4 14.Sa4 Se4 15.Sh4?! Df6!

Dette trekket var jeg veldig fornøyd med. Springerer på randen henger, i tillegg til bonden på *f2* i noen varianter. Hvit må nok gi fra seg løperen på *d3*, før han spiller *Sf5*. Etter neste trekk for hvit er resten ganske forsert, og han hadde nok oversett at jeg får inn *c5* i slutten varianten.

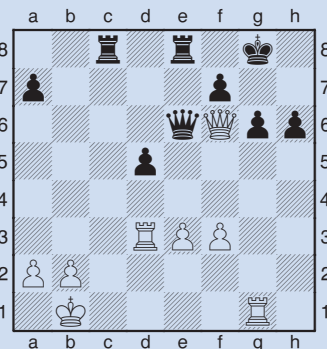
16.Sf5 Sb6 17.Thf1 Lxf5 18.gxf5 Sxa4 19.Dxa4 c5 20.dxc5 Sort beholder et sterkt initiativ etter **20.Lxe4 Txe4 21.dxc5 Tc4+ 22.Kb1 Dxf5+ 23.Ka1 Tc8!** Hvits konge er utrygg og de sorte offisene dominerer i *c*-linjen.

20...Sxc5 21.Dxb4 Sxd3+ 22.Txd3 Dxf5 23.Dd4 Tad8!

På grunn av hvits svake konge i tillegg til trussel mot *h3* og *..Te4*, så står jeg allereide til vinnt med riktig spill.

24.f3 Dxb4 25.Tg1 g6 26.Df6 Tc8+ 27.Kb1 De6 Det tryggeste trekket.

En annen mulighet var å jage dronningen med **27...Te6 28.Df4 Tc4**; Det var fortsatt mulig å dumme seg ut med **27...Dh2??** hvor hvit får berget seg med tårnofferet **28.Txg6+ fxg6 29.Dxg6+ Kf8 30.Df6+ Kg8 31.Dg6+** og hvit sikrer remis ved evigsjakk.

28.Df4 Kh7 29.Tgd1 Tc4 30.Td4 g5 31.Dg3 Txd4 32.exd4 Sort har to bønder ekstra i tillegg til aktive brikker.

32...De2 33.Tc1 Dd3+ 34.Ka1 Dxd4 35.a3 Te3 36.Dd6 Tb3 37.Tb1 Txf3 38.Th1 Tf6 39.Df8 g4 40.Tc1 Tf2 41.Tc3 g3 Hvit klarer ikke både stoppe fribonden og hindre matt, så Sumets ga opp.

0–1

Her er Risting i aksjon under Eliteserien. Foto: Anniken Vestby

Nervepirrende sisterunde: — Han hadde et par lekre vinster

De virkelig store resultatene i sjakk krever ofte litt marginer og flyt, og det er Risting ærlig på at han hadde i siste runde mot rutinerne Jepson. Det er imidlertid typisk at slike maratonpartier partier også vipper i egen favør dersom man er i flytsonen.

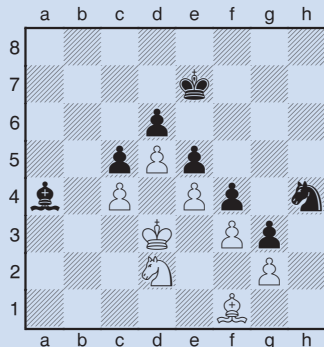
— Jeg fikk en veldig god åpning, men lot han ta initiativ i midtspillet og da fikk jeg et ganske dårlig sluttspill, forklarer Risting, og legger til:

— Motstanderen min hadde et par lekre vinster i sluttspillet som han ikke så. Partiet varte i 5,5 timer og 90 trekk, og jeg måtte bruke 50-treksregelen for å kreve remisen jeg trengte.

Vi tar en titt på et øyeblikk i partiet som kunne blitt skjebnesvangert:

FM Eivind Olav Risting (2329) IM Christian Jepson (2390)

Europacupen for klubblag (7), Durrës
Kommentarer av Joachim B. Nilsen

Her spilte Risting det naturlige **65.Sb1??** men dette slipper reven inn i hønsehuset.

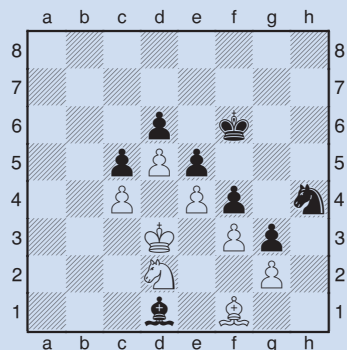
66...Ld1! Vinstrekket. Svensken må ha misset hvor effektiv denne manøveren er, for han klarte ikke følge opp. Nå sliter hvit virkelig. Hovedpoenget er at sort kan

ofre seg gjennom på kongefløyen takket være sine langt fremskutte bønder. Et offer på f3 ligger i kortene, og det ligger en trekkvang på lur. Heldigvis for vår mann overså Jepson dette.

66.Sd2 Dekker bonden på f3 mot offer-spill.

66.Sc3 Dette gir sort fritt spillerom på kongefløyen. **66...Lxf3!** **67.gxf3 Sxf3** Sorts fribønder avgjør.

66...Kf6!

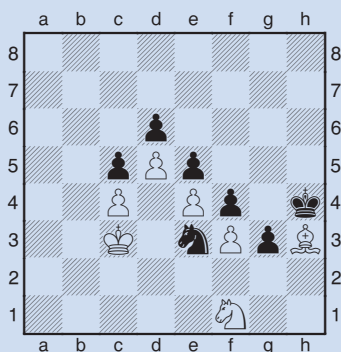

Trekktvang. Hvit må flytte kongen bort fra e2-feltet, og da kan sort spille et annet offer.

67.Kc3 Le2! ville vært kroken på døra for hvit, men svensken misset dette. En aktuell fortsettelse er følgende: 68.Lxe2 Sxg2 I neste trekk flytter sort hesten og kan dytte fribonden i mål.

69.Lf1 Se3 70.Lh3 Dette hjelper heller ikke siden sort kan få med kongen og presse løperen bort fra g2-feltet.

70...Kg5 71.Sf1 Kh4

72.Sxe3 Kxh3! Hesten er fortsatt truet, må flytte og sorts fribonde går rett i mål.

Svensken spilte heldigvis ikke det mektige 67..Le2. Etter ytterligere litt kjemping endte partiet med remis og velfortjent IM-napp for Risting.

½–½ (90 trekk)

Partiet varte så lenge at Risting måtte haste avgårde til flyplassen umiddelbart etter at noteringsskjemaene var signert.

– **Gaten på flyplassen var stengt da jeg var ferdig med partiet, så det var bare å komme seg til flyplassen så fort som mulig. Der fikk jeg hjelp av noen hyggelige ansatte i Norwegian, så jeg rakk hjemreisen med minimal margin, forteller han.**

Vil satse mot IM-tittelen: — Enklere å spille når sjakken ikke er førsteprioritet

Etter fullført bachelorgrad i finans ved Handelshøyskolen BI har Risting skaffet seg «ordentlig arbeid» utenfor sjakken og trives godt med det, men selv om det betyr mindre tid til sjakken er motivasjonen definitivt tilstede.

– **Tittelen har hengt høyt hos meg siden jeg tok det første nappet for åtte år siden, og motivasjonen for å fullføre denne er ikke noe lavere nå enn det var tidligere. Jeg mangler vel rundt 68 ratingpoeng for å fullføre tittelen, så det er noe jeg kommer til å satse på,** sier han, og legger humoristisk til:

– **Så får vi krysse fingrene for at det ikke tar fire år som det har gjort mellom hvert IM-napp.**

Kanskje er knallresultatet i Europacupen for klubbblag starten på en ny periode for Risting hvor han spille med senkede skuldre — spillet i Albania bar i hvert fall preg av en spiller med langt høyere nivå inne enn hva han har fått utløp for de siste årene.

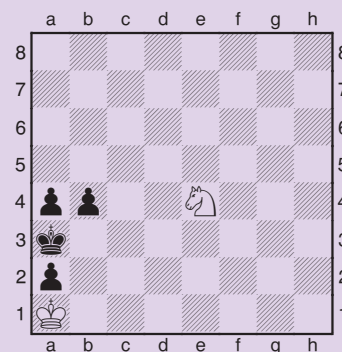
– **Jeg har nok modnet en god del på brettet, og føler at det er enklere å spille turneringer nå som sjakken ikke er førsteprioritet lenger,** avslutter Risting.

Vi gleder oss til å følge jakten på IM-tittelen videre.

Oppgave 3

Konstruer et parti som ender med at hvit spiller Dxe4 med sjakk matt i trekk 5.

Oppgave 4

Selvmatt. Hvit i trekket og tving svart til å sette sjakk matt i sitt andre trekk.

Ny norsk tittelholder: — En motivasjonsboost

Flaata med hvit og kongen i sentrum.

En lang sjakkkarriere nådde et av de absolutte høydepunktene for Alexander Flaata under årets Europacupen for klubbblag. Etter å ha «slipet rust» i internasjonale turneringer tidligere i år traff han på formtoppen til lagmesterskapet og sikret seg både sin første tittel og en god porsjon ratingpoeng.

Tekst: Joachim B Nilsen

Foto: Privat

Det er sjelden man hører om sjakkspillere som treffer foreløpig karrieretopp i voksen alder, særlig i disse tider hvor stormestre og toppspillere blir stadig yngre. Heldigvis er det fortsatt mulig å ta steg på brettet ved hjelp av hardt arbeid og dedikasjon, noe Alexander Flaata er et glimrende bevis på.

Han deltok i Europacupen for klubbblag sammen med lagkamerater fra klubben SOSS («Sjakkklubben for Osloemigrerte SørlandsSjakkspillere») og presterte så godt over syv runder mot ratingsnitt på 2087 at han har blitt tildelt tittelen Fide-mester (FM).

Lang sjakkkarriere

Prestasjonen og tittelen er en fjær i hatten for Flaata som nå også nærmer seg sin egen ratingrekord på 2138.

På spørsmål fra Norsk Sjakkblad om følelsen etter turneringen er han tydelig: — **Det smakte veldig godt! Jeg vil si det er kulminasjonen av en 30 år lang «karriere» i sjakk**, sier han.

Flaatas toppnivå har vært en kjent sak i miljøet lenge, og er det én spiller man

ikke skal få slippe for enkelt til i angrep så er det nettopp ham. Hans mest kjente skalp er nok seieren mot Berge Østenstad fra Østlandsserien i 2000, da Berge var regjerende Norgesmester. Ellers har han slått blant annet GM-ene Johannessen, Carlsen, Christiansen og Arvola da disse var på vei oppover i det norske sjakkhierarkiet som juniorer. I det siste har fokuset vært på stabilitet og forbedring av eget spill gjennom å identifisere hans mest typiske feil.

— **Tidligere har jeg hatt gode enkeltprestasjoner, men sjelden over en helt turnering, og spesielt ikke på det nivået. Hvis jeg skal være helt ærlig, så har nok min «nisje» vært å innimellom klare å slå folk rett under elitenivå, med taktiske komplikasjoner**, forklarer Flaata.

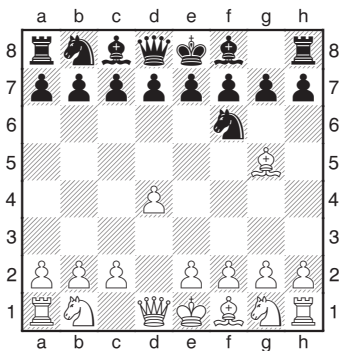
Han har gått systematisk til verks og løser stadig oppgaver for å holde blikket så skarpt som mulig, ifølge eget utsagn. I tillegg er han nøye med å trene fysisk, for å holde konsentrasjonsevnen og utholdenheten ved like.

– Jeg er motivert for å holde aktiviteten oppe. På daglig basis er det et trekløver som holder meg i gang, og det består av å løse sjakkoppgaver på Aimchess basert på taktiske feil i egne lyn/hurtig partier, samt å gå igjennom treningsprogram og leksjoner på chessable.com, utdyper den ferske tittelspilleren.

Treningen ga i hvert fall uttelling under Europacupen for klubblag da Flaata fikk muligheten til å vise taktisk teft og regneferdigheter i følgende parti fra fjerde runde:

Alexander R. Flaata (2037)
Konstantinos Tsarouhas (2121)
 Europacupen for klubblag (4), Durrës-Kommentarer av Joachim B. Nilsen

1.d4 Sf6 2.Lg5

Trompowsky er en åpning som ofte gir originale og ubalanserte stillinger. Det passer Flaata som hånd i hanske.

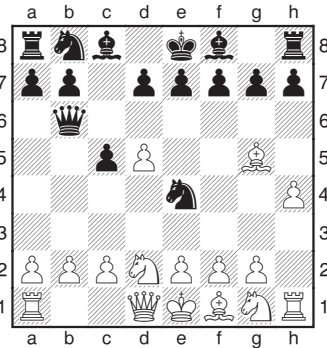
2...c5 3.d5 Se4 4.h4!? En aggressiv og litt uvanlig variant kalt "Raptor"-varianten.

Vanligere, og kanskje mer konservativt, er 4.Lf4.

4...Db6 4...Sxg5 Åpner h-linjen for hvits

tårn. 5.hxg5 d6 6.e4 Hvit står kanskje ikke fryktelig mye bedre her, men med større innflytelse i sentrum og en åpen h-linje er stillingen enkel å spille. I bytte for dette har sort løperparet og en potensielt lang-siktig fordel.

5.Sd2

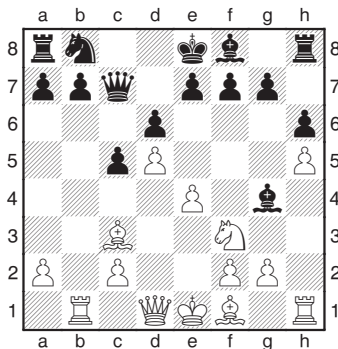
I åpningens ånd ofrer Flaata en bonde for å sikre seg et utviklingsforsprang.

Det materialistiske 5.b3? er ikke i tråd med hva denne åpningen krever og blir straffet etter det fikse 5...h6! 6.Le3 (6.Lc1?? Df6! truer tårnet i hjørnet og matt på f2.) 6...Db4+! 7.Sd2 Sc3 8.Dc1 Sxd5 Sort står overlegent og har i tillegg en bonde ekstra - krise.

5...Sxd2 6.Lxd2 Dxb7 7.Sf3 d6 8.e4 Hvit satser på rask utvikling og aktivitet. Sort har en bonde ekstra, men har bare utviklet dronningen.

8...Db6 9.Lc3 Lg4 10.h5 10.Tb1 Dc7 11.Dd3!? var en annen mulighet som også ser veldig lovende ut for hvit.

10...h6 11.Tb1 Dc7

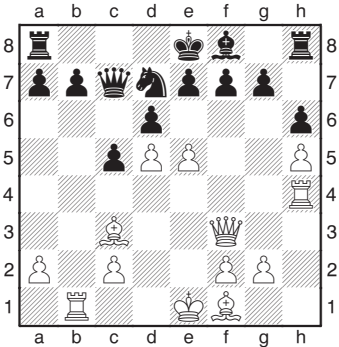

12.Th4! Glimrende spilt. Tvinger sort til

å ta en avgjørelse med løperen og aktiverer samtidig tårnet.

12...Lxf3 12...Lc8 Det er vanskelig å se for seg at sort kan gå gjennom åpningen ustraffet etter dette. 13.e5! Hvits press er allerede kraftig.

13.Dxf3 Sd7 14.e5!

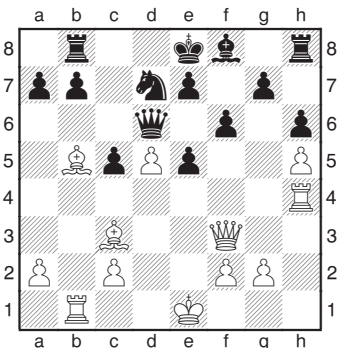

Kreativt og godt. Hvit ofrer nok en bonde for å åpne linjer og diagonaler for brikene.

14...dxe5 Sorts konge blir spist levende etter det grådige 14...Sxe5? 15.Lxe5 dxe5 16.Lb5+ Kd8 17.Dxf7+–

15.Ld3 Den sterke oppfølgeren 15.d6! ser ut til å avslutte partiet raskt etter 15...Dxd6 (15...exd6 16.Txb7! vinner materiell og avgjør partiet.) 16.Txb7 Hvit truer å slå videre på d7 med avdekker mot tårnet i hjørnet, så sorts neste trekk er naturlig. 16...Td8 17.Lb5 Det er kun i sjakk man kan binde andre mennesker på hender og føtter ustraffet som dette. 17...e6 18.La5+– Sort mister flere brikker og kan gi opp allerede.

15...Tb8 16.Lc4 Dd6 17.Lb5 f6

Flaata er kjent for sin aggressive stil, og her ser vi starten på en Jobava-London.

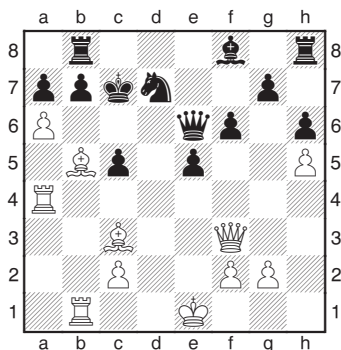
En trist nødvendighet, men nå begynner sorts stilling å bli fryktelig svak på de hvite feltene.

18.a4 18.Df5!? Var også mulig siden forsøket på å jage vekk hvitfeltsløperen feiler etter **18...a6 19.La5! axb5? 20.Dg6#**

18...Kd8 19.a5 Kc7 20.Ta4! Alle hvits brikker deltar i angrepet.

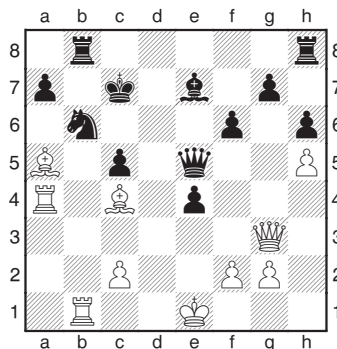
20...e6 Forståelig, men det er neppe lurt å åpne stillingen for hvits offiserer her. Flaata straffer motstanderen effektivt.

21.dxe6 Dxe6 22.a6!

Sorts forsvar på dronningfløyen slår sprekker.

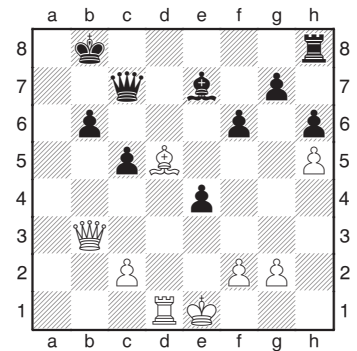
22...bxa6 23.La5+ Sb6 24.Lxa6 Le7 25.Lc4 e4 26.Dg3+ De5

27.Lxb6+! Hvit avgjør i a-linjen.

27...axb6 28.Ta7+ Tb7 29.Db3 Dd6 Sort overlever ikke etter **29...Txa7 30.Dxb6+!**

30.Txb7+ Kxb7 31.Td1 Dc7 32.Ld5+ Kb8

33.Ta1 Truer matt.

33...Dd6 Redder seg unna matt, men nå vinner hvit et helt tårn.

34.Ta8+ Kc7 35.Txh8 Partiet er over.

35...f5 36.c4 Lf6 Sort spiller videre, men Flaata nøyer seg ikke med litt ekstra materiell - nå går han for matt.

37.Da3 Sort blir matt i løpet av få trekk og ga derfor opp.

1-0

Har trappet opp aktiviteten — imponerte med dronningoffer

Det siste året har Norges ferskeste FM spilt flere turneringer enn tidligere, noe han meddeler har vært en «smertefull opplevelse» i form av varierende resultater, men også nyttig for å sikre at formtoppen er på plass når det gjelder.

— Forut for EM hadde jeg en internasjonal turnering i Warszawa Najdorf Memorial, i sommer. Deretter fulgte NATO Chess Championship i Portoroz Slovenia. Ingen av dem var resultatmessig noe å skryte av, men de bidro til å slipe rust, forteller Flaata.

Et av partiene var imidlertid «noe å skryte av» da SOSS-spilleren imponerende med et sterkt dronningoffer. Partiet er fra Na-

jdorf Memorial i den polske hovedstaden Warszawa. Motstander er, typisk nok når man er på turnering utlandet, nordmannen Jonas Rasmussen:

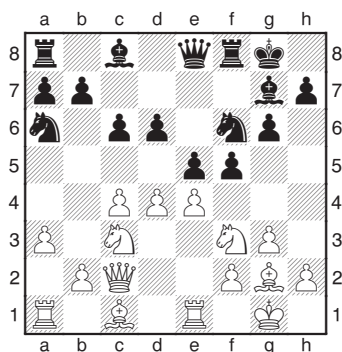
Jonas H. Rasmussen (1963)

Alexander R. Flaata (2033)

Najdorf Memorial (6), Warszawa

Kommentarer av Joachim B. Nilsen

1.d4 f5 2.Sf3 Sf6 3.g3 g6 4.c4 Lg7 5.Lg2
0-0 6.0-0 d6 7.Sc3 c6 8.Dc2 Sa6 9.a3
De8 10.e4 e5 11.Te1

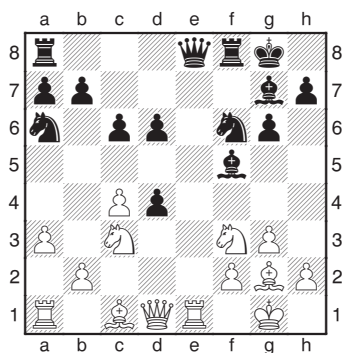

Fra Leningrad-varianten av Hollandsk har vi fått en komplisert stilling hvor sort ser ut til å klare seg bra. Nå blir det imidlertid fullt fyr i teltet etter slagvekslingen

11...exd4 12.exf5?! Det beste var å slå tilbake med 12.Sxd4 med en fortsatt jevn stilling.

12...Lxf5! Taktikeren Flaata griper muligheten til å utføre et spennende dronningoffer.

13.Dd1

13.Txe8 Taxe8! (13...Lxc2 er også spillbart,

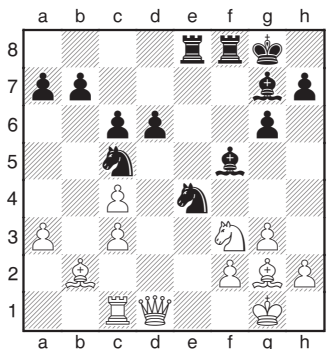
men ikke like godt eller morsomt.) 14.Dd1 dxc3 15.bxc3 Se4 Sorts brikker dominerer stillingen - her er det ikke enkelt å spille hvit.

13...dxc3! Flaata insisterer. Nå må hvit gå med på dronningofferet, uten at det gjør stillingen noe bedre.

Det edrueelige 13...Dd7 14.Sxd4 Sc5 var også godt nok til en solid fordel for sort takket være aktive brikker og det svake feltet på d3.

14.Txe8 Taxe8 15.bxc3 Se4 16.Lb2? Her står ikke løperen særlig godt. Sort trenger ikke slå bonden på c3, så nå stanger hvits løper i granitt.

16...Sac5 17.Tc1

17...Sxf2!? Sort fortsetter med offerspill i kjent stil. Her var det kanskje ikke helt nødvendig, men fristende.

17...Le6 sikter seg inn på c4-bonden og åpner for tårnet i f-linjen.

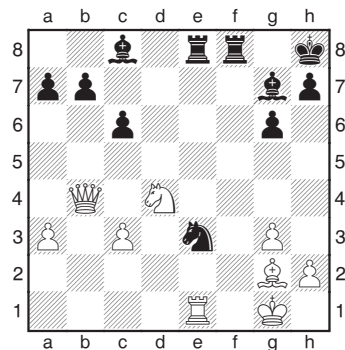
18.Kxf2 Sd3+ 19.Kg1 Sxb2 20.Dxd6 20.Db3 gir hvit litt bedre koordinasjon og press ned mot b7.

20...Sxc4? Slipper hvit tilbake i partiet.

Sorts lette offiserer sikter seg inn mot den hvite kongen etter 20...Lh6 21.Tf1 Le3+ 22.Kh1 Sd3 med et farlig angrep.

21.Db4 Se3 Hesten står fint her, men det er ikke et optimalt oppsett for sort. Nå får ikke løperen på g7 blitt med på angrepet.

22.Sd4 Lc8 23.Te1 Kh8

24.Tc1? Dekker en mulig gaffel på c2, men tårnet står ikke godt her - dette gir sort nærmest et gratis trekk.

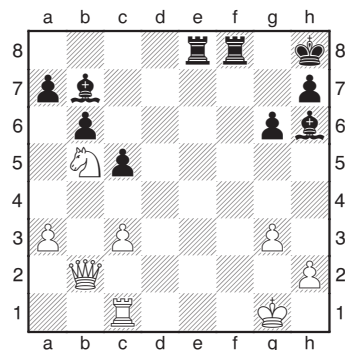
24.Dc5 holder partiet gående med trussel ned mot a7 og røntgenangrep ned mot hesten på e3. 24...Sxg2? Er ikke like godt siden hvit får byttet viktige brikker etter 25.Txe8! Txe8 26.Kxg2 Her er det hvit som presser siden mye av sorts dynamikk er borte.

24...Sxg2! Fjerner en viktig forsvarsbrikke.

25.Kxg2 b6! Godt sett. Flaata får med hvitfeltsløperen i den lange diagonalen ned mot hvits nakne konge.

26.Db2 Hvit mister hesten etter 26.Sxc6 Lb7!

26...c5 27.Sb5 Lb7+ 28.Kg1 Lh6!

Som i forrige parti lykkes Flaata i å få med alle brikkene i angrepet. Harmonisk og fint spilt.

29.c4+ Kg8 30.h4 Det var ikke tid til å redde tårnet på c1.

30...Lxc1 31.Dxc1 Te2 Hvits konge er forsvarelseløs, så hvit ga forståelig nok opp her.

0-1

Ønsker flere nordmenn med i NATO-mesterskapet

Flaata forteller videre at han har jobbet mye med den mentale delen av sjakk og at han har en egen liste over «dumme ting jeg typisk gjentar».

– Jeg har nok ikke helt sluttet å gjøre disse «feilene», men er mer bevisst dem, noe som hjelper en del, forklarer han.

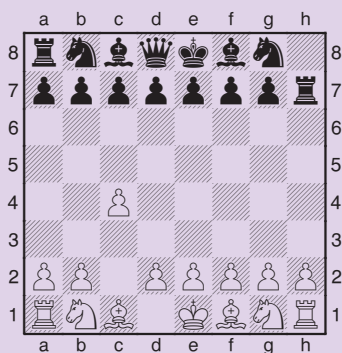
Nå er planen å fortsette med aktivt turneringsspill. Flaata ser for seg «minst tre turneringer i året i tillegg til Østlandsseerien», men det er ikke dette som er hans store mål fremover.

- Drømmen er å få rekruttert flere militære spillere til det årlige NATO Chess Championships, hvor jeg har deltatt de to siste årene som eneste spiller fra Norge.

Her er det også en lagkonkurranse hvor Norge har vunnet tidligere. I tillegg har spillere som Simen Agdestein, Harald Borchgrevink og Øystein Hole prestert meget godt i det individuelle mesterskapet. De to førstnevnte har vunnet – fremtiden vil vise om Flaata eller noen andre lykkes med å hente hjem det internasjonale mesterskapet igjen.

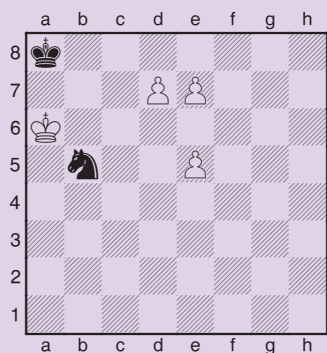
I mellomtiden blir det en fryd å følge Norges nye tittelspillere, proppfull av motivasjon, i både individuelle turneringer og seriespill – der vil det nå stå «FM» foran navnet på resultatlister og bordkort som et symbol på hva hardt arbeid og dedikasjon til spillet over tid kan gi av resultater.

Oppgave 5

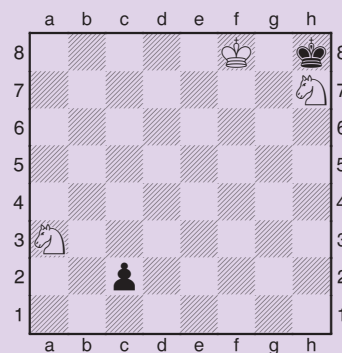
Konstruer et parti som ender med denne stillingen etter hvit sitt femte trekk. (Hvit gjør fem trekk og svart gjør fire trekk)

Oppgave 6

Hvit spiller 9 trekk på rad uten svar fra svart. Etter det er svart tvunget til å sette matt i 1. Hvit kan kun sjakke i sitt siste trekk.

Oppgave 7

Hjelpematt. Hvit i trekket. Hvit og svart samarbeider om å få til at hvit setter sjakk matt med sitt tredje trekk. (Hvit gjør 3 trekk og svart 2 trekk).

Trippel Kristiansund i Sparebanken Møre-sjakken i Volda

Spillerne fra Volda Ørsta fikk voldsom konkurranse om poengene fra Kristiansund-delegasjonen da helgeturneringen gikk av stabelen i oktober. Vinneren tok fullt hus, men slapp virkelig med skrekken i fjerde runde i en berg- og dalbane av et parti mot sølvvinneren.

Tekst: Johannes Luangtep Kvisla og Joachim B Nilsen
Foto: Egil Arne Standal

Sparebanken Møre-sjakken i Volda ble spilt helgen 28. – 29. oktober. Turneringsformatet var fem runder langsakk med en nokså rask betenkningstid med 60 minutter på 40 trekk og deretter 30 minutter resten av partiet. Her var det altså ingen tilleggstid per trekk, noe mange trolig har blitt vant til de senere årene. I denne turneringen måtte man imidlertid ha kontroll på klokken i tidsnøden.

Det stilte ni «hjemmespillere» til start fra klubben Volda Ørsta, mens det var fire tilreisende spillere fra Kristiansund og én deltaker fra Aalesunds.

Sponsoravtale på plass – nå skal det bli mer aktivitet

Klubbleder, arrangør og dommer i Volda Ørsta, Egil Arne Standal, kan fortelle at klubben landet en bra sponsoravtale med Sparebanken Møre i september, noe som kommer til syne i turneringsnavnet.

- Vi har ikke arrangert annet enn ganske mange Barnas Grand Prix de siste årene, men sponsoravtalen inneholder en konkret plan om aktivitet fra vår side, forteller han til Norsk Sjakkblad.

Raphael med hvite brikker mot Amadeus.

Standal ramser opp planer om Barnas Grand Prix, i tillegg til turneringer tilknyttet Norges Grand Prix-sammendraget i alle formater – langsakk, hurtigsakk og lynsakk

- Ellers er det kjekt å se juniorer i fremgang på alle nivåer, sier Standal, og trekker frem turneringsvinner Raphael Stuhaug i tillegg til Amadeus Sveggjen, Gabriel Skotte, Alexander Ronan Langstøyl og Alexander Kamenny som loventde spillere i fremgang.

- De bet alle godt fra seg i turneringen.

Det må ellers bemerkes at den suverene vinneren, Raphael Stuhaug, frem til NM for ungdomslag i år spilte for Volda Ørsta. Siden har han meldt overgang til Kristiansund, og vant derfor her på «sin gamle hjemmebane».

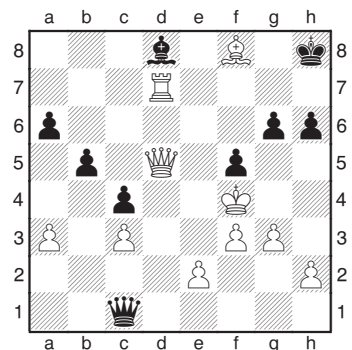
Slapp med skrekken

En turneringsvinner skal gjerne ha litt marginer også. Standal viser til følgende parti fra fjerde runde mellom Tore Kristiansen fra Kristiansund og nevnte Stuhaug.

- I tidsnøden hadde Raphael med sort nettopp bukket tårn i det som var en lett fordelaktig stilling for ham. Et par trekk senere skjer denne tragedien:

Tore Kristiansen (1649) Raphael Stuhaug (1729)

Sparebanken Møre-sjakken (4), Volda
Kommentarer av Joachim B. Nilsen

38.Dd2?? Hvit har et tårn ekstra og har flere veier til mål, men trår feil i tidsnøden.

Hvit vinner komfortabelt etter *38.Ke5 De3+ 39.Kd6*; eller *38.e3* selv om denne varianten er noe mer krevende, særlig i tidsnøden. *38...Lg5+ 39.Ke5 Dxe3+ 40.Kd6 Db6+ 41.Dc6 Db8+ 42.Kd5* Sort har ikke flere sjakker, men kan raske med seg en løper. *42...Dxf8* Hvit vinner likevel greit etter *43.Dxg6*

38...Lg5+! Spidder kongen og dronningen. Sjakken er brutal. Sort vant partiet siden løperen jafser i seg hvits dronning i neste trekk.

0-1

Olga er ny norsk nummer én: - Må bevise at jeg fortsatt kan spille

Kvinnetoppen har fått en ny toppspiller etter en overraskende overgang ble annonsert med effekt fra august tidligere i år. Etter lengre tids passivitet har oppmuntring fra både kjæresten og det norske sjakkmiljøet bidratt til en retur til sjakkspillet – etter hele ti års fravær. Nå er målet OL med det norske kvinnelandslaget neste år.

Tekst: Joachim B Nilsen

Foto: Privat

Det er sjelden store bevegelser på ratingtopplistene i sjakken. Fra tid til annen dukker det opp nye spillere som har tatt store steg, men på toppnivå er det heller sjelden det er store utskiftninger fra måned til måned. Det gjelder også de norske ratinglistene hvor både den samlede listen og den såkalte «kvinnetoppen» har noen interne «omrokking», men sjeldent helt nye navn.

Ny toppspiller «ut av det blå»

På sensommeren var det nok ikke bare de mest observante leserne av ratinglistene som fikk øye på noe overraskende – et nytt navn helt øverst på listen ble lagt merke til av de aller fleste.

Olga Dolgova er kvinnelig internasjonal mester og meldte i april overgang fra Latvia til Norge. Overgangen ble formalisert på sommeren og fra august var det offisielt med Dolgova som ny norsk nummer én.

Niina Koskela, kvinnelig stormester, og Silje Bjerke, kvinnelig internasjonal mester og regjerende norgesmester for

kvinner, er de to neste på listen. Det er relativt jevnt i toppen, så det er ikke mange poeng som skiller våre beste kvinner – det er Dolgova klar over, og hun har ambisjoner om å komme seg tilbake på sitt beste snarest.

– **Det føles bra å være topprangert, men jeg har ikke spilt stort de siste 10 årene så jeg har mistet noe på veien,** forklarer Dolgova.

Den umiddelbare planen har vært å komme i gang igjen ved brettet, men hun ser samtidig fremover og legger ikke skjul på ambisjonene:

– **Målet mitt er definitivt å spille bedre og øke ratingen min, kort fortalt vil jeg vise at jeg fortsatt kan spille og at jeg forsvarer rangeringen.**

Men hva er Dolgovas historie før denne overgangen, og hvorfor falt valget på Dolgova?

Fulgte kjærligheten til Norge

Svaret på det spørsmålet kan forklare både hennes nåværende bosted og klubb. Dolgovas kjæreste, Victor Havik, er også sjakkspiller og er i dag medlem av Offerspill Sjakklubb. Sammen har de valgt å bosette seg i Haviks hjemby Stavanger, hvor Dolgova også jobber i dag som utvikler.

Med fare for at artikkelen sporer fullstendig av er det verdt å nevne at Havik er best kjent for et fyrverkeri av et remisparti mot den sterke stormesteren Ivan Cheparinov under en stor, åpen turnering på Gibraltar i 2010. Cheparinov er rangert som nummer 98 i verden i dag og fortsatt en ledende stormester, mens Havik er på rundt samme nivå som han var den gangen. Slik er sjakken – i et praktisk parti kan alt skje.

– Kjæresten min er fra Stavanger, og da vi bestemte oss for å være sammen så flyttet jeg til Norge, fant meg en jobb og har funnet meg til rette her, forklarer hun.

Like etter at overgangen ble annonsert begynte hun å motta invitasjoner til lokale turneringer og klubbkvelder i Stavanger, noe hun har satt stor pris på. Planen fremover er å bli mer involvert i miljøet, forteller hun.

– De arrangerer lunsjturneringer, og der har jeg spilt én gang, sier Dolgova, og planlegger allerede å spille flere slike turneringer.

Den kvinnelige internasjonale mesteren er opprinnelig fra Russland, og kuriøst nok er hennes hjemsted så langt øst at det «bare» er 600 kilometer til Tokyo og ca. 30 kilometer til den kinesiske grensen. I 2013 meldte hun overgang til Latvia, men da hun flyttet til Norge ble en overgang mer og mer naturlig.

Selv om den siste tidens sjakkturneringer med både europamesterskapet for klubblag, sjakkens svar på fotballens «Champions League» og europamesterskapet for landslag har gitt mersmak, så var det ingen selvfølge at Dolgova skulle returnere til brettet.

– Jeg mistet gløden og lidenskapen for sjakken, og hadde en lang periode hvor jeg ikke hadde lyst til å spille. Da gjorde jeg andre ting, som å fokusere på karriere, innrømmer hun, før hun skyter inn:

– Dersom noen for et år siden hadde sagt at «om et år kommer du til å spille EM for lag for Norge», så hadde jeg sagt «hva?!»

Hun skryter imidlertid av det norske sjakkmiljøet, og føler seg som nevnt godt tatt imot av det lokale klubbmiljøet i Stavanger. Under ECCC i Albania og EM for lag i Montenegro var det samhold og lagfølelse i sentrum, noe hun er takknemlig for.

– ECCC var en interessant opplevelse. Det er en stor turnering med masse sterke, profesjonelle spillere og noen virkelig store navn. En super mulighet for meg, oppsummerer hun.

Mesterskapene i Albania og Montenegro bød på mer enn muligheter til å beskue sterke spillere – Dolgova måtte også i ilden mot fryktinngytende motstand. Poengfangsten ble respektabelt, og den startet allerede i første runde av EM for Landslag mot Mihaela Sandu fra Romania.

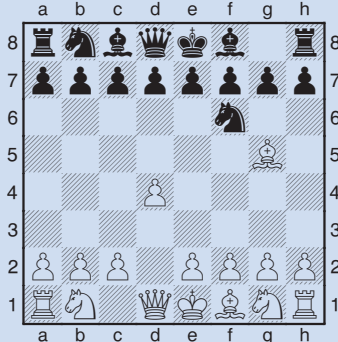
WIM Olga Dolgova (2218)

IM Mihaela Sandu (2292)

EM for landslag (1), Budva, 2023

Kommentarer av Joachim B. Nilsen

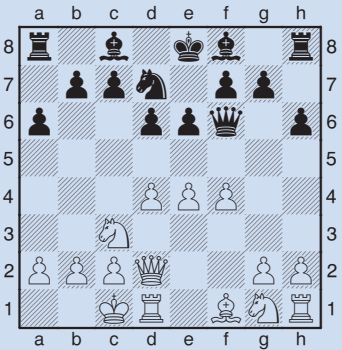
1.d4 Sf6 2.Lg5

Trompowsky er en litt uvant åpningsvariant som kan fungere fint som både fast alternativ og overraskelsesvåpen. Kjente spillere som Carlsen, Duda og Mamedyarov har brukt åpningen med stort hell, men undertegnede vil også anbefale å ta en titt på partiene til den tidligere toppspilleren Julian Hodgson fra England.

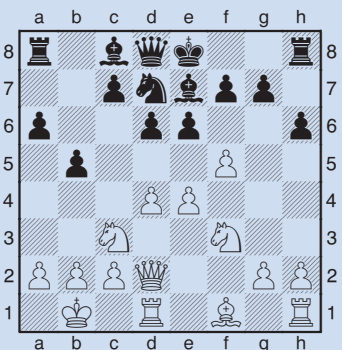
2...e6 3.e4 h6 4.Lxf6 Dxf6 5.Sc3 d6 5... Lb4 6.Dd2 d5 er en annen måte å spille på for sort. Sort har flere store avgjørelser i starten av partiet her med tanke på valg av bondestruktur og oppsett for offiserene.

6.Dd2 a6 7.0–0–0 Sd7 8.f4

Spillerne har helt ulike strategier, likevel er spillet relativt jevnt foreløpig. Hvit har gitt bort løperparet, men har til gjengjeld større plass til både bønder og offiserer.

8...Dd8 9.Sf3 Le7 10.Kb1 b5 11.f5

11.d5 er en mulig forbedring av teksttrekket - hvit kan her følge opp med 12. Sd4.

11...Sb6 11...exf5 12.exf5 Lb7 og sort er i ferd med å få ut løperparets potensial samtidig som hvits fremstøt med g2–g4 på kongefløyen forsinkes. (12...0–0?! 13.g4! gir hvit angrepsmuligheter på kongefløyen.)

12.fxe6 12.g4! styrker bondestrukturen samtidig som hvit er i ferd med å få på plass en ordentlig rullekake av bønder på kongefløyen.

12...Lxe6 13.h3 c6 13...c5!? det var slett ikke ulogisk å utfordre hvit i sentrum.

14.d5 cxd5 15.exd5 Ld7

Dolgova trekker frem det sosiale som noe positivt i norsk sjakk.

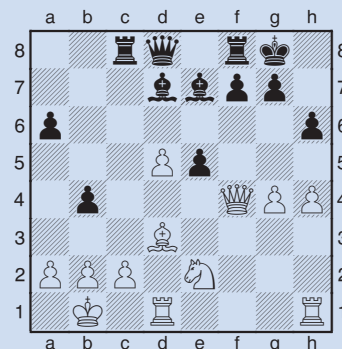
19...b4? Fjerner store deler av sorts dynamikk på dronningfløyen. Nå er det ingen hest på c3 å sikte seg inn på.

19...Lf6! Truer innslag på enten c3 eller b2 i neste trekk. Sorts angrep ser ut til å være raskest her.; *19...Sxb2!?* *20.Kxb2 Lf6* *21.Sd4* Det ser ut til at hvit har fått avverget de direkte truslene, men sort har fortsatt ressurser. *21...Txc3!?* *22.Kxc3 Le5* Tvinger dronningen bakover og unngår å få g4-g5 i fjeset med tempo. *23.De3* i denne stillingen foreslår maskinen det nærmest arrogante *23...Lxg4!* med *25.. Da5+* i neste. Sorts angrep er ikke avgjørende, men ser heller ikke ut til å ta slutt med det første.

20.Se2! Hesten landet på et bedre felt og kan nå sikte seg inn mot kongefløyen via d4 eller g3.

20...Se5 Sandu ofrer en bonde midlertidig for å få liv i løperparet.

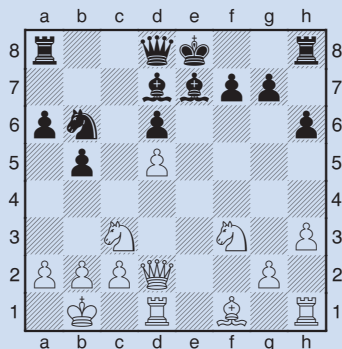
21.Sxe5 dxe5

22.Dxe5 *22.De4!* Er en forbedring av parvarianten. *22...f5* *23.Dxe5* Poenget blir synlig etter *23...Lxh4?* dette fungerer ikke like godt nå på grunn av det enkle *24.Lxf5* med klar fordel hvit.

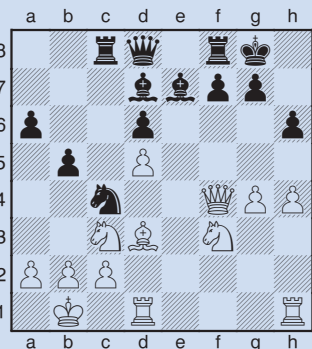
22...Lxh4 **23.De4** **g6** **24.Lxa6** **Ta8** **25.Lc4** **Lg5** **26.Sd4** **26.d6!** Åpner opp for egen løper, truer avgjørende innslag på g6. Hvit dominerer.

26...Dc8

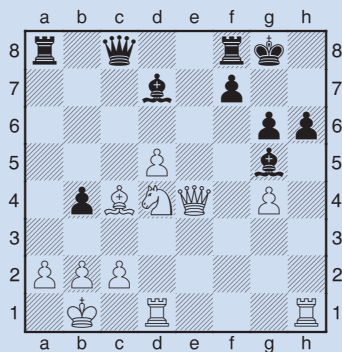
16.Ld3 *16.g4!?* Hvit vet at sort på et tidspunkt må rokere, og da kan slike trekk bli svært nyttige - plutselig er ikke en bondestorm på kongefløyen langt unna.

16...0-0 **17.g4** **Sc4** **18.Df4** **Tc8** **19.h4!?**

Ambisiøst, men ikke helt korrekt. Nå har sort et par spennende muligheter på dronningfløyen.

19.Se4 Hvits angrepsmuligheter ser lovende ut med *20.Thg1* i neste trekk.

27.Lb3?! Misser en vakker mulighet til å avgjøre.

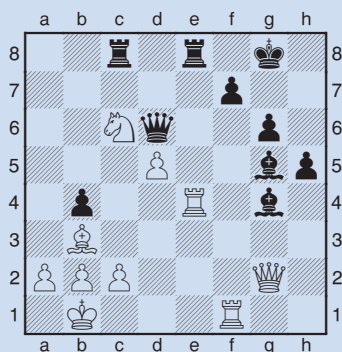
27.Se6!! Et vakker hestehopp ut i det store intet, men trekket er helt avgjørende. **27..Te8** (27...fxe6? Bli matt etter **28.Dxg6+ Kh8** **29.Txh6+ Lxh6** **30.Dxh6+ Kg8** **31.Dg6+ Kh8** **32.Th1#**) **28.Thf1+–** Hvit truer det brutalt effektive **29.Txf7** hvor på et nytt tårn dukker opp i f-linjen med innslag på g6 på tampen. Hesten på e6 er fortsatt "forgiftet", så her har ikke sort stort å stille opp med.

27...Te8 **28.Dg2 Lxg4** **29.Tde1h5** Stillingen er nå langt mer uklar enn tidligere takket være sorts aktive løpere.

30.Sc6 Dc7 **31.Thf1?!** **31.Sxb4** Vinner en bonde og burde vurderes.

31...Dd6 **31...Txe1+!** **32.Txe1 Dd6–+** Sort får byttet tårn og bruker dronningen som blokadebrikke. Resultatet er en langt mindre dynamisk stilling for hvit som nå vil slite mot sorts tre (!) fribønder og løperpar på kongefløyen

32.Te4 Tac8

33.Tfe1?! Overser en mulighet til å snu stillingen totalt på hodet.

33.Txg4! En overraskende mulighet som virkelig setter sort under press. **33...hxg4** **34.Dxg4 Lh6** **35.Sxb4** Plutselig er det hvit som har en overveldende bondemajoritet, denne gang på dronningfløyen. Hvit har ikke bare kompensasjon for kvaliteten, men en solid fordel takket være god koordinasjon, to ekstra bønder og en rekke farlige fribønder.

33...Txe4 **34.Dxe4** Sort har fortsatt en klar fordel her med to glimrende løpere, men det hjelper ikke - her tapte Sandu på tid! Det er aldri feil å kjempe videre, noe Dolgova klarte glimrende i dette kompliserte partiet mot en spiller i toppklassen.

1-0

Som kjent stakk Offerspill av med en historisk seier i ECCC, mens Dolgova og resten av klubbens dedikerte kvinnelag slett ikke gjorde seg bort. Det ble lagt merke til at klubbens store stjerne.

– **Lagånden og atmosfæren under turneringene var veldig bra, og Magnus støttet kvinnelaget både i Albania og i Montenegro.**

Støtten fra verdensstjernen underbygger det Dolgova mener er «den norske mentaliteten»:

– **Når du er i «boblen» sammen så blir du et slags familiemedlem. Det gjelder både i sjakk, på jobb og andre steder, mener hun.**

Satser mot OL: - Alltid drømt om å spille en slik turnering

Med to turneringer og flere partier i serispillet for Offerspill i boks er Dolgova såpass motivert at hun har etablert et lite treningsregime med et konkret mål for øyet: den 45. utgaven av Sjakk-OL. Arrangementet går av stabelen i Budapest i september neste år, så nå gjelder det å få banket bort så mye rust fra maskine-

riert som mulig – og ingenting er så god trening som å spille turneringer.

– **Jeg har innsett at jeg må øve og spille, ellers gir det ikke mening å stille opp,** forklarer Dolgova, og legger ut om turneringsplanene fremover:

– **Victor og jeg planlegger å spille Fagernes-turneringen i påsken, det blir en tøff turnering. Ellers håper jeg å spille noen partier i serien for Offerspill. Ellers skal jeg trene i helgene, oppdatere meg på åpninger og spille treningspartier.**

På spørsmål om hvem hun skal trene med ler hun, og kvitterer kjapt:

– **Forhåpentligvis noen som er bedre enn meg.**

Det utelukker muligens samboer Havik, så får vi se om han kommer til ordet under det nye treningsregimet.

Følgende smertefulle nederlag mot Olga Prudnykova satte kanskje fart på treningsplanene da Dolgova dessverre spolerte et svært spennende, og lovende, parti etter en forglemmelse hovedpersonen selv tilskriver sjakkguden Caissas vrede over lite spill de siste årene.

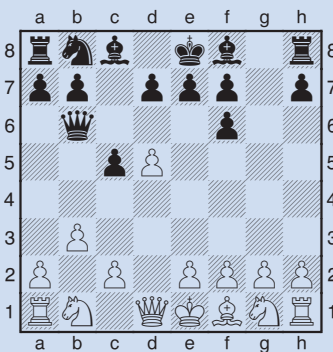
WIM Olga Dolgova (2218)

WIM Olga Prudnykova (2273)

EM for landslag (4); Budva, 2023

Kommentarer av Olga Dolgova med bidrag fra Joachim B. Nilsen

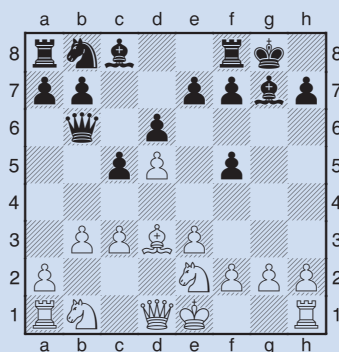
1.d4 Sf6 **2.Lg5 c5** **3.Lxf6 gxf6** **4.d5 Db6** **5.b3**

Under Europacupen for klubblag i Albania møtte jeg stormester Maria Muzychuk i et parti, og fikk den samme åpningsvarianten. Der spilte jeg 5. Dc1, men her ville jeg prøve noe annet.

5...f5 6.e3 Lg7 7.c3 Sort har løperparet, noe som kan vise seg fordelaktig på sikt, mens hvit har litt bedre bondestruktur. Her gjelder det å kjenne stillingstypen, for vi er allerede ute på litt ukjent farvann - Nilsen

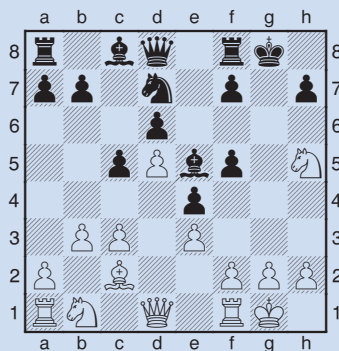
7...d6 8.Ld3 0-0 9.Se2

9...e5 9...e6? Et naturlig trekk som forsøker å ta kontroll over sentrum, men her spaserer sort rett inn i trøbbel. 10.g4! Bryter opp kongefløyen på overraskende vis. 10...fxg4 11.h3! Med gode angrepsmuligheter for hvit - Nilsen

10.Sg3 e4 11.Lc2 Dd8 Sorts dronning har gjort jobben på dronningfløyen og returnerer til kongefløyen, det er nemlig her det blir "action" i partiet - Nilsen

12.Sh5 Le5 13.0-0 Sd7

14.a4?! Ikke det beste.

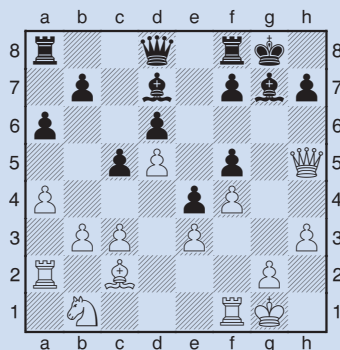
Dolgova i aksjon under Eliteserien første helg. Foto: Anniken Vestby

Hvit kunne grepet initiativet med fremstøtet 14.f4! exf3 15.Dxf3 med et lovende angrep på kongefløyen hvor sorts f-bonde er spesielt utsatt - Nilsen

14...Sf6 15.f4! Bedre sent enn aldri - Nilsen

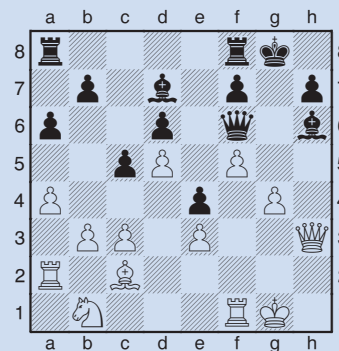
15...Sxh5 16.Dxh5 Lg7 17.Ta2 a6 18.h3 [Hvit gjør seg klar for å ekspandere på kongefløyen med g2-g4 - Nilsen

18...Ld7

19.g4! fxg4 20.f5= 20.hxg4! Naturlig og godt, hvit er i ferd med å bygge opp et solid overtak takket være fin bondestruktur og gode angrepsmuligheter på kongefløyen - Nilsen 20...f5 21.Ld1 De8 22.Dh3 fxg4 23.Lxg4 Lxg4 24.Dxg4/ Hvit har et solid overtak takket være åpne linjer på kongefløyen, en potensielt bedre lett offiser og sunnere bondestruktur - Nilsen

20...Df6 21.hxg4 Lh6 22.Dh3

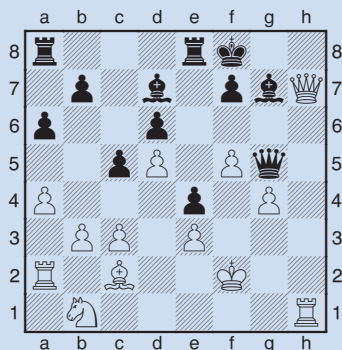

22...Dg5? 22...Lg5 var en mer naturlig organisering av brikkene siden sort all-

tid vil ha forsvarsressursen h7-h6 for å demme opp blokaden, men stillingen er høyst uklar her hvor spillerne vil angripe på hver sin fløy - Nilsen

23.Kf2 Nå får hvit et voldsomt press på kongefløyen siden løperen på h6 står ut-satt og ikke kan beskyttes av en bonde, i motsetning til i den alternative varianten - Nilsen

23...Tfe8 24.Th1 Lg7 25.Dxh7+ Kf8

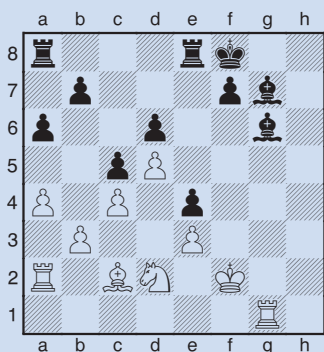

26.c4?? Stillingen er vunnet for hvit, men nå skjedde noe i hodet mitt - jeg hadde glemt å spille **26. Dh5** først! Av en eller annen grunn trodde jeg at jeg allerede hadde spilt dette, men nå har stillingen snudd til sorts fordel. Jeg mistenker at dette er konsekvensen av å ikke spille sjakk på 10 år - sjakkguden Caissa tilgir ikke det uten videre.

26.Dh5! Beskytter bonden på g4 og beholder kontrollen for hvit - Nilsen **26...**

Df6 27.Sd2! (**27.c4** er også mulig.) **27... Dxc3** (**27...Ke7 28.Sxe4 De5**) **28.Lxe4** Stillingen ser litt luftig ut for hvit, men ved riktig spill er dette fortsatt vunnet - Nilsen **28...Te7** (**28...b5 29.g5 Lxf5!?** **30.Lxf5 Dxe3+ 31.Kg2+-** til tross for en åpen kongestilling har sort ingen (!) farlige sjakker, og hvit burde vinne med en offiser ekstra - Nilsen) **29.g5+-** Hvit burde vinne, selv om det aldri er helt klart med så luftige kongestillinger som i dette partiet - Nilsen

26...Dxg4 Nå rakner det plutselig for hvit som ikke bare mister én, men to (!) viktige bønder - Nilsen
27.Dh5 Dxf5+ 28.Dxf5 Lxf5 29.Sd2 Lg6 30.Tg1

Vår heltinne kjemper på videre, men med to bønder i minus er det en vrien oppgave. Dessuten kan det være vanskelig å omstille mentalt etter en slik blemme. Sort fullførte dessverre til seier uten problemer - Nilsen

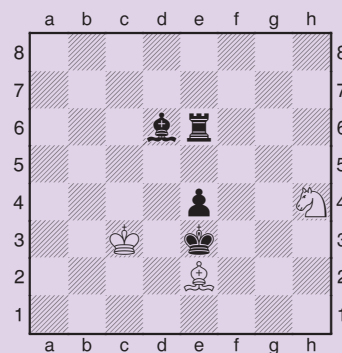
30...Te5 31.Tg4 Tae8 32.Lb1 Th5 33.Kg1 Lf5 34.Tg3 Le5 35.Tg2 Lh3 36.Te2 f5 37.Kf2 Ke7 38.Sf1 Tg8 39.Tac2 Lxf1 40.Kxf1 Th1+

0-1

Kunsten å balansere langsiktige mål med mer kortsiktige, oppnåelige mål er det ikke alle som mestrer, men Dolgova virker å ha full kontroll. I horisonten ser hun Sjakk-OL i det fjerne, og i skrivende stund ser hun frem til julebord. Det virker utvilsomt å være en målorientert spiller som i skrivende stund har inntatt førsteplassen på kvinnetoppen.

Vi gleder oss til å bli mer kjent med Olga Dolgova, og ser frem til å følge henne for klubb og landslag i tiden som kommer.

Oppgave 8

Svart gjør 5 trekk på rad uten svar fra hvit. Deretter kan hvit sette matt i ett trekk. Hvordan?

EM for landslag – åpen klasse

Berg- og dalbane i Budva

Etter stor norsk suksess i Europacupen for lag var det optimisme rundt lagene som skulle representere Norge i EM for landslag i Montenegro, nærmere bestemt Budva.

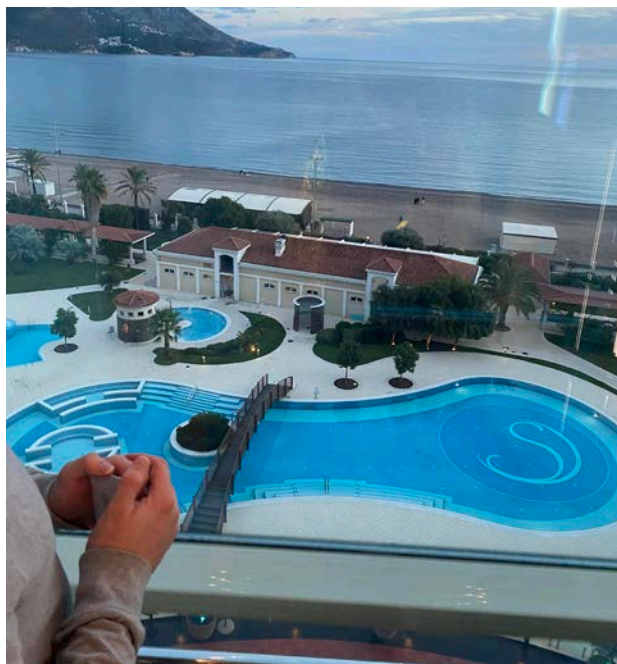
Tekst: Johannes Luangtep Kvisla og Tor Fredrik Kaasen

Det norske laget i åpen klasse var åttenderangert av 38 lag. Siden Carlsen kun spiller på ett av bordene finnes det argumenter for at forhåndsrangeringen er noe kunstig høy, men samtidig tar verdenseneren enormt med poeng selv mot meget sterk motstand på øverste bord. Det viste han i Europacupen da han stakk av med premie for beste prestasjon på førstebord for andre år på rad.

Tor Fredrik Kaasen var en av de nye på laget og har skrevet følgende om sin opplevelse til Norsk Sjakkblad:

Vi reiste sammen som et lag ned tidlig morgen den 9. november, reisen gikk veldig greit. Vi ble møtt av en bil på flyplassen, og etter ca. 60 minutter lang kjøretur så var vi på hotell Splendid på ettermiddagen. Med dette så hadde vi da to dager på å slappe av på. Vi brukte da tiden på å spille litt lynsjakk, bade litt og mest spille bordtennis. Hotellet vi bodde på var meget bra med god standard. Hotel Splendid var også samme hotell som spillelokalet var i. Det var god luft i spillelokalet, men kanskje en smule trangt. Stemningen var god i laget, og vi gledet oss til å spille.

Det startet uheldigvis svært dårlig for oss med bare en remis og to tap mot lag vi var klart høyere rangert som. Dette var ganske irriterende, men vi mistet ikke motet av den grunn. Vi slo hardt tilbake med seier mot Finland, før vi var litt heldige med 2-2 og uavgjort mot Moldova.

Flotte forhold på hotellet i Budva. Foto: Tor Fredrik Kaasen

Deretter ventet en fridag som ble brukt til å spille fotball, og senere på dagen fikk vi med oss en landskamp i fotball da Montenegro spilte mot Litauen. Om det endte godt får noen andre diskutere, men Montenegro vant i hvert fall 2-0. Senere fikk vi sett litt av byen, noe som var en veldig hyggelig felles opplevelse. Det var kanskje kikke helt tilfeldig at laget gjorde det meget skarpt etter fridagen.

Vi vant ganske klart mot Sveits 3-1 før vi så møtte Danmark og vi vant også denne kampen 2,5-1,5. Vi følte vi hadde berget mye av æren med dette – men tenkte at nå kunne kjempe om en meget hyggelig plassering. Da vi til og med slo Nederland 2,5-1,5 etter en meget pen seier av Magnus mot Jorden, så kjempet vi om en klar topp 10 plassering i siste runde. Dessverre så tapte vi 2,5-1,5 mot Tsjeckia i siste runde, og med dette så falt vi litt ned på listen. Med seier her så hadde vi faktisk tatt en 5 plass, men sånn ble det ikke denne gang.

Det var kult at Magnus ble beste før-

stebord spiller i turneringen, og han var en veldig god lagspiller imellom rundene også. Alt i alt så er vi fornøyde med måten vi reiste oss etter den veldig dårlige starten, og om vi kan spille like bra som vi gjorde i siste halvdel av turneringen her i EM – da lover det bra for OL i 2024.

Tor Fredrik Kaasen

Det endelige resultatet ble en noe skuffende 13.plass, men etter en sterk avslutning ser Carlsen, i likhet med Kaasen, positivt på fremtiden til det norske laget i åpen klasse:

- Det var en spennende opplevelse med nye lagkamerater. Jeg vil trekke frem Tor Fredrik for sin entusiasme og Elham for sin optimisme på brettet, sier Carlsen til Norsk Sjakkblad, og følger opp:
- Avslutningen var veldig positiv, som gjør meg optimistisk før OL neste år.

På fridagen var det duket for landskamp. Foto: Tor Fredrik Kaasen

Om sine egne partier er han som vanlig kritisk, til tross for et knallresultat:

- Ingen var noe gode, men kanskje mot Jorden. Partiet mot Bjerre var veldig underholdende å spille.

Da skulle det vel bare mangle at vi inkluderer høydepunkter fra verdensenerens egne favoritter fra turneringen. Vi starter med seieren mot det danske stjerneskudet Jonas Buhl Bjerre fra runde 7:

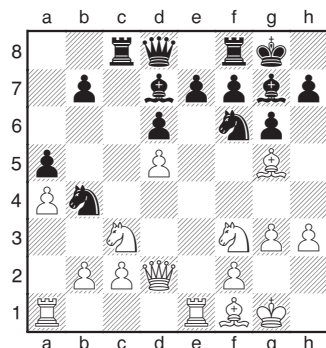
GM Jonas Buhl Bjerre (2633)
GM Magnus Carlsen (2829)
 EM for landslag (7), Budva
Kommentarer av Joachim B. Nilsen

1.e4 Sc6 2.Sf3 d6 3.d4 Sf6 4.Sc3 g6 5.d5
 Sb8 6.Le2 Lg7 7.O-O 0-0 8.h3 c6 9.a4

Det norske laget med Carlsen i spissen. Foto: Hanna Kyrkjebø

a5 10.Te1 Sa6 11.Lf1 Sb4 12.Lg5 Ld7
 13.Dd2 Tc8 14.g3 cxd5 15.exd5

Carlsen har akkurat spilt Tc8-c5 for å legge mer press på hvits sentrumsbonde. Bjerre svarer med et naturlig trekk og tilsynelatende fint trekk, men gir i stedet sort masse aktive muligheter.

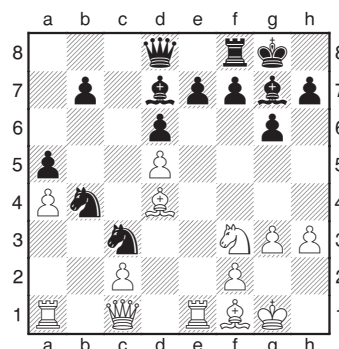
15...Tc5 16.Le3?! Txc3! Det beste trekket.

Nå får sorts lette offiserer fritt spillerom i midten av brettet.

Den tamme retretten 16...Tc8?! gir hvit muligheten til å sette løperen på et langt bedre felt. 17.Ld4 Med en jevn stilling med masse muligheter, men verdenseneren fant selvsagt noe bedre.

17.bxc3 17.Dxc3? Hvit blir spist levende av sorts lette offiserer etter 17...Sfxd5!

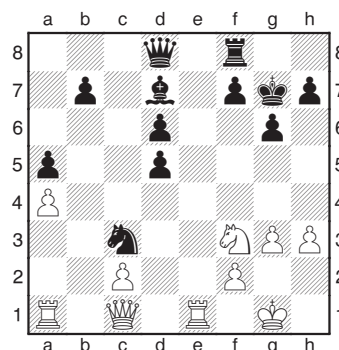
17...Se4 18.Dc1 Sxc3 19.Ld4

Hvit ønsker forståelig nok å bytte bort sorts monster av en løper på g7.

19...Sbxd5 20.Lxg7 Kxg7 Status etter kvalitetsofferet er at sort har vunnet to bønder, har godt plasserte hester i midten av brettet og ellers en sunn bondestruktur. Hvit har det motsatte, men har til gjengjeld fordelen av å spille med et tårn mot hest. Kort oppsummert har sort en fin fordel, men det er langt ifra over.

21.Lc4 e6 22.Lxd5 exd5!?

En interessant avgjørelse som neppe hadde falt naturlig for mange av oss vanlige dødelige.

Sorts fordel er kanskje ikke like klar etter sekvensen 22...Sxd5 23.Db2+ Kg8 24.c4 Sb4 25.Dd2 hvor hvits brikker fremstår bedre organisert enn på lenge, selv om sort fortsatt har et solid overtak etter 25... Df6.

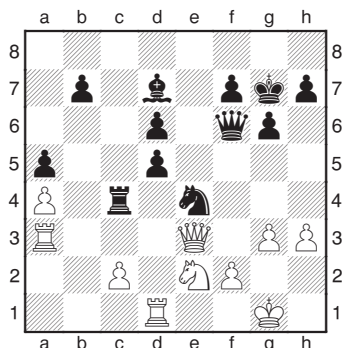
23.Sd4 23.De3!? Dansken kunne også brukt d4-feltet til dronningen.

23...Df6 24.De3 Tc8 25.Ta3 Se4 Poenget med exd5 blir mer og mer tydelig. Sorts løper har oversikt over begge fløyer, mens hesten har fått et fint felt på e4 takket være bonden på d5. Carlsen brikker jobber harmonisk sammen, men hvit kjemper godt i fortsettelsen.

26.Td1 Tc4 Beholder trusselen mot h3 samtidig som det nå er trusler mot hvits bonde på a4.

Carlsen kunne også rasket med seg en bonde med 26...Lxh3! men foretrakk spille aktivt videre som i partiet.

27.Se2

27...Txc2 27...Lc6 er et forslag til forbedring fra maskinen. Bonden på d5 dekkes samtidig som trusselen mot både a4 og c2 består.

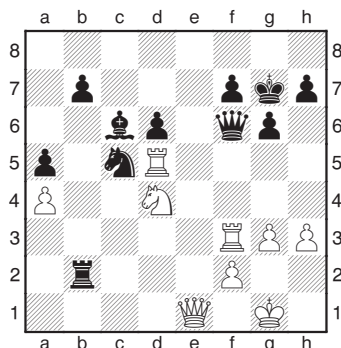
28.Txd5 Nå får hvit litt mer fart i tårnet.

28...Sc5 29.Sd4 Tb2? 29...Tc4 var visstnok et bedre trekk ettersom sort styrker trusselen mot både a4 og d4.

30.De1! Med den ekle trusselen Ta3-f3 med trussel mot sorts dronning. Plutselig er det hvits brikker som jobber perfekt sammen.

30...Lc6 30...b6 Et latterlig trekk ment for å illustrere hvits trusler i stillingen. **31.Tf3!** Driver dronningen bort fra a1-h8 diagonalen, i tillegg til at dekningen av d6-bonden nå forsvinner. **31...Dd8 32.Txd6 (32.Da1 var også mulig.) 32...Kg8 33.Sc6 De8 34.Se7+ Kf8 35.Te3** De hvite brikker sirkler som griper rundt kadaveret på savannen.

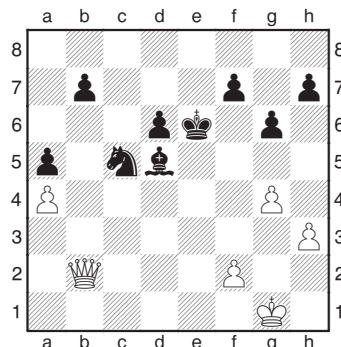
31.Tf3

31...Lxd5!? Nødvendig, men morsomt spilt. Det har snudd de siste trekkene, og her ser Carlsen seg nødt til å stole på sine gjenværende offiserer i kamp mot hvits dronning.

32.Txf6 Kxf6 Den materielle ubalansen er nesten komisk. Likevel er det ikke så enkelt vunnet for hvit som et blick på maskinens iskalde beregning indikerer.

33.Sf5!? Et billedskjønt trekk. Poenget er De1-c3 og trussel mot sorts konge og tårn. **33...Kxf5 34.g4+ Kf6 35.Dc3+ Ke6 36.Dxb2**

Den materielle ubalansen blir stadig mer komisk, men fortsatt er det ikke enkelt vunnet for Bjerre. Sort har et par bønder ekstra, og den hvite a-bonden er irriterende svak. Samtidig er løperen på d5 et absolutt monster som dekker både b7 og f7.

En smilende Magnus vant premie for beste førstebord. Foto: Hanna Kyrkjebø

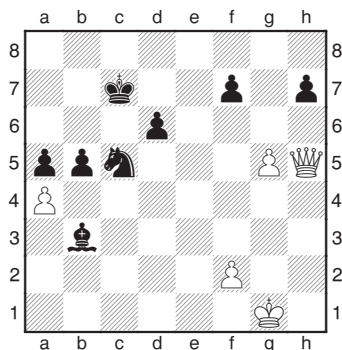

Van Foreest noe lang i maska allerede før partiet er i gang. Foto: Hanna Kyrkjebø

GM Magnus Carlsen (2829)
GM Jorden Van Foreest (2700)
 EM for landslag (8), Budva
 Kommentarer av Joachim B. Nilsen

36...Lb3 37.De2+ Kd5 38.Df3+ Ke6
39.g5 Kd7 40.h4 Kc7 Carlsen forsvarer seg seigt. Løperen har full kontroll på f7, så kongen hjelper til på dronningfløyen.

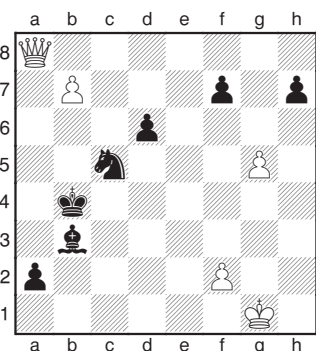
41.h5 gxh5 42.Dxh5 b5!

Sort har ingen tid å miste. Bjerre er i ferd med å vinne h7-bonden, så nå gjelder det å få fart på majoriteten på dronningfløyen.

43.axb5 Kb6 44.De2 a4 Denne fribonden er i ferd med å bli riktig så ubehagelig for hvit. Maskinens evaluering er for øvrig nå "likt spill", men det er lenge siden maskinens evaluering var særlig nyttig i dette kaospartiet.

45.De8 a3 46.Dc6+ Ka5 47.Da8+ Kb4 48.b6 a2 49.b7

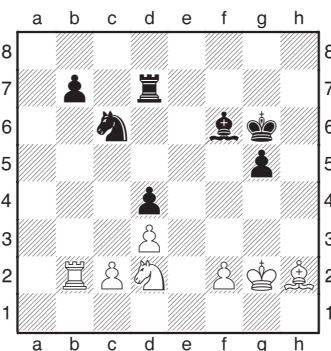
Sort tvinges til å gi avkall på enda en offiser, men Carlsen har full kontroll nå.

49...Sxb7 50.Dxb7+ Kc3 51.Da7 Kb2 52.Dd4+ Kb1 53.De4+ Bjerre klarer ikke stoppe fribonden, og må derfor akseptere remis ved evigsjakk.

53...Kb2 54.Dd4+ Kb1 55.De4+ Kb2

½-½

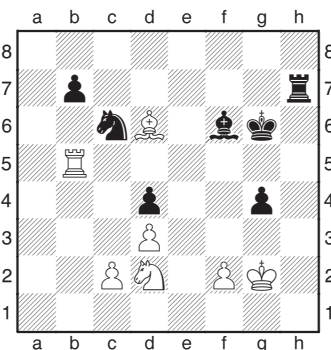
I den påfølgende runden møtte våre utvalgte det sterke laget fra Nederland. Der skulle verdenseneren fra Lommedalen opp mot den nederlandske superstormesteren Van Foreest, som for øvrig er klubbkamerat av Carlsen og var med på å vinne forrige sesong av Eliteserien. Dette partiet ble en lagt mindre kaotisk affære hvor vår mann hadde kontroll fra start til slutt.

Vi er midt inne i et klassisk Carlsen-parti. Hvit har hatt en liten, men stabil fordel gjennom hele partiet og er nå i ferd med å øke fordelene til uhåndterlige nivåer. På stormesterspråket er dette "litt ubehagelig" for sort. Det er gjerne mer enn nok for Magnus.

44.Sc4 g4 45.Tb5 Hvit har ikke mange offiserer igjen, men alle er aktive.

45...Te7 46.Ld6 Th7 47.Sd2

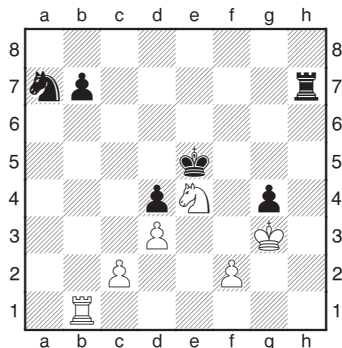
Hesten finner nye jaktmarker på e4. Legg merke til at hvits hest har to glimrende felter tilgjengelig på c4 og e4 mens van Foreest sliter med å finne gode felter til sine sorte brikker.

47...Sa7 48.Tb1 Kf5 Det var kanskje hakket vassere å spille det ydmyke **48...Sc6**.

49.Se4 Le5? Dette byttet gjør saken enklere for hvit. Nå blir sorts resterende bønder enda svakere, særlig d4-bonden.

Hvits solide overtak blir synlig etter 49..
Sc6 50.Tb5+ Kg6 51.Kg3 Hvit er i ferd med
 å gaffe i seg *g*-bonden, og da begynner
 det å se virkelig mørkt ut for Van Foreest.

50.Lxe5 Kxe5 51.Kg3

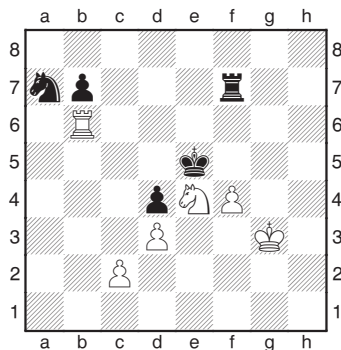

51...Tg7 52.Tb6 Tc7 Det er for sent å få
 hesten tilbake i manesjen med **52...Sc6**
 for nå kan hvit vinne en bonde med føl-
 gende sekvens **53.Tb5+ Ke6 54.Sc5+** med
 bondevinst.

53.Kxg4 Tf7 Van Foreest kunne sikret
 seg en raskere utvei fra seigpiningen med
53...Txc2? 54.f4+ Kd5 55.Td6#

54.f3 Tf4+?! Kaster tilsynelatende bare
 bort et trekk, men det er verre enn som
 så. Nå vinner hvit enten et helt tårn eller
 ved matt.

55.Kg3 Tf7 56.f4+!

Det lukter svidd og ryker voldsomt av den
 nederlandske motoren, så Van Foreest ga
 forståelig nok opp her.

1-0

De norske spillerne i EM for landslag. Foto: Frode Urkedal (lagleder)

Reisebrev fra Montenegro

Marte Kyrkjebø "prepper" med Jon Ludvig Hammer med fine værforhold.

Her følger et reisebrev fra årets EM for landslag hvor vi følger laget i kvinneklassen. Monika Machlik skriver om hvordan de opplevde turneringen med de ulike opp- og nedturene underveis. Én av spillerne gikk også glipp av en eksamen etter trøbbel med hjemreisen — hvem det var finner du ut i slutten av reisebrevet.

Skrevet av Monika Machlik

Foto: Hanna Kyrkjebø

Årets EM for landslag gikk av stabelen i Budva, Montenegro. Norge stilte med lag i begge klasser og kvinnelaget bestod av Olga Dolgova, Ingrid Skaslien, Hanna og Marte Kyrkjebø og undertegnede.

For oss var dette en turnering der vi fikk spille mot god motstand i en turnering med gode spilleforhold. Vi var heldige som hadde Jon Ludvig Hammer som

trener over nett under mesterskapet og fikk servert prepper gjennom hele turneringa.

I tillegg bodde vi fint til på spillerhotellet, hvor preppingen for de som var heldige med romutsikten (det var ikke tilfellet for undertegnede) foregikk på solrik balkong med utsikt over stranden og havet.

Montenegro er ikke et dumt sted å reise til i slutten av november for en forfrosen nordlending der temperaturen i havet visstnok var hele tjue grader. På fridagen ble det tid for fotballspilling og bading, og noen av oss tok turen inn til Podgorica der vi var invitert av arrangørene til å se en fotballkamp mellom Montenegro og Litauen.

Sterk start

Et av høydepunktene i turneringa var første runde hvor vi spilte uavgjort mot

Romania, som var høyere ratet på alle bord. Her vant Olga partiet hennes på tid i en vanskelig stilling i et parti som hadde bølget mye fram og tilbake, mens Hanna og Marte spilte remis.

Siden vi fikk en bra start, møtte vi flere gode lag i rundene etterpå, som Tyskland og Israel. Det ble dessverre tøft i denne delen av turneringen, men med seire over Finland og Nord Makedonia mot slutten av turneringen endte vi akkurat på forhåndsrangeringen vår, som var 30.plass. Gitt at vi hadde en lav forhåndsrangering var ikke fokuset vårt på hvor vi endte på tabellen, men å utnytte muligheten til å lære nye åpninger og å spille mot god motstand. Til tross for at vi gikk på en del tap underveis i turneringa var stemningen i laget veldig god! Etter turneringa sitter vi igjen med at alle ble inspirerte av å spille og gleder oss til å prøve ut åpninger og prepper vi ikke fikk inn i mesterskapet i andre turneringer framover.

Vi tar også med oss at dette var første turnering på kvinnelandslaget for både Ingrid og Olga, der sistnevnte tok overgang fra det latviske sjakkforbundet tidligere i år. Ingrid slo på stortromma da hun slo Ivana Manova fra Nord Makedonia i et vakkert parti med et dronningoffer som hovedingrediens.

Like heldig var hun ikke med hjemreisen, der hun og resten av kvinnelaget ble strandet en natt i Wien på grunn av værtrøbbel i Montenegro og hun derfor mistet eksamen sin i Oslo.

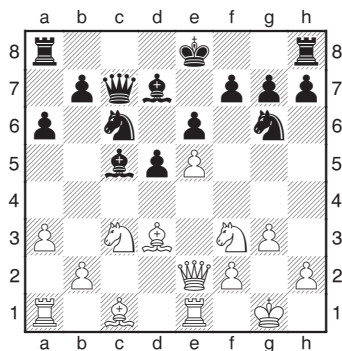
Ingrid Skaslien gjennomførte en meget sterk turnering for det norske landslaget.

Ivana Manova (1941) Ingrid Skaslien (1941)

EM for landslag (8), Budva

Kommentarer av Monika Machlik og
Joachim B. Nilsen

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5 4.c3 Sc6 5.Sf3
Ld7 6.Ld3 cxd4 7.O-O dxc3 8.Sxc3 Sge7
9.De2 Sg6 10.g3 a6 11.a3 Dc7 12.Te1 Lc5

13.b4? Motstanderen til Ingrid er litt ufor-
siktig med dette trekket, og Ingrid finner

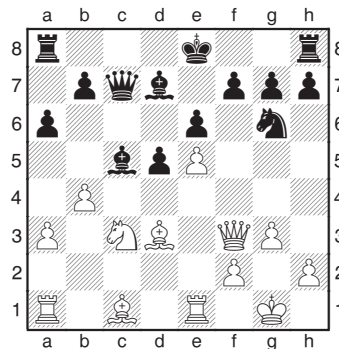
et trekk som utnytter at hvits hest på c3
ikke lenger er beskyttet av bonden.

13.Le3 d4! er ikke fullt så ille, men også
dette er godt for sort.; Det er ikke noe øn-
sketrekk, men det tryggeste for hvit virker
å være 13.Lxg6 hxg6 14.Lf4 men her er hvit
bonde under og uten store aktive mulig-
heter, så det ser bra ut for sort her også.

13...Sd4! Utnytter hvits hullerte stilling.]

14.Dd1 Sort vinner materiell etter 14.Sxd4
Lxd4.

14...Sxf3+ 15.Dxf3

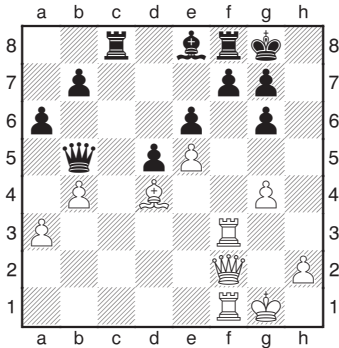

15...Lxf2+?! 15...Ld4! Igjen var dette et
nøkkeltrekk. Sort truer både bonden i
midten og hesten på c3. Det krever litt
regneferdigheter, men sort vinner når
røyken har lagt seg etter slagvekslinge-
ne som begynner med 16.Ld2 Sxe5 17.De2
Lxc3 18.Tac1 d4 19.Lxc3 Sxd3 20.Dxd3

dxc3 Med en løper ekstra burde dette være grei skuring for sort.

16.Dxf2 Dxc3 17.Lxg6 hxg6 18.Lb2 Hvit kjemper seg tilbake i partiet.

18...Dd3 19.Te3 Db5 20.Tf3 O-O 21.Tf1 Le8 22.Ld4 Tc8 23.g4

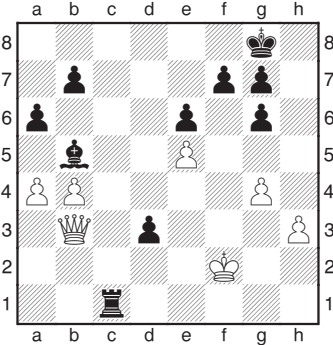

23...Dc4 Ingrid spiller dette trekket som ser ut som en bukk etter 24. Tc3 siden dronningen ikke kan flytte uten at tårnet

henger på c8. Men Ingrid ofrer dronningen for tårnet og løperen, og vinner partiet overbevisende.

24.Tc3 Dxc3! 25.Lxc3 Txc3 26.Db2 Tc4 27.h3 Lb5 Sorts brikker kontrollerer c-linjen, og dessuten har sort et par ekstra bønder.

28.Tc1 Tfc8 29.Txc4 Txc4 30.Db3 Tc1+ 31.Kf2 d4 32.a4 d3!

Fribonden avgjør.

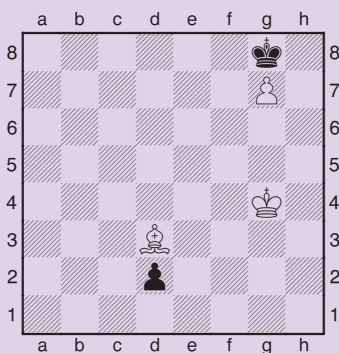
33.Ke3 Lc4 34.Da3 Te1+ 35.Kd2 Te2+ 36.Kd1 Th2 37.Dc3 b5 38.axb5 axb5 39.Da3 Kh7 40.h4 Txb4 Forsyner seg av flere bønder. Her er det ingenting som haster.

41.Da8 Dronningen får ikke utrettet noe på egenhånd her.

41...Ld5 42.Da7 Th2

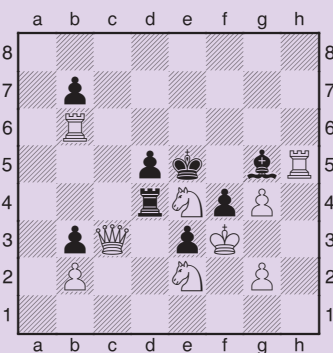
O-1

Oppgave 9

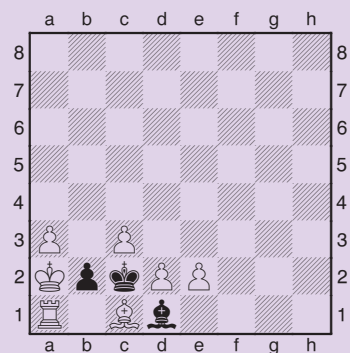
Sort gjør 7 lovlige trekk på rad uten svar fra hvit. Deretter kan hvit sette patt i ett trekk. Hvordan?

Oppgave 10

Selvmtatt i tre trekk. Hvit i trekket tvinger svart til å sette sjakk matt med sitt tredje trekk.

Oppgave 11

Sett at denne stillingen har oppstått lovlig i et sjakkparti. Hva var de tre siste halvtrekkene?

Knallhard motstand for de norske i FIDE Grand Swiss: – En utrolig tøff turnering

Tari og Amar var de norske deltarne i Grand Swiss. Her etter et parti fra årets NM

To av våre beste spillere deltok i en av årets sterkeste åpne turneringer på en forblåst øy i oktober. Det høres kanskje ikke ut som noen fryd, men dersom man er sjakkinteressert er dette midt i blinken. Elleve runder med partier mot den ene stormesteren etter den andre er ikke for alle, men de norske klarte seg bra og henter verdifull lærdom med seg hjem.

Tekst: Joachim B Nilsen

Foto: Helge Brekke

FIDE Grand Swiss er en av årets sterkeste turneringer og arrangeres hvert år på Isle of Man i Irskesjøen. I år gikk den av stabelen i perioden 25. oktober – 05. november. Med et ratingsnitt på hele 2636 (!) var det duket for ellevilt tøff motstand for de to norske deltakerne.

Stormester Aryan Tari stilte til start sammen med den fremgangsrike internasjonale mesteren Elham Amar. Sistnevnte har stormestertittelen i boks og venter bare på bekreftelsen, men det sier mye at han var en av bare åtte (!) spillere som ikke hadde stormestertittel i turneringen.

Tari slo verdensstjerne

Det ble til slutt fem poeng og ratingprestasjon omtrent på det jevne for Tari etter at avsluttende tap mot Alan Pichot fra Spania, men han kunne likevel bokføre et par ratingpoeng i pluss. Tar ible også beste nordiske spiller med sin 73. plass, noe som forteller litt om nivået på motstanden.

Opplevelsen ble tøffere for Amar som slet med å få ballen i mål i flere partier. Han virket å være noe under nivået han har holdt det siste året, men det skal samtidig sies at en slik debut på toppnivå er knalltøft.

Vinner av turneringen ble indiske Santosh Gujrathi Vidit, mens andreplassen gikk til den velkjente amerikaneren Hikaru Nakamura. De er dermed begge kvalifisert for neste års kandidatturering – vinneren av den turneringen er kvalifisert for kamp om verdensmestertittelen mot Ding Liren. Tittelkampen er berammet til høsten neste år.

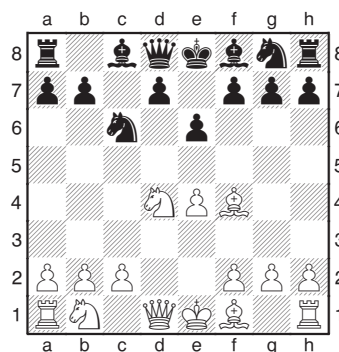
Det norske høydepunktet i turneringen må være Taris imponerende seier mot superstormesteren Pentala Harikrishna fra India:

GM Aryan Tari (2619) - GM Pentala Harikrishna (2716)

FIDE Grand Swiss (2), Isle of Man

Kommentarer av Aryan Tari

1.e4 c5 2.Sf3 e6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sc6 5.Lf4

En uvanlig måte å spille på mot Taimanov, men ikke nytt. Trekket ble spilt av den kreative spilleren Richard Rapport i 2021, og ble popularisert etter det.

5...d6 5...e5 Fungerer ikke for svart: 6.Sxc6 bxc6 7.Lxe5 Da5+ 8.Lc3!; 5...Sf6 6.Sb5!

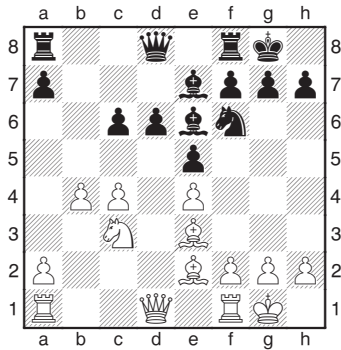
6.Sxc6 bxc6 7.c4 e5 8.Le3 Sf6 9.Sc3 Le7 9...Sg4 Var mer kritisk i mine analyser.

10.Le2 0-0 11.0-0 Jeg var fornøyd med stillingen jeg hadde fått opp etter åpningen. Hvit står litt bedre med terrengfordel, men samtidig ikke noe krise for svart.

11...Le6?! Motstanderen min spilte dette trekket relativt raskt. Det ser logisk ut, men det er faktisk en ganske stor feil å tillate hvit i å spille b2-b4.

Her var 11...a5! et bedre trekk.

12.b4

Tar mer terreng, og hvit kan nå fortsette å pushe på dronningfløyen. Poenget er at hvis jeg får inn b5, er d5-feltet veldig svakt.

12...h6 Problemet til sort er ikke bare at han står passivt, men det er vanskelig å finne en plan.

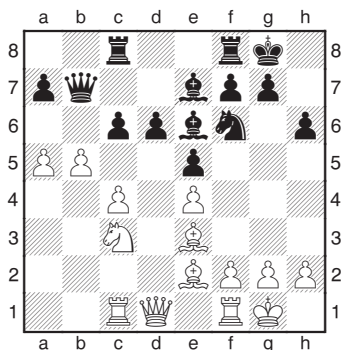
12...d5 Kan se naturlig ut, men fører alltid til en deprimerende stilling: **13.cxd5 cxd5 14.exd5 Sxd5 15.Sxd5 Dxd5 16.Dxd5 Lxd5 17.Tfd1 Tfd8 18.b5** Hvit kommer til å skape en fribonde på dronningfløyen og stillingen er håpløs for sort.

13.a4 En skikkelig drømmestilling for hvit. Planen er å prøve å skape en fribonde på dronningfløyen, og rett og slett bare holde svart nede uten motspill.

13...Dc7 14.Tc1 14.a5 Tfb8 15.b5 cxb5 16.Sxb5 Dd7 17.f3 a6 18.Sc3 Var noe jeg vurderte, men det er ikke så fantastisk for hvit.

14...Db7 15.b5 Tac8?! Bedre var **15...a6!** Sort kan prøve å bytte på b5 og få litt spill i a-linja.

16.a5

Hvorfor ikke?

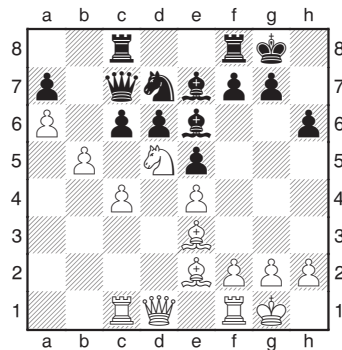
16...Sd7 Her brukte jeg ganske mye tid. Det var mange fristende valg å velge mellom! Til slutt gikk jeg for det konkrete.

16...cxb5 17.cxb5 Dette er hva hvit drømmer om. b6 kommer i neste og hvit har en farlig fribonde.

17.a6 17.Lg4 Bytter bort sorts hvitfeltsløper, noe som kan gjøre sort svært sårbar på de hvite feltene etter hvert. **17...Sf6 (17...Lxc4** Dette blir for grådig og straffes effektivt. **18.a6 Dc7 19.bxc6 Dxc6 20.Sd5+** Med materiell gevinst for hvit.) **18.a6 Da8 19.Le2; 17.Sd5** Fører også til en bedre stilling for hvit etter **17...Lxd5 18.exd5 c5 19.Ld3 f5 20.f3**

17...Dc7 17...Db8 18.Sd5 Er igjen et sterkt trekk. (**18.Tb1** Kan spilles først og fører også til en behagelig stilling for hvit. Sort har mange muligheter i de ulike variantene her, men ingen virker å føre til bedring. **18...Da8 19.Sd5 Ld8 20.Sb4**)

18.Sd5!

Et typisk tema i stillinger hvor tårnet står på c1 og dronningen på c7. Nå får jeg løperparret, men stillingen som oppstår er ganske lukket. Det jeg var usikker på er om jeg kan bryte igjennom i stillingen som oppstår. Etter en lang tenkepause innså jeg at svart har null motspill og jeg har forskjellige ideer. Viktigste av alt er det ekstremt ubehagelig for svart å sitte å forsvare seg!

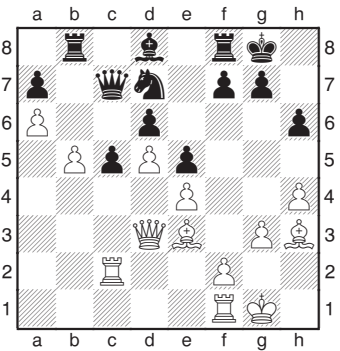
18.bxc6? Dxc6 19.Sb5 Var også noe jeg vurderte, men dette spolerer fordelene

fører til en remisaktig stilling etter (**19.Sd5 Ld8**) **19...Dxa6 20.Sxa7 Tb8 (20...Tce8** Er kanskje mindre naturlig, men beholder også likevekten etter **21.c5 Dxa7 22.cxd6 Da3 23.dxe7 Dxe7=** Hvit har løperparet, men det er neppe nok til å vinne denne stillingen.) **21.c5 Dxa7 22.cxd6 Da3! 23.dxe7 Dxe7=** Med et remisaktig sluttspill.

18...Lxd5 19.cxd5 c5 20.g3! Et fint profylaktisk trekk! Det er viktig å stoppe sort fra å spille **..Lg5** som bytter løperparet til hvit. Hvit har stor terrengfordel i denne stillingen, og derfor vil man ikke bytte offiserer.

20...Tce8 20...Lg5 21.f4 Lf6 22.Dd3 Og senere prøve å dytte bøndene avgårde på kongefløyen er en naturlig plan for hvit.

21.h4 Sb6 22.Lg4 Tb8 23.Lh3 Sd7 24.Dd3 Ld8 25.Tc2

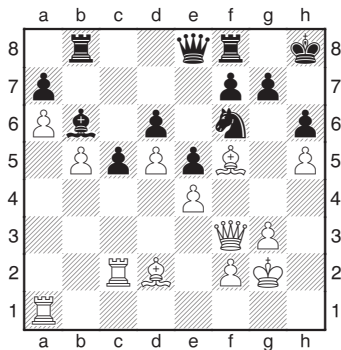

Vi er inne i en fase av partiet hvor det er mye manøvrering av brikkene. Poenget er at svart har null motspill og hvit kan gjøre hva han vil, når han vil. Det er med andre ord ingenting som haster. På dette tidspunktet ville jeg nå trekk 40, få ekstra tid og deretter prøve å bryte gjennom.

25...Te8 26.De2 Sf6 27.Ld2 De7 28.h5 Hvit sikrer seg litt ekstra plass på kongefløyen.

28...Lb6 29.Kg2 Kommer seg ut av løperens diagonal.

29...Dd8 30.Ta1 Kh8 31.Df3 Tf8 32.Lf5 De8

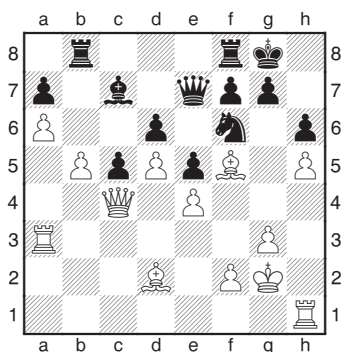

32...Sg8 Var et alternativ for å jage vekk hvits løper, men det fører ikke til noen stor forskjell etter 33.Dd3 Se7 34.Lg4 Med en vedvarende fordel for hvit.

33.Dd3 Lc7 34.Tb2 Kg8 35.Th1 Dd8 36.Ta2 Te8 37.De2 De7 38.Tb2 I de siste trekkene har det skjedd lite, men svart har fortsatt ikke noe motspill og flytter bare fram og tilbake. Vinstplanen til hvit må skje på kongefløyen, og jeg må prøve å få til g4-g5 eller f4 på et godt tidspunkt.

38...Dd8 39.Ta2 De7 40.Ta3 Tf8 Nå var tidskontrollen nådd og vi hadde fått 50 minutter ekstra. Jeg var veldig fornøyd med mitt neste trekk.

41.Dc4!

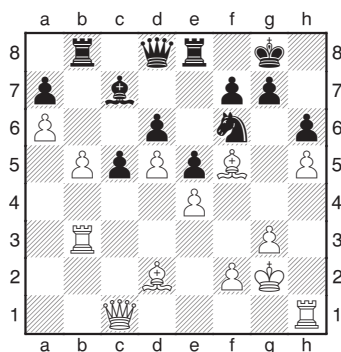
Nå har hvit ideer forbundet med Dc4-c1 hvor offeret Lxh6 blir en svært ubehagelig trussel.

41...Tfe8 42.Tb3 Dd8?! 42...Kh8 Et mer passivt forsvar som signaliserer at sort bare skal mure igjen stillingen. 43.Dc1 Sg8 44.g4 (44.f4 Er alltid et alternativ her.) 44...f6 45.Dc3 Og partiet fortsetter; 42...Lb6 43.Dc1 Sh7 44.Ta3 Ld8 45.Dc4 Sf6 46.Lc3 De påfølgende analysene viser

at hvit, etter mye manøvrering og en god porsjon tålmodighet, har ressurser til å bryte gjennom sorts forsvarsmur. (46.Dc1 Sh7 47.g4) 46...Sd7 47.f4 Sb6 48.Dd3 Sd7 49.Tf1 Tf8 50.Tb3 Te8 51.Tb2 Lc7 52.Te2 Tf8 53.Td2 Tfe8 54.Tdf2 Et ideelt oppsett for hvit. Alle brikkene er i angrepsposisjon. 54...Tf8 55.Dc4 Sb6 56.De2 Sd7 57.Tf3 Sb6 58.fxe5 Endelig skjer det noe. Hvit åpner f-linja for offiserene. 58...dxe5 59.Ld2 Kh8 60.g4 f6 Sort ønsker å stoppe g4-g5, men blir nå svært sårbar på de hvite feltene etter 61.Le6+ - Og hvit har en overlegen fordel, til tross for at det ikke er mange nærliggende bondebrudd igjen;

42...Sh7! Var et bedre trekk som var profylaktisk mot Dc1-ideen! Her er spørsmålet om jeg kan bryte igjennom, og etter å ha analysert en stund tror jeg svaret er ja. 43.f4 (43.Dc1 er ikke like effektivt nå 43...Kh8 44.Lxh6 gxf6 45.Dxh6 f6! fungerer ikke for hvit!) 43...Sf6 44.Tf3 Sd7 45.Lc3 "Sakte, men sikkert" er oppskriften for hvit her. 45...Tf8 46.Td1 Sb6 47.De2 Sd7 48.Tdf1 Kh8 49.Dd3 Sb6 50.Tf2 f6 (50...Sd7 51.Lxd7 Dxd7 52.fxe5 dxe5 53.d6 Sort må hele tiden se opp for ting. I slike stillinger blir det nesten umulig å forsvare for et menneske.) 51.Tf1 Kg8 52.De2 Kh8 53.T3f2 Kg8 54.Dg4 Sc4 55.Ld2 Sxd2 56.Dg6

43.Dc1!

Jeg tror motstanderen min glemte denne trusselen. Han flyttet bare fram og tilbake, og det er fort gjort å overse noe når du har en så kjøp stilling.

43...Kf8 43...De7 Eneste trekket for å kjempe. Jeg hadde håpet at Lxh6 skulle

fungere her også 44.Lxh6 (44.Th4 Er kanskje enklere. 44...Df8 45.g4+ - Sort blir overkjørt på kongefløyen. Legg merke til hvor harmonisk hvits brikker står. Etter g3-g4 kan hvit følge opp med Tb3-g3 hvorav enda en brikke blir med i angrepet.) 44...gxf6 45.Dxh6 Df8 46.Dg5+ Dg7 47.Dh4 med g4-g5 ideer. Livsfarlig for sort, men computeren mener at det ikke er fullstendig krise. I praksis bør hvit vinne.; 43...Sh7 Forhindrer ikke hvits trussel. 44.Lxh6! gxf6 45.Dxh6 Sf6 46.Th4! Sort er dårlig koordinert og forsvarsløs.

44.g4! Nå er g4-g5 en dødelig trussel og sort er forsvarsløs.

44...La5 45.Le3 Hvit ønsker naturligvis å ikke bytte løperen som er en angrepsbrikke. Fremstøtet g4-g5 er fortsatt en dødelig trussel.

45.Lxh6 Var veldig fristende og noe jeg brukte mye tid på. Dette fungerer, men jeg var litt usikker: 45...gxf6 46.Dxh6+ Ke7 47.g5 Sd7 (47...Sg8 48.Dg7) 48.g6! Th8 49.Dg5+ f6 50.Dg4 Th6 Dette var stillingen jeg kom fram til da jeg regnet, og var usikker på om jeg kom igjennom. Computeren sier +10, og det faktisk kliss vunnet for meg - siden jeg har ideer med Le6-f7-De6, og også ofte bare dytte fri-bonden fremover. 51.g7

45...Lb6 46.Tc3 Prøver å stoppe alt motspill før jeg spiller g4-g5.

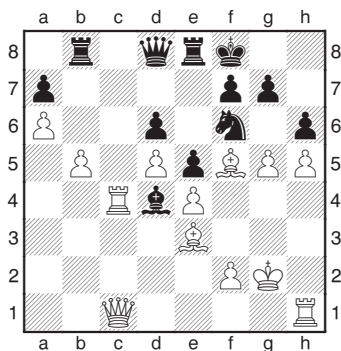
46.g5 c4 var litt irriterende. Dette vinner også for meg, men på dette tidspunktet handlet det om smak og behag 47.gxf6 (47.Lxb6! Txb6 48.Tb4 hxg5 49.Txc4 Burde vinne greit for hvit som kan bryte gjennom med h5-h6 i neste trekk. Løperen dominerer hesten fullstendig.) 47...cxb3 48.Lxh6 Dxf6 49.Lg5 Tbc8!! Et utrolig trekk som redder sort. 50.Lxf6 Txc1 51.Txc1 gxf6 52.Tb1 Kg7 53.Txb3 Kh6=; 46.Lxh6 gxf6 47.Dxh6+ Ke7 48.g5 Sd7 49.g6 var igjen godt nok.

46...c4 Sort er desperat og må prøve å få litt rom for brikkene. Men nå vinner jeg

bare en bonde og angrepet forsvinner heller ikke.

47.Txc4 Ld4 47...Lxe3 48.Dxe3 Txb5 Får byttet litt brikker, men hvit vinner enkelt etter **49.Dxa7+** – Den fremskutte a-bonden avgjør partiet.

48.g5 Endelig.

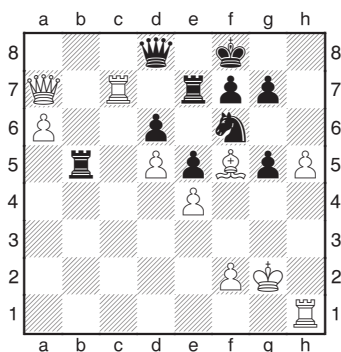
48.Lxd4 exd4 Er noe unødvendig da sort får spill i e-linjen

48...Lxe3 48...Sg8 49.g6! Bryter opp sorts forsvarsmur.; **48...hxg5 49.Lxg5** Med h5-h6 i neste trekk. Sort kan gi opp.

49.Dxe3 hxg5 49...Sg8 50.g6 Sorts forsvarsmur slår sprekker.

50.Dxa7 Ikke den verste bonden å slå ut. Den hvite bonden på a6 trives ganske greit nå.

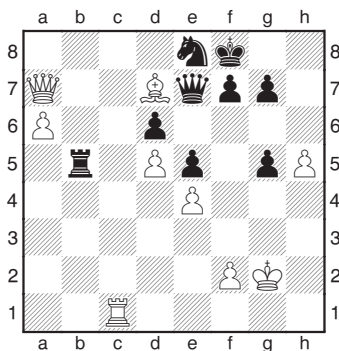
50...Txb5 51.Tc7 Te7

52.Thc1 52.Txe7 Var også mulig. **52...Dxe7 53.Dxe7+ Kxe7 54.Ta1 Tb8 55.Tc1** Kutter av sorts konge og loser bonden i mål. (**55.a7? Ta8** Hvit kan fortsatt nyte en solid fordel her, men den forsvinner etter det naturlige **56.Lc8? Txc8!** = Sluttspillet

går mot remis etter **57.a8D Txa8 58.Txa8 Sxe4** Sorts stilling er solid, og hesten kan fort plukke opp en av de svake hvite bøndene. Remis er det sannsynlige resultatet her.) **55...Kd8 56.a7 Ta8 57.Tc8+!** Oftrer materiell for å få dyttet fribonden til forvandlingsfeltet.

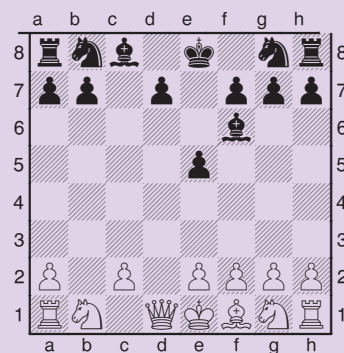
52...Se8 53.Txe7 Dxe7 54.Ld7

Det avgjørende **Tc1-c8** i neste trekk er ustoppelig og sort mister materiell. Her ga Harikrishna opp!

1-0

Oppgave 12

Gi en sekvens lovlige med trekk som havner i denne stillingen etter seks trekk fra hver farge. (Hvit gjør seks trekk og svart gjør seks trekk)

Eliteserien:

Feilfrie favoritter første helg

Sesongens første spillehelg skuffet ikke med en rekke spennende partier og flere overraskende resultater. I toppen har en brutal tettrio festet grepet om medaljene, men like bak følger det unge laget fra Stavanger anført av feilfrie Aksel Bu Kvaløy. I bunn virker både Tromsø og Bergens å ha funnet førjulstemningen med hver sin rykende ferske smultring.

Tekst: Joachim B Nilsen

Foto: Anniken Vestby

Årets sesong av norsk sjakks øverste divisjon i seriesystemet, Eliteserien, gikk av stabelen på Thon Hotel Linne i Oslo helgen 27. – 29. oktober i flotte lokaler. Som vanlig spilles serien med ti lag over tre helger hvor to lag rykker direkte ned til sine respektive regionale divisjoner. I toppen knives det om edelt metall og plass i

den gjeve Europacupen for klubblag – det øverste nivået for alle sjakkklubber.

Runde 1: Kort prosess fra de regjerende mestrene – hårfin seier for Vålerenga

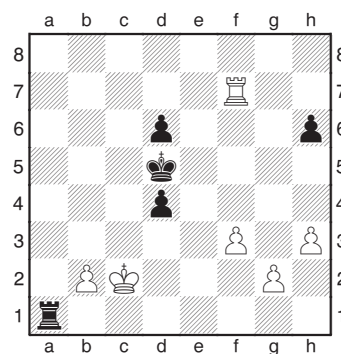
De ambisøse og relativt unge lagene Alta og Bærum fikk begge en tøff start med tap mot sterke motstandere. Spesielt Bærum fikk smake på nivåforskjell da Offerspill viste sin klasse med Magnus Carlsen på førstebord i det som til slutt ble en komfortabel seier med sifrene 6-0. Carlsen vant et langt sluttspill på førstebord mot Bærum's innleide stormester Momchil Petkov i noe som må beskrives som et klassisk Carlsen-parti. Dette var Bærum's første lagkamp i Eliteserien etter flere år med kniving i toppen av Østlandsserien. Laget har imidlertid både høyt toppnivå og bredde, så det var kanskje like greit å få unnagjort det som må antas å være

seriens tøffeste motstanderlag allerede i første runde.

GM Magnus Carlsen (2839) GM Momchil Petkov (2499)

Eliteserien 23-24 (1), Oslo, 2023

Kommentarer av Joachim B. Nilsen

Carlsen har presset i hele partiet, men Petkov har forsvart seg godt og har kommet seg over i et sluttspill som ikke er helt

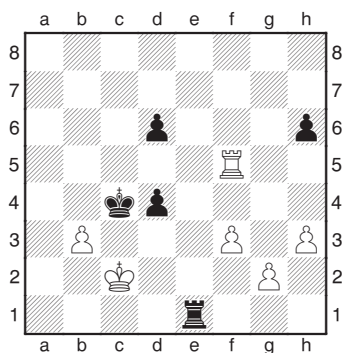
Magnus tok et parti første helgen av årets serie.

uten remissjanser. Sort må få fart på den litt udynamiske dobbeltbonden, men istedet trår Petkov feil.

49...Te1? Nå mister sort muligheten til å få fart på bøndene i midten.

49...Kc4! 50.Tf5 d5 51.Tf8 d3+ Den udynamiske dobbeltbonden viser seg å være svært nyttig da det åpner seg et luftehull for kongen på *d4* i tilfelle det kommer en sjakk fra det hvite tårnet i c-linjen. Sort har sine muligheter her. **52.Kd2 Tb1 53.Tc8 + Kd4 54.Tb8 Kc4=** Hvit kan spille videre med bøndene på kongefløyen, men stillingen er objektiv sett lik her.

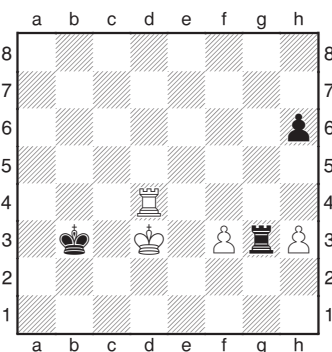
50.Tf5+! Carlsen er selvsagt våken. **50...Kc4 51.b3+**

Tvinger kongen vekk fra det viktige *d5*-feltet.

51...Kb4 52.Td5 Te2+ 53.Kd3 Txb2 54.Txd6 Tg3 Sort får rasket med seg noen bønder, men samtidig er sorts kongefaretruende langt vekke på motsatt fløy. Det blir utslagsgivende - her handler det ikke om antall bønder, men snarere om man får en bonde "i mål".

55.Txd4+ Kxb3

56.Ke4! Hvit beholder riktig bonde. Nå geleides den hvite f-bonden i mål av kongen, mens det hvite tårnet sørger for at sorts kongefare holdes avskjært på dronningfløyen.

56...Txb3 57.f4 Th1 58.f5 Bonden suser avgårde mot mål og hvit vinner.

1-0

Nordlendingene fra Alta klarte å raske med seg individuelle poeng, men måtte gi tapt med sifrene 4,5 – 1,5 mot nyopprykkede (!) OSS. Sistnevnte seiler opp som en naturlig utfordrer i gullkampen, og hadde her god kontroll anført av stormester Lars Oskar Hauge og stormesterkandidat Semen Mitusov. Sistnevnte ekspederte Altas uberegnelige Erlend Mikalsen, men det var på de to siste bordene østlendingene sikret seieren da Sondre Melaa og Sergey Eliseev vant begge sine partier, mot henholdsvis Vinjar Hammari og Harald Mikalsen, i det som ble en bekreftelse på at den gamle kjempen har en viss styrke i bredden i år.

Vålerenga pleier å ha svært godt tak på sitt bergenske motstanderlag, men måtte vente helt til siste spilletime da Kim Roger Westrum klarte å skvise seier ut av remissteinen mot Kjell Arne Mork. Seier med sifrene 3,5 – 2,5 ble resultatet til Bergens store fortvilelse – lagpoeng her hadde smakt, og hadde vært en bonus i formann Gullaksens stramme poengbudsjett. Dermed slapp Vålerenga med skrekken i det som var rundens jevneste affære – noe overraskende med tanke på historikken mellom lagene.

Aksel Bu Kvaløy viste at formen det siste året slett ikke er noe blaff med en kruttsterk seier mot stormester Benjamin Arvola Notkevich på førstebord i oppgjøret Stavanger – Tromsø. Det så ut til å bli en lang og jevn match, men Stavanger stakk av på oppløpet og vant 4-2 etter en spennende avslutning.

Det er en ørliten fordel å være hvit i sjakk, og den fordelene virket SK 1911 å få maksimalt ut av i oppgjøret mot erfarne Asker. Førstnevnte vant alle sine tre partier med hvit, og kunne dermed tillate at Eivind Olav Risting gikk på en kombinasjon av arbeidsuhell og smell mot en velspillende Bjarke Sahl. SK 1911 stiller i år med to nye spillere i stallen, nemlig de to tyrkiske internasjonale mestrene Isik Can og Alparslan Isik. Det virker som laget har truffet godt med rekrutteringen, for de to tittelspillerne viste høyt nivå allerede i første runde.

Runde 2: Tre lag uten nettkjenning – favorittene setter fart i toppen

De tre antatt beste lagene, Offerspill, OSS og Vålerenga, tok alle nye seire i andre runde, men det ble ingen utklassingss-eire.

Offerspill tok seg riktignok greit av et hardtkjempende Bergens med 4,5 – 1,5, mye takket være seier i alle sine tre hvitpartier med remis i de resterende partiene med sort. Dette kan være en god strategi i lagkamp, særlig hvis man har spillere som kan hente ut den lille fordelen det er å være hvit. Det må imidlertid sies at Offerspill trolig hadde ønsket å servere sin motstander en ny smultring, så dette var nok «godkjent, men ikke mer». Det betyr fortsatt full pott for de regjerende mestrene, mens Bergens til tross for flere gode individuelle resultater så langt fremdeles manglet nettkjenning i lagpoengprotokollen.

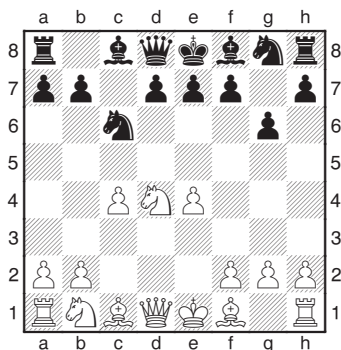
Kvisla så seg nødt til å sette inn seg selv en runde.

FM Johannes L. Kvisla (2194) Yngve Fosshem (2018)

Eliteserien (2), Oslo 2023 Oslo

Kommentarer av Joachim B. Nilsen

1.e4 c5 2.Sf3 g6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 Sc6 5.c4

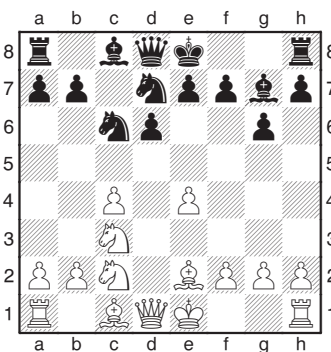
Maroczy-systemet er ansett for å være en litt tryggere måte å spille mot sorts oppstilling på. Hvit etablerer større kontroll over sentrum ved å få med en ekstra bonde, men gir også sort muligheten til å spille på de sorte feltene i større grad – nå har hvit tross alt etablert to bønder på hvite felter i sentrum.

5...Sf6 6.Sc3 d6 7.Sc2 En ikke helt uvan-

lig variant, men det er en stund siden dette var på moten. Kvisla har imidlertid spilt dette en rekke ganger tidligere og er godt kjent med systemet, noe hans unge motstander ikke var i like stor grad – noe vi skal se senere. Dette er et godt alternativ dersom man mistenker at motstanderen kjenner de klassiske systeme i Maroczy best – man kan ikke spille på samme måte mot dette.

7.Le2 Er den vanligste måten å spille på hvor sort har to fullgode alternativer. 7...Sxd4 (7...Lg7 Fører til mer klassiske stiltingstyper med mye manøvrering. 8.Le3 0–0 9.0–0 Ld7 Sort planlegger et bytte på d4, noe som åpner opp for løperen på c6. Dette blir imidlertid en annen stiltingstype enn i partiet.) 8.Dxd4 Lg7 9.Le3 0–0 10.Dd2

7...Lg7 8.Le2 Sd7

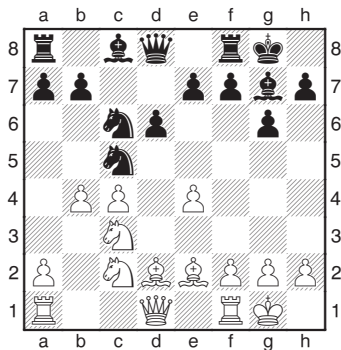

En typisk manøver for å åpne opp for fianchettoløperen samtidig som hesten finner et bedre felt på c5.

9.Ld2 Et tilsynelatende litt rart trekk som blokkerer for dronningen, men hvits plan er å kunne raskt spille b2–b4 og jage vekk sorts hest fra c5. Da må hesten på c3 beskyttes først.

9..0–0 10.0–0 Sc5 Sort truer bonden på e4 indirekte, men Kvisla kaster ikke bort tid på forsvarstrekk.

11.b4!

Et sprekkt og tematisk offer hvor hvit stikker av med løperparet og initiativet i bytte mot en bonde.

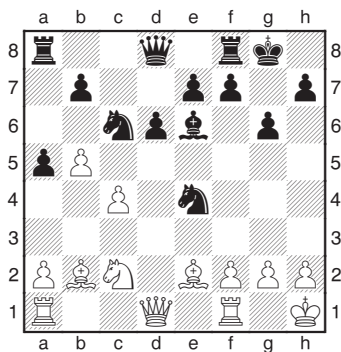
11...Lxc3 Fossheim tar utfordringen og gomler i seg bonden, men må gi avkall på den viktige sortfeltsløperen.

12.Lxc3 Sxe4 13.Lb2 Sortfeltsløperen på b2 dominerer og kan bli skummel å håndtere for sort som nå må spille nøyaktig.

13...Le6 14.Kh1 Får kongen av veien og signaliserer at det nå kommer en bondestorm.

14...a5?! Et steg i feil retning. Nå blir hvit tvunget til å gjøre noe han hadde planer om i utgangspunktet, nemlig å dunke på med bøndene. Sorts brikker blir nå lite koordinert.

15.b5

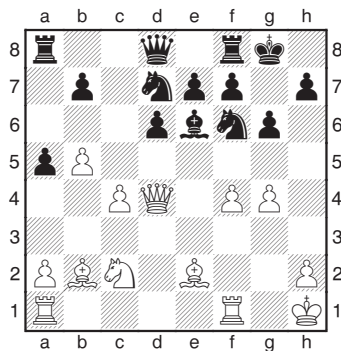
15...Se5? Gjør vondt verre. Det ser uskyldig ut, men nå får hvit spille som han ønsker samtidig som sorts brikker blir jaget rundt på brettet.

15...Db6!? Var et bedre forsøk som har et

røntgenblikk mot løperen på b2 samtidig som sort truer en smertefull gaffel på f2. **16.f3!?** **Sc5** (16...Sf2+? **17.Txf2! Dxf2 18.bxc6** Røyken har lagt seg og det viser seg at det er hvit som har kommet best ut av slagvekslingene med to lette offiserer for tårnet, i tillegg til at den fryktinngytende løperen på b2 kan bli vanskelig å håndtere for sort.) **17.Se3 Sa4 18.Sd5 Sxb2** (18...Lxd5 **19.Dxa4!** Hvit er fortsatt bonde under, men beholder initiativet og løperparet.) **19.Sxb6 Sxd1 20.Taxd1** Her gjelder det å holde tungen rett i munnen. Hvit beholder trusselen på to av sorts offiserer. **20...Se5 21.f4 Sg4 22.Sxa8 Txa8** Hvit har unektelig en fordel her, men det er langt ifra så klart eller enkelt som i partiet.

16.f4 Sd7 17.Dd4! Sorts tvinges på defensiven. Hvits stilling spiller seg ikke selv, men trekkene er naturlige.

17...Sef6 18.g4!

Et trekk mange ville vært redd for å utføre i frykt for egen kongestilling, men Kvisla vurderer korrekt at kongen er trygg. Her er det faktisk sorts konge som er utrygg. Planen er enkel - hvit ønsker å rydde vei i den lange diagonalen mot sorts konge.

18.Se3 Var også godt nok til en fordel for hvit, men trekket er langt tregere.

18...Db6 Sort ønsker å fjerne hvits sterkeste angrepsrikke, men klarer ikke forhindre materielle tap. Dette var imidlertid det beste forsøket i en allerede vanskelig stilling.

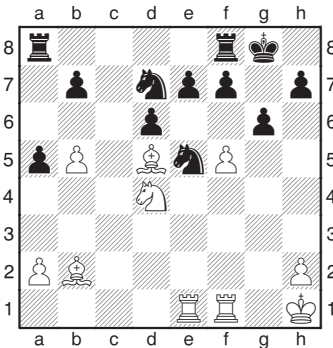
18...Sc5 Gir egen løper en fluktrute, men dette taper også. **19.g5** Sorts hest ryker

her siden den ikke kan flytte uten å tillate matt.

19.f5! Sorts løper er fanget midt på brettet. Fossheim får med seg noen bønder, men det er ikke nok til å få full kompensasjon.

19...Dxd4 20.Sxd4 Lxc4 En trist nødvendighet.

21.Lxc4 Sxg4 22.Tae1 Sge5 23.Ld5+–

Sorts hester har tilgang til gode felter i midten av brettet, men til tross et par bønder ekstra så ser det dystert ut for sort. Hvits lette offiserer jobber godt sammen, og Kvisla konverterte fordelene til seier uten store problemer.

1–0 (51 trekk)

Både Vålerenga og OSS vant sine lagkamper mot henholdsvis Tromsø og Bærum med samme sifre og holdt dermed følge med den regjerende mesteren. Førstnevnte avgjorde på toppbordene hvor stormestrene Evgeny Romanov og Marin Bosiocic vant mot formsvake Notkevich og den normalt solide Mads Vestby-Ellingsen.

Ny smell for Bærum – talent vant juniorduellen

Debutanten Bærum hadde nok godt av en god natts søvn etter å ha blitt feid av brettet mot Offerspill, men det ble ikke stort flere individuelle poeng her – nevnte Petkov holdt Hauge til remis i stormesteroppgjøret på førstebord, men OSS tok de neste fire partiene. Da hjalp det ikke at

William Alexander Olsen gikk seirende ut av talentduellen på sjettebord mot Elisev, selv om det må ha gjort underverker for selvtilliten til førstnevnte.

Den første smaken på toppnivået av norsk sjakk kan være tøff, men Olsen klarte dermed å følge opp seieren i Mester fra sommerens Landsturnering med sin første seier i Eliteserien – en liten milepæl.

Første runde var av det kompromissløse slaget, men i andre runde endte to lagkamper uavgjort – én av disse var oppgjøret mellom SK 1911 og Stavanger hvor sort seire i samtlige (!) partier. Én av de som lykkes med de sorte brikkerne var Bu Kvaløy som satte skapet på plass mot tyrkiske Can i et pent parti på førstebord.

Den andre uavgjorte lagkampen var mellom Alta og Asker hvor det ene poenget trolig var kjærkomment for de to hittil poengløse mannskapene. Rutinerte Berge Østenstad måtte heise det hvite flagget på førstebord mot Dmitry Sklyarov fra Finland på førstebord, men unge Vetle Bjørge Strand utlignet og reddet dagen på sjettebord mot Harald Mikalsen.

Etter andre runde hadde dermed seks lag utmerket seg – tre lag i hver ende av tabellen. Gulljagene Offerspill, OSS og Vålerenga så ut å komme både godt rustet og forberedt til årets første spillehelg med full pott og en haug individuelle poeng. Det er tidlig å snakke om bunnstrid etter to runder, men uten lagpoeng var det naturlig å svette litt ekstra for Bergens, Tromsø og Bærum.

Runde 3: Ustoppelige Bu Kvaløy – viktig seier for Bærum

Ubeseirede Stavanger gikk hardt til verks mot Alta, men lenge så det ut til at nordlendingene skulle stikke av med alle poengene. En lang kamp endte imidlertid med en knapp seier 3,5 – 2,5 til førstnevnte, og igjen må vi fremheve Bu Kvaløy som her tok sin tredje strake seier da han nedsablet sterke Sklyarov på førstebord. Stavanger-gutten har dermed fått en perfekt start i jakten på et nytt stormesternapp.

Kvaløy fortsetter med den enorme sjakkformen og hanket inn 3 av 3 mulige på førstebord.

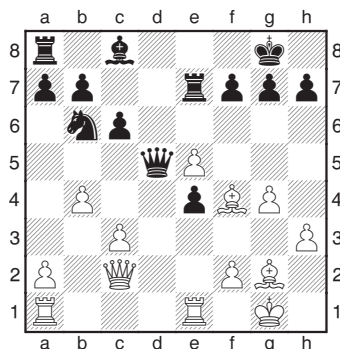
IM Aksel Bu Kvaløy (2458)

IM Dmitry Sklyarov (2453)

Eliteserien 23-24 (3), Oslo, 2023

Kommentarer av Joachim B. Nilsen

1.e4 d6 2.d4 Sf6 3.Sc3 e5 4.Sge2 Le7 5.h3 0–0 6.g4 exd4 7.Sxd4 d5 8.e5 Se4 9.Sxe4 dxe4 10.Lg2 Dd5 11.Lf4 Sd7 12.Sf5 Da5+ 13.c3 Te8 14.Sxe7+ Txe7 15.0–0 c6 16.b4 Dd5 17.Te1 Sb6 18.Dc2

Bu Kvaløys gode forberedelser har gitt hvit et vedvarende press. Hvit ligger an til å vinne en viktig bonde i sentrum, men Sklyarovs neste trekk gjør vondt verre.

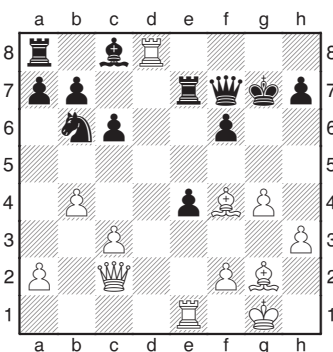
18...f5? Nå rakner sorts stilling.

Det ydmyke 18...Dd7 var å foretrekke selv om hvit opprettholder et betydelig press etter 19.Lxe4 h6 20.Lg3 med både bonde over og et sterkt løperpar. Sorts stilling er langt fra imponerende, men det er ikke helt over.

19.exf6! 19.gxf5?! Lxf5 20.Lxe4 Lxe4 21.Txe4 De6 gir sort noen praktiske sjanser med et potensielt sterk hest i midten og en litt luftig kongestilling for hvit.

19...gxf6 20.Tad1 Alle hvits brikker står i angrepsposisjon, mens sort ikke har fullført utviklingen av alle brikkerne. Da er det ikke rart det blir farlig for Sklyarov.

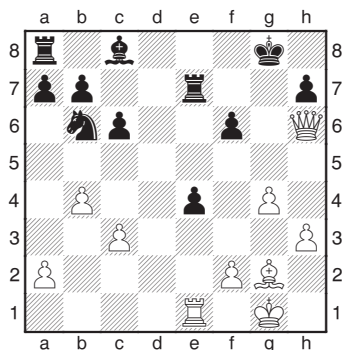
20...Df7 21.Td8+ Kg7

22.Dd2! Bu Kvaløy retter skytset mot sorts konge. Trusselen er Lf4–h6+.

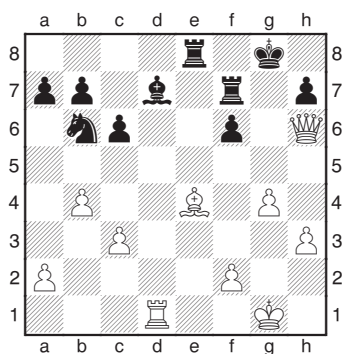
22...Dg6 23.Lh6+! Likevel. Nå må sort gi slipp på dronningen.

23...Dxh6 24.Tg8+ Kxg8 25.Dxh6

Med både materiell fordel, mer aktive brikker og tryggere konge er det ingen overraskelse at hvit står til vinst. Bu Kvaløy fullfører uten problemer.

25...Tf7 26.Lxe4 Ld7 27.Td1 Te8

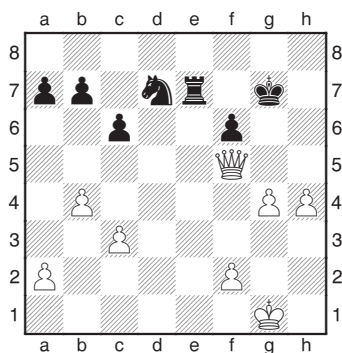

28.Txd7! En siste lekkerbisknen.

28...Sxd7 Alternativet **28...Txd7** utgjør ingen forskjell etter **29.Lxh7+ Txx7 30.Dg6+!** Hvit grafser til seg et av sorts tårn.

29.Lxh7+ Txx7 30.Dg6+ Kf8 31.Dxh7 Hvits materielle fordel er overlegen, og Bu Kvaly har helpoenget langt på vei i boks.

31...Te7 32.Df5 Kg7 33.h4

Sort har ingenting å fekte med og ga

derfor opp. En perfekt helg for Aksel Bu Kvaløy som har fått en superstart i jakten på stormesternapp.

1-0

Familien Mikalsen kunne notere seg for en seier og et tap i denne matchen da yngstemann Erlend tok helpoenget mot sin motstander André Gjestemoen-Vonhirsch mens Harald Mikalsen endte en ulykksalig helg uten poeng da han røk mot Gustav Hestholm på sjettebord – sistnevnte tok dermed sitt første poeng av to mulige etter å ha tapt mot SK 1911s Max Dahl dagen i forveien.

Gulltørste Vålerenga måtte igjen slite for lagpoengene, men viste seg igjen sterkere da de fikk SK 1911 i bakken med knappe 3,5 – 2,5. Uvanlig nok var det ikke laget fra hovedstadens østkant som var best på toppbordene da Alparslan Isik veltet sterke Bosiocic overende på andrebord, men Vålerenga tok full pott på bord 3-4-5 ved plikttoppfyllende Kristian Stuvik Holm, Anders Hobber og Øystein Bøyum Fossum mot henholdsvis Noam Vitenberg, Aleksander Lindbøl og Jens Hjort Kjølberg. Det er ikke nødvendigvis slik at favoritten på papiret alltid stikker av med seieren, men her gjorde lagets maskinrom virkelig jobben.

Dermed kunne et noe reservepreget Vålerenga notere seg for full pott når det gjelder lagpoeng denne helgen, men det holder ikke til mer enn tredjeplass foreløpig ettersom de har scoret færre individuelle poeng enn sine argeste motstandere – det blir spennende å se hva det hardsatsende laget har å by på neste spillehelg.

Bærum gjorde også jobben i tredje runde da de kunne juble over sine første lagpoeng i Eliteserien noensinne med imponerende 4,5 – 1,5 mot Bergens. Godt hjulpet av sine innleide stormestre Petkov og Aleksandar Delchev som begge vant sine partier på de to første bordene kunne det nyopprukkede laget ta et langt steg bort fra bunnen av tabellen, mens Bergens fortsatt kjemper med ryggen mot veggen nede i den poengløse sumpen.

Hard kamp om poengene i topp og bunn

I bunnen har bergenserne besøk av langveisfarende Tromsø som i tredje runde møtte overmakten i form av Offerspill. Sistnevnte tok en komfortabel seier med 5-1 hvor Pranav vant stormesteroppgjøret mot Notkevich på førstebord i det som må sies å være en av de tøffere spillehelgene for den normalt svært sterke stormesteren fra Tromsø. Gunnar Lund og unge Sivert Schanche Tørfoss kjempet seg til remiser mot Benjamin Haldorsen og Norges nye topprangerte kvinne Olga Dolgova, men det ble med det for tromsøværingene som må mobilisere det de har av spillere og krefter til neste spillehelg.

Som servelaten i et smørbrød kunne OSS klemme seg inn mellom lederlaget Offerspill og tredjeplasserte Vålerenga med sin lagsieger mot Asker – til tross for et arbeidsuhell på sjettebord hvor Eliseev hadde misforstått starttidspunktet og ikke møtte opp i tide. Det gamle messterlaget viste imidlertid sin klasse da de børstet av seg det tidlige sjokket og halte i land lagseier med sifrene 4-2. Stormester Hauge kom endelig i gang med sin første seier for sesongen, mens Mitusov igjen viste seg som en viktig brikke i dette yngre OSS-laget med seier på andrebord mot stormester Jonathan Tisdall. Rutinerte Sahl tok en ny sterk seier for Asker mot Jens Ingebretsen på tredjebord, men det var også alt Asker klarte å by på i denne matchen. Sistnevnte har begge beina godt plantet i bunnstriden foreløpig, men har hodet over vann med sitt ene lagpoeng. Asker er imidlertid på sitt vanlige skjema og har nok siktet seg inn på mobilisering de to siste helgene for å unngå nedrykk – som vanlig.

Det ligger som alltid an til å bli en svært spennende sesong. Neste mulighet til å følge landets sterkeste lag blir helgen 2. – 4. februar i 2024. Særlig interessante matcher blir Tromsø – Bærum i fjerde runde, Bergens – Tromsø i femte runde og Alta – Bærum i sjette runde – her står det om livsviktige poeng i bunnstriden.

Sjakkquiz

Rune Harila har vært leder av Vadsø sjakkklubb i tre år, men har ingen store forventninger til resultatet på quizen.

Tekst: Kristoffer Gressli

Foto: Pål Norvoll

Jeg håper jeg klarer litt mer enn null. Jeg følger jo med på både podcaster og streams, så det kan ikke gå altfor ille. Jeg jobber en del i Båtsfjord som er 2,5 timer kjøretur unna der jeg bor. Dermed blir det mye tid bak rattet og da er det fint å sette på noen podcaster om sjakk.

Rune forklarer at han følger både den norske podcasten Sjakksnakk med Askild og Odin og C Squared med Fabiano Caruana og Christian Chirilia. Det er både aktuelt og flere gjester, blant annet har Yasser Seirawan og verdens yngste stormester Abhimanyu Mishra, vært gjester der.

Jeg er vel egentlig ikke klar, men vi får bare sette i gang likevel, smiler han, før første spørsmål.

6 rette: Det var fryktelig bra! Jeg var kanskje litt for pessimistisk da jeg sa jeg ikke trodde jeg kom til å klare noen, men dette var langt bedre enn fryktet!

Prøv deg selv!

1. Sjakk-NM ble avsluttet i sommer med nesten 700 deltakere. Men hvor mange klasser ble det spilt i?

2. Og apropos Landsturneringa. Neste år er den i Buskerud, men hvor spilles landsturneringen i 2025?

3. Vi fortsetter med NM – denne gang NM i hurtigsjakk for senior: Kan du nevne én av de to nybakte norgesmesterne?

4. Et sjakksitat som har blitt en moderne klassiker er «What really saddens me is that apparently the hacker got me better engagement than my own tweets. I have to do better.» Hvem «sa» dette?

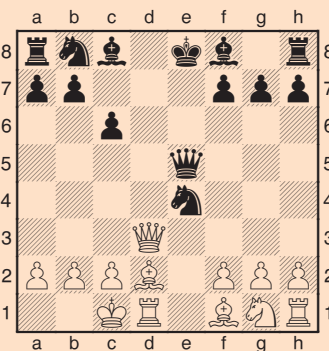
5. Hvilken norsk spiller har kommet nærmest en seier i VM for juniorer uten å vinne?

6. Det er et søskenpar som nylig ble klart for kandidatturneringen i hhv. åpen klasse og kvinneklassen. Hvilket land representerer disse spillerne?

7. Vi tar et sjakkregelspørsmål! Du har flyttet en bonde til susteraden og skal forvandle den, men fikler med dronninga på siden. Da oppdager du heldigvis at det blir patt om du setter inn dronninga. Derfor setter du inn et tårn i stedet. Motstanderen

sier rørt brikke, fordi du fikla med dronninga på siden. Må du sette inn en dronning slik at det blir patt på grunn av rørt brikke?

8. Vi skal fram til en sjakkspiller. Personen er født i 1976 og var i verdenseliten i 25 år før sjakkbrikkene ble lagt på hylla. Kun 15 år gammel ble spilleren stormester og slo med det Fischers rekord som yngste spiller som ble stormester. Spilleren har flere søsken som også er sjakkspillere, men som aldri nådde denne spillerens suksess. Hvem skal vi fram til?

9. Finner du hvits matt i tre trekk?

10. Hva heter mattbildet som nå er laget i stillingen over?

Fasit på side 51.

Svarene til Harila

Sjakk-NM ble avsluttet i sommer med nesten 700 deltakere. Men hvor mange klasser ble det spilt i?

Hm, får prøve å ramse opp alle, da. Kandidat, Mester, osv. Er juniorklassene også med? Nei, jeg tror jeg bare får tippe: 14.

Og apropos Landsturneringa. Neste år er den i Buskerud, men hvor spilles landsturneringen i 2025?

Kan det være Mo i Rana eller Mosjøen? Nei, det er kanskje lengre fram. Jeg tipper Trondheim!

Vi fortsetter med NM – denne gang NM i hurtigsjakk for senior: Kan du nevne én av de to nybakte norgesmesterne?

Det er litt tøffe spørsmål dette, men det er 50 og 65? Dette var et kinkig spørsmål, tror jeg faktisk må melde pass.

Et sjakksitat som har blitt en moderne klassiker er «What really saddens me is that apparently the hacker got me better engagement than my own tweets. I have to do better.» Hvem “sa” dette?

Dette er en Tweet, ja. Det har vært en feide mellom Magnus og Giri på Twitter i fjor, så det må vel være han, altså Giri.

Hvilken norsk spiller har kommet nærmest en seier i VM for juniorer uten å vinne?

Tari vant jo, så det må være før det. Elham deltok jo i år og ble jo topp ti. Nå leser jeg boka til Grønn om Simen Agdestein, så jeg tenker vi går for Agdestein.

Det er et søskenpar som nylig ble klart for kandidatturneringen i hhv. åpen klasse og kvinneklassen. Hvilket land representerer disse spillerne?

Den er grei: India. Det er Praggnanandhaa og søstra hans.

Vi tar et sjakkregelspørsmål! Du har flyttet en bonde til sisteraden og skal forvandle den, men fikler med dronninga på siden. Da oppdager du heldigvis at det blir patt om du setter inn dronninga. Derfor setter du inn et tårn i stedet. Motstanderen sier rørt brikke, fordi du fikla med dronninga på siden. Må du sette inn en dronning slik at det blir patt på grunn av rørt brikke?

Det blir helt stille hos Harila. «Nei.» kommer det kontant. «Usikker på hvorfor, men svaret er nei.»

Vi skal fram til en sjakkspiller. Personen er født i 1976 og var i verdenseliten i 25 år før sjakkbrikkene ble lagt på hylla. Kun 15 år gammel ble spilleren stormester og slo med det Fischers rekord som yngste spiller som ble stormester. Spilleren har flere søsken som også er sjakkspillere, men som aldri nådde denne spillerens suksess. Hvem skal vi fram til?

Det høres jo ut som Polgar-søstrene, så da må det være Judit Polgar.

Finner du hvits matt i tre trekk?

- **Den er ikke så dum, den, smiler Harila.**

- **Det er Dd8, Lg5 og tårn eller løper til d8.**

Hva heter mattbildet som nå er laget i stillingen over?

Det har jeg ingen anelse om. Jeg kan ikke si jeg har sett denne før, selv om jeg har løst veldig mye taktikker, så jeg må avslutte med et «pass».

Oppgave 13

Konstruer et parti der hvit setter sjakk matt med en passant i sitt sjette trekk.

Oppgave 14

Konstruer et parti som ender med at hvit spiller Sg3 med matt i sitt femte trekk

Favoritten til topps etter fyrverkeri i siste runde

Ratingfavoritt Mads Vestby-Ellingsen gikk til topps i Samfunns-salen, men ikke uten dramatik. Etter tap i første runde mot den kombinerte turneringslederen/arrangøren/spilleren Martin Halsvik Larsen måtte tromsøværingen vinne i siste runde mot klubbkamerat Mathias Lind Schouten i det som ble et svært severdig parti. Vi lar vinneren selv fortelle om turneringen – senere i artikkelen kan du lese et intervju med nevnte Halsvik Larsen – en av de drivende kreftene bak sjakkmiljøet i Nord-Norge.

Skrevet av Mads Vestby-Ellingsen

Foto: Sortland Sjakklubb

I september arrangerte Sortland Sjakklubb den årlige turneringen Blåbyen Grand Prix, som har vært en av Nord-Norges største helgeturneringer siden oppstarten i 2012. 64 deltakere stilte passende nok til start i Vesterålens mest folkerike by. I A-gruppen deltok en stor andel av landsdelens ypperste sjakkelite, som alle kjempet om den prestisjefulle gullhatten som hvert år tildeles førsteplassen i hver gruppe. Flesteparten av partiene fra samtlige grupper kunne følges direkte takket være det digitale noteringssystemet Clono, som brukes mer og mer, også utenfor polarsirkelen.

Ellers kan jeg meddele at det på lørdagen i tradisjonens tro ble avholdt bankett på den Hamsun-inspirerte restauranten «Sult» på Sortland (Thon) Hotell, som mange av turneringens kamphaner deltok på.

Tøft program – jevnt i toppen

Turneringen ble spilt i tre grupper over seks runder, med to runder hurtigsjakk og fire langsjakpartier. C-gruppen ble vunnet av Svein Erik Osmark Kristiansen med fem av seks poeng, like foran Christian Halvorsen og Alex Berg Olsen som fulgte henholdsvis ett og et og et halvt poeng bak vinneren.

Flotte lokaler i Blåbyen.

I B-gruppen vant Kjetil Grjotheim på kvalitetspoeng foran Robert Jakobsen, begge med sterke fem av seks mulige poeng med Vladimir Shabalin halsende like bak på tredjeplass. Sistnevnte var bare et halvt poeng unna tetduoen.

Den gjenværende A-gruppen ble vunnet av undertegnede med fem poeng på de seks rundene, like foran Mathias Lind Schouten på andreplass og Gunnar Lund på tredje, begge med 4,5 poeng.

Favorittene fikk opp tempoet etter trå start

Skribenten (2354) stilte som førsterangert foran Gunnar Lund (2302), men vi fikk begge en trå start på turneringen med tap i første hurtigsjakkparti mot henholdsvis Martin Halsvik Larsen (1988) og Torbjørn Valvåg (1968). Førstnevnte fikk det vanskelig utover turneringen, men sistnevnte endte på en sterk sjetteplass med 3,5 poeng og en ratingoppgang på hele 82 poeng. Valvåg tapte bare mot undertegnede og Lind Schouten, ellers var

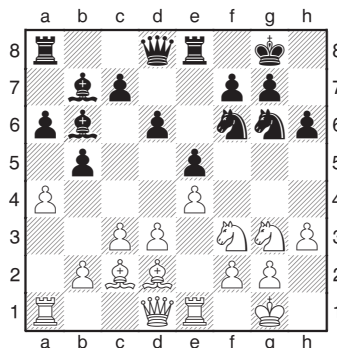
det ingen som fikk ham i bakken.

Jeg vant de fire neste rundene, og måtte vinne et finaleoppgjør i siste runde mot klubbkamerat Lind Schouten, som da ledet med et halvt poeng, for å vinne turneringen.

IM Mads Vestby-Ellingsen (2354) Mathias Lind Schouten (2091)

Blåbyen GP (6), Sortland, 2023

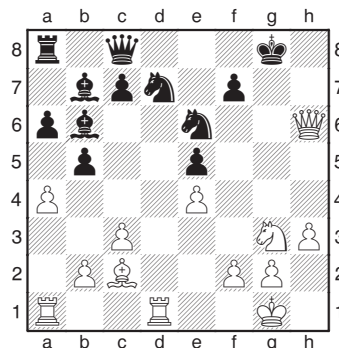
Kommentert av Mads Vestby-Ellingsen

Mads med hvite brikker mot Mathias i siste runde.

20...Te6 21.Sg5 Sgf8 22.Sxe6 Sxe6

23.Txd7 Siste finish.

23...Lxf2+!? Et siste triks som kunne funket i lyn/bullet.

23...Dxd7 24.Sh5 Og svart må gi dama.

24.Kxf2 Dxd7 25.Sh5 Dd2+ 26.Dxd2

1-0

Vi går inn i partiet på trekk 15. Mathias har gått for det tematiske $d6-d5$ i en spansk åpning.

15...d5 16.Dc1 Hinter om å ofre offiser for en bonde eller to på h6.

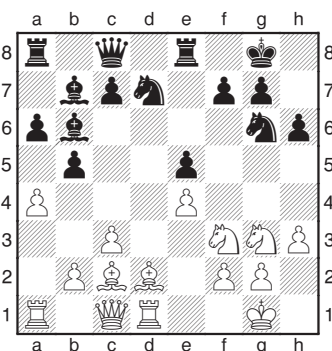
16...dxe4?! Dette løser unødvendig opp spenningen i sentrum.

16...Lc5 er en enkel måte å løse problemene på, siden svart nå kan returnere med løperen til f8, dermed er offeret på h6 ufarlig 17.Lxh6? (17.b4 Med likt spill) 17...gxf6 18.Sf5 Lf8

17.dxe4 Sd7?! Både 17...De7 og; 17...Lc5 Hindrer offeret på h6, men her står hvit litt bedre siden spenningen i sentrum er borte og svart alltid må passe på offeret på h6.

18.Td1! Viser en av ulempene med $dxe4$. Nå er det en binding i d-linja etter offeret på h6 i tillegg til at springeren på d7 potensielt henger. Nå skjønte jeg at jeg sto svært godt.

18...Dc8?

Nå er det ingen vei tilbake.

18...Te6 Er ett av trekkene som fortsatt holder for svart, men her står hvit mye bedre etter f.eks følgende variant fra Stockfish 19.Sf5 Se7 20.a5 Lc5 21.b4 Ld6 22.S3h4 Og svart står veldig passivt.

19.Lxh6! Nå fungerer offeret for fullt, svart har ikke nok forsvarsbrikker rundt kongen. Et kjent ordtak sier at motstanderen må være dyktig for å unngå matt når man ofrer på h6, men her er gode råd dyre uansett hvor dyktig man er.

19...gxf6 20.Dxh6 Både Sg5, Sf5 og Sh5 er ideer for hvit, avhengig av hva svart spiller.

1. 18! 17 godkjennes også siden Kadett B og junior B spilte sammen.
2. Bergen
3. Sverre Heim (65+) eller Raad Mirza (50+). (Holder med 1 av dem)
4. Anish Giri.
5. Simen Agdestein (ble nr 2 i 1986)
6. India (Praggnanandhaa og Vais-hali Rameshbabu)
7. Nei, brikken regnes ikke som «rørt» før den berører forvandlingsfeltet. Du kan altså sette inn et tårn.
8. Judit Polgar
9. 1. Dd8 + Kxd8 2. Lg5+ Kc7 3. Ld8# (Ke8 Td8#)
10. Retis matt, fra Partiet Reti – Tartakower.

1 poeng per spørsmål. Totalt 10 poeng.

Sortlands utrolige reise: — Hadde fem kroner på konto

Skrevet av Joachim B. Nilsen

Årets utgave av tradisjonsrike Blåbyen Grand Prix endte på sterke 64 deltakere, noe som slett ikke er hverdagskost for en helgeturnering i Norge. Det er imidlertid ingen overraskelse at det grundige arbeidet som ligger til grunn for både klubben og turneringen resulterer i hyggelige deltakertall — men reisen dit har vært lang for Sortland Sjakkklubb.

— **Vi hadde i utgangspunktet verken økonomiske midler eller ønske om å arrangere sjakkturnering, men etter flere år med «mas» fra våre sjakkvenner i Harstad, Tromsø og Narvik så vi oss nødt til å prøve,** forteller ildsjeld og arrangør Martin Halsvik Larsen til Norsk Sjakkblad.

Han forteller om bakgrunnen for at Blåbyen Grand Prix først så dagens lys tilbake i 2012, men selv om det var hyggelig med vennligsinnet «mas» fra sjakkentusiaster i nord var den økonomiske realiteten vrien — og det koster å arrangere turnering.

— **På den tiden hadde vi fem kroner på konto, så vi gikk ut i media og spurte om økonomisk støtte fra firmaer,** forklarer Halsvik Larsen.

Den store responsen uteble, men to firmaer bet på kroken og gikk inn med nok midler til at klubben fikk leie Samfunns-salen, et kommunalt lokale som ligger på det lokale Rådhuset, med kapasitet på rundt 100 spillere.

— **At kommunen tilbyr disse fasilitetene til en svært rimelig pris betyr mye for oss som arrangør.**

— **Det skal være en sosial møteplass**

Halsvik Larsen tror mye av suksessen bak turneringens popularitet ligger i at det er godt organisert med gode spilleforhold, en rimelig kantine som fungerer som et

Martin Halsvik Larsen er en av mange som står på for sjakkmiljøet i Sortland.

økonomisk nullprosjekt, i tillegg til gode avtaler på overnatting. Det viktigste kan imidlertid være fokuset på den sosiale biten.

— **Sjakken skal selvsagt være i forsetet, men det skal også være en sosial møteplass,** mener Halsvik Larsen, og fortsetter:

— **Det er store avstander i Nord-Norge, og derfor er det ganske vanlig at spillerne samles på hotellet for å omgås utover kveldene. Vi arrangerer også bankett, noe de aller fleste virker å sette pris på.**

I forbifarten må det også nevnes at Mads Vestby-Ellingsen vant turneringen i både 2021 og 2022, så han har virkelig festet

grep om den uformelle tittelen «kongen av Blåbyen» med seier også i årets utgave. De to foregående utgavene av helgeturneringen har telt 48 og 57 deltakere, så det har vært en jevn økning til 64 deltakere i år — men arrangøren drømmer om enda flere neste år, og kommer samtidig med en oppfordring til alle sjakkglade i sørligere strøk i landet.

— **Vi har jo en våt drøm om å bikke 70 deltakere til neste år. Kanskje vi med denne artikkelen kan lokke flere fra sør til nord for å spille sjakk? Det hadde vært veldig hyggelig,** sier Halsvik Larsen.

Kantine med kokk på turnering.

Jobber for å sikre nye partnere og sponsorer: — Kan arrangere uten å frykte underskudd

I dag er Sortland Sjakklubb en av de ledende klubbene i Nord-Norge, mye takket være stor innsats fra lokale krefter som Halsvik Larsen selv og ikke minst klubbleder Håkon Natvig.

Sistnevnte har brukt mye av sin tid på klubben, og har hatt vervet helt siden 1997.

— **Deler av huset hans kalles bare for «sjakkbula», det er regelrett dekorert med sjakk fra topp til tå og må oppleves, oppfordrer Halsvik Larsen.**

Det er imidlertid ikke bare iherdig smøring av brødskiver i kantina eller klubbkvelder som har sørget for at klubben er der den er i dag — i stor kontrast til den spede begynnelsen i 2012.

Et godt forhold til lokale samarbeids-

partnere, de samme som ble med for mange år siden, ahr sørget for forutsigbarhet for klubben. I tillegg legges det ned en innsats for å få på plass nye partnere og sponsorer som kan trygge den økonomiske situasjonen.

— **Det gjør livet lettere, spesielt når vi kan arrangere turnering uten å måtte frykte underskudd. Å arrangere turnering er ikke akkurat veldig innbringende økonomisk sett, man satser mot 0-tallet, avslutter Halsvik Larsen.**

"Sjakkbula"

Verdien av synlige forbilder- noen erfaringer fra kvinner i norsk sjakk

Skrevet av Sara Gilsdottir, nestleder i Jente- og kvinneutvalget og styremedlem i Stjernen

På min tidligere arbeidsplass hadde vi en haug bedriftsidrettslag, men en sjakkklubb glimret med sitt fravær. På den tiden var jeg nyforelsket i sjakken (det er jeg vel ennå), dannet en bedriftssjakkklubb og forsøkte overvrig å rekruttere alle menn og kvinner som hadde hørt om sjakk. Fra flere kvinner kom argumenter som jeg nå har hørt tallrike ganger i samtale med utenomsjakklike venninner og bekjente, og som jeg sjeldnere hører fra mannlige venner: «jeg er ikke smart nok/ikke smart på den måten», «jeg kan reglene, men klarer ikke å se mer enn ett trekk frem» og «jeg har ikke den typen hjerne». Argumentene vitner om et syn på sjakkegenskaper som iboende eller lett tilgjengelige hos noen (ofte menn) og fraværende eller vanskelig tilgjengelig hos andre (ofte kvinner). Som om sjakk er noe en er født med og ikke noe som må læres, og at det å ikke kunne se flere trekk frem er tettere knyttet til intelligensnivå enn hvorvidt en har spilt sjakk før. I tillegg underkjenner en slik tankegang innsatsen som legges inn for å bli god – menn er heller ikke født med overlegen stillingsforståelse eller inngående kunnskap om Semi-Tarrasch. Det må læres, og det krever arbeid og engasjement uavhengig av kjønn.

Det er leit å se at mange ikke opplever seg selv som potensielle sjakkspillere, og at en tenkt utilstrekkelighet hindrer dem fra å delta i det jeg tror kunne blitt en givende hobby for mange flere damer enn de få av oss som har glede av sjakken i dag. I mitt tilfelle forsøkte broren min å rekruttere meg lenge før jeg begynte å spille. Det tok åtte år fra jeg først avfeide sjakk fordi jeg var hellig overbevist om at det ikke var for meg til jeg håndhilste på motstanderen i min første turnering. Kunne ferden fra «jeg har ikke den typen hjerne» til «lykke til» ha blitt kortet ned?

Nybegynnerkurs
i SJAKK
for kvinner

Kvinne og sjakkinteressert?
Sjakkklubben Stjernen inviterer til
Ladies' Knight

En effektiv medisin mot manglende selv-tillit blant kvinner er å se suksess hos andre kvinner – drøssevis forstod at sjakk kunne passe for dem etter å ha sett Beth Harmon herje i Queen's Gambit. Heldigvis finnes det rikelig med kvinnelige sjakkforbilder i ikke-fiktiv form også. Å se mennesker som er sammenlignbare med en selv i rollen som sjakkfaglige autoriteter, høre om turneringserfaringer og se dem i spillsituasjoner kan være selvtilitsfremmende og motiverende, senke terskelen for å begynne eller bidra til at man ønsker å fortsette. For å se eksempler på hvordan damer kan fremmes og rekrutteres har jeg tatt en prat med tre kule kvinns som har avholdt arrangementer for/med kvinner i høst.

Pssst! Ønsker du å arrangere noe for kvinner eller jenter i sjakken? Du kan søke midler hos jente- og kvinneutvalget her.

Hvem: Susanne Quist i Kristiansand Sjakkklubb

Hva: Begynnerkurs for kvinner i august 2023 og spillkveld for kvinner i november

Hvorfor ønsket du å lage dette arrangementet?

Jeg er medlem i en klubb hvor jeg lenge var den eneste kvinnen. Situasjonen har fått meg til å reflektere mye omkring kjønnsbalansen i sjakkverdenen. Jeg ønsket å bidra til å gjøre det lettere for andre kvinner å komme i gang med sjakk, og jeg ønsker flere kvinner inn i klubben!

Hvordan ble arrangementet markedsført?

Vi markedsførte begynnerkurset på klubbens hjemmeside, med betalt annonse på Facebook, og med plakat og flyere som ble distribuert rundt i byen.

Hva fungerte godt?

Det fungerte godt å ha en lavterskel møteplass, hvor man kunne bli kjent med andre som er interessert i det samme, samtidig som at man kunne lære noe og prøve seg litt på brettet, uten at det var så høytidelig eller skummelt.

Hva ville du endret på hvis du skulle holdt arrangementet igjen?

En idé jeg har hatt er om det kunne vært en god ide å samarbeide med andre lokale aktører for å nå ut til nye målgrupper, som for eksempel bibliotek, studentforening, bedrifter eller andre.

Benedicte er styremedlem i Norges Sjakkforbund og er en stor del av Norway Chess. Her var hun med på å arrangere simultan med Sofia Polgar.

Susanne Quist i Kristiansand.

Hvem: Benedicte Westre Skog, Norway Chess

Hva: Sofia Polgar og mannen Yona Kosashvili spilte simultan i Stavanger og Bergen i august. I forkant var samtale med Sofia Polgar om hennes oppvekst, å være en kvinne i en mannsdominert sport, kunst og livet.

Hvorfor ønsket dere å lage dette arrangementet?

Vi ble spurt om vi kunne arrangere dette fordi Sofia og Yona skulle til Norge.

Hvordan ble arrangementet markedsført?

Vi brukte ikke penger på markedsføring. Vi kontaktet våre kontakter på UiS som igjen koblet på arrangementsavdelingen på UiS. Sammen lagde vi event på FB. I Bergen satt Ole Valaker som har gjort enormt mye for sjakk i Bergen og har god erfaring på arrangement. Han satt oss i kontakt med Eirin Eikefjord og ga oss tips om steder vi kunne ha eventet. Vi endte opp med å være på Media City og brukte våre kontakter i TV2 for å få det til. Arrangementet ble markedsført på samme måte i Stavanger.

Hva fungerte godt?

God planlegging må til for å få arrangement til å gå smooth! Alle deltakerne fikk ta med seg hjem Norway Chess sjakkbrettet de spilte med og fikk autograf. Et godt minne å ta med seg.

Hva ville du endret på hvis du skulle holdt arrangementet igjen?

Det er vanskelig å se hva vi ville endret på, men hvis jeg skal si noe så er det at vi oppfordret spesielt jenter/kvinner til å delta, men dessverre så var de meget underrepresentert. Vi skulle ønske at jenter i større grad kjenner sin besøkestid og melder seg på slike type arrangement.

Hvem: Catherine Jørgensen i Stjernen (for ordens skyld var jeg også en av arrangørene av dette arrangementet. xoxo Sara)

Hva: Nivåinndelt kveldsarrangement for kvinner på sjakkpuben The Good Knight.

Hvorfor ønsket dere å lage dette arrangementet?

Vi ønsket å skape en arena for relasjonsbygging mellom kvinnelige sjakkspillere og dele erfaringer om å være klubbspiller, delta i turneringer og jobbe med stream. Det kan være utfordrende å ta steget videre fra nettspilling, og det blir lettere å delta i turneringer og melde seg inn i klubb når man kjenner andre spillere kjent. Mange lurte kanskje på hvordan de skal komme seg inn i miljøet eller hvor man finner info. Alt dette ønsket vi å gi svar på gjennom arrangementet.

Hvordan ble arrangementet markedsført?

Arrangementet ble delt i 4-5 aktuelle Facebook-grupper, på Facebook-sidene til The Good Knight, Sjakkhuset og Stjernen og på våre private profiler. I tillegg hang vi opp plakater på jentedoen på The Good Knight og i vinduet til Stjernen, sendte ut e-poster til kvinnelige sjakkspillere og Stjernenspillere, og la det ut på nettsiden.

Hva fungerte godt?

Det var rundt 40 deltakere og god stemning. Vi hadde delt inn i klubbspillere og nybegynnere, det var gode foredrag og andre oppgaver som deltakerne engasjerte seg i. Vi satte sammen lag med en «fersk» og en «erfaren» som spilte pratelagsjakk mot et annet lag. Inntrykket var at dette var lærerikt og moro. Alle var motiverte for å gi og motta tips til å kunne utvikle sjakkinteressen videre.

Her er temaet åpningsprinsipper.

Hva ville du endret på hvis du skulle holdt arrangementet igjen?

Vi hadde noen tekniske utfordringer, og kunne testet utstyret bedre på forhånd. Det var også mange som ønsket presentasjoner og informasjon om ressurser tilsendt i etterkant, så det var kjipt at vi glemte å innhente e-postadressene deres.

Kvinnekveld i lokalene til The Good Knight i Oslo.

Nicolai overrasket alle i Kragerø: — Helt klart mitt beste resultat

Det er ikke hverdagskost at en norsk helgeturnering kan skilte med seks sterke utenlandske spillere, hvorav tre er internasjonale mestre, på startstreken. Da var det nok enda mer overraskende at ingen av dem stakk av med seieren. Unge Nicolai Maxime Østensen fra Porsgrunn slo dem alle sammen og tok full pott i den øverste gruppen i Kragerø. I B-gruppen var det rekordjevnt med hele fem spillere endte på like mange poeng.

Tekst: Joachim B Nilsen

Foto: Tania C Kveim

Kragerø Grand Prix ble spilt på flotte Kragerø Sportell helgen 01. – 03. september. Turneringen er innlemmet i Norges Grand Prix-sammendraget, og ble spilt med to innledende runder hurtigsjakk og fire runder langsjakk. Oppdeling i hurtigsjakk og langsjakk har blitt en populær metode for å sikre at folk får ordentlig valuta for pengene i form av mer sjakk, i tillegg til at flere partier gjerne gjør at de som kjemper i toppen får anledning til å møte hverandre over brettet.

Feide all motstand av banen

Turneringen føyer seg inn i rekken av flere helgeturneringer med solide deltakertall i årets sesong. Denne hadde hele 88 spillere, noe som var identisk med deltakertallet i fjorårets utgave av samme turnering.

Det var et internasjonalt snitt over deltakerlisten i gruppe A hvor det var spillere fra Latvia, Spania, Sverige og Ukraina i tillegg til Norge. Tre av disse spillerne holder tittelen internasjonal mester, og én av dem var vår egen Mads Vestby-Ellingsen fra Tromsø. Ludvig Carlsson har samme tittel og har bånd til Norge etter sin tid på NTG under Simen Agdesteins vinger, men ingen av disse maktet å stjele overskriftene.

Nicolai overrasket alle og tok en suveren seier i Kragerø Grand Prix.

14-årige Nicolai Maxime Østensen tok full pott i den knallsterke toppgruppen og gikk av med seieren med solid margin. Ned til Mads Vestby-Ellingsen og Alekssejs Matcins fra Eiker var det så mye som 1,5 poeng – det er en imponerende seiermargin etter seks runder.

— **Det er helt klart mitt beste resultat. Veldig gøy å se at jeg får igjen for all treningen jeg har lagt ned,** sier Østensen til Norsk Sjakkblad.

Like bak de nevnte fulgte de internasjonale mestrene Ritvars Reimanis fra Latvia og Ludvig Carlsson fra Sverige med fire poeng. Det var en hele syv (!) spillere på denne poengsummen, blant annet unge Håvard Haug fra OSS som med remis mot nevnte Reimanis i siste runde sikret seg en stødig ratingoppgang.

Det samme gjorde Eirik Strøm Austad fra Porsgrunn som bare tapte ett parti i løpet av turneringen, mens Pantham Kaewpitakkun fra Dragen vant alle sine fire langsjakkpartier og dermed reddet opp noe av skaden fra hurtigsjakkdelen av turneringen. Der tapte unggutten begge sine partier, men han fant altså fort gasspedalen da spillerne gikk over til langsjakk – ironisk nok.

Omland vant rekordjevn B-gruppe

Spenningen bestod riktignok til siste runde også i A-gruppen ettersom det ble et rent finaleoppgjør i toppen, men det kunne ikke måle seg med spenningen i den andre gruppen. Der deltok det hele 50 spillere, men det var Nils Henrik Omland fra Arendal som stakk av med seieren til slutt. Han spilte to remiser, mot sølv- og bronsevinner, og tapte ingen partier. Det

måtte likevel kvalitetsberegninger til for å skille ham fra de fire (!) andre spillerne som også tok fem av seks mulige poeng.

Like bak Omland kom Tehodor Mohr fra Nordstrand, som for øvrig spilte remis mot vinneren i siste runde, Kasim Yilmaz fra Modum, Carl Marcus Eckholdt fra Porsgrunn og Jørgen Frøisland fra Horten. Det var dermed god spredning når det gjelder klubbtilhørighet i toppen. Beste spiller fra arrangørklubben Kragerø ble Ingvar Torjesen Kveim på sjetteplass med 4,5 poeng – bare et halvt poeng bak teten.

Østensen sikret seg seieren etter seier i det avgjørende finalepartiet mot Vestby-Ellingsen, men favorittpartiet fra turneringen er seieren mot den latviske tittelspilleren Ritvars Reimanis fra femte runde:

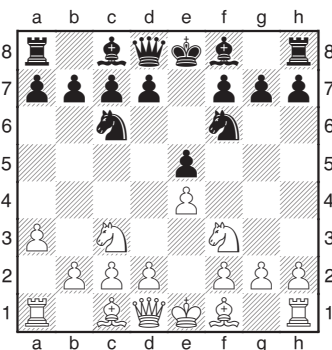
Nicolai Maxime Østensen (2216) IM Ritvars Reimanis (2361)

Kragerø Grand Prix (5), Kragerø, 2023
Kommentarer av Joachim B. Nilsen

Østensen forteller: Det var veldig gøy å føle at man er i flyt-sonen. Jeg merket etter seieren mot Ludvig at jeg var i god form.

Da var det bare å nyte det, og å ha det gøy med brikkene videre i turneringen. I 5. runde, mot Ritvars, spilte jeg en åpning som Lars Oskar Hauge har lært meg i FMST-prosjektet («Flere mot SjakkTopp», red. anm). Her følte det som at sort greide å utligne ganske raskt, men senere i partiet mener jeg at sort gjorde en feil, ved å spille bonden sin til b5. Da fikk jeg byttet av mine svake bønder, og løperparet mitt kunne herje.

1.e4 e5 2.Sf3 Sc6 3.Sc3 Sf6 4.a3

Et uvanlig trekk som har et skjult poeng. Den latviske IM-en spaserer rett inn i hvits forberedelser.

4...Lc5 Det mest prinsipielle trekket er nok 4...d5 men hvit har flere spennende muligheter her også, blant annet 5.Lb5!?

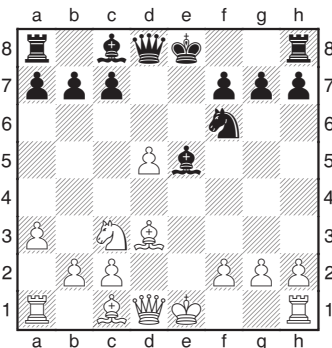
5.Sxe5!? Sxe5 6.d4 Poenget. Hvit vinner tilbake offiseren.

6...Ld6 7.dxe5 Lxe5 8.Ld3?! Dette føles ikke helt riktig. Nå har sort et felt på d4 for løperen, så den er ikke like utsatt på e5 som tidligere.

8.Sb5!? Er en spennende mulighet som planlegger f2–f4 for å "fange" sorts løper.

8...d5 Reimanis griper muligheten og bryter i sentrum.

9.exd5

9...Lxc3+ Et forpliktende trekk. Hvit får en mindre fleksibel bondestruktur på dronningfløyen, men til gjengjeld sitter Østensen nå med løperparet. Det kan bli sterkt i en åpen stilling.

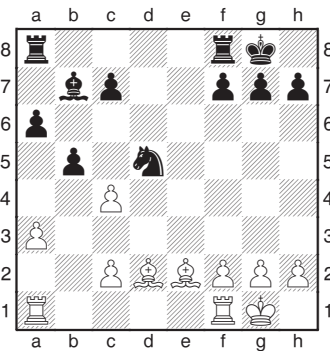
Sort kan også spille videre uten å ta tilbake bonden umiddelbart med 9...O–O 10.O–O Lg4 11.f3 Lh5 men partiet fortsetter etter det naturlige 12.Lg5 med en jevn stilling.

10.bxc3 Dxd5 11.O–O 12.Lf4?! Gir sort muligheten til å bytte løpere umiddelbart.

12...b5? Et svekkende trekk som heller ikke utvikler løperen. Latvieren ønsket nok å begrense hvits muligheter på dronningfløyen, men oppnår i stedet det motsatte.

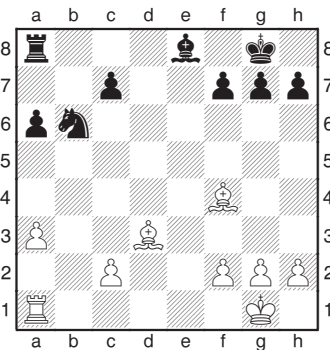
12...Lf5! 13.Lxc7 Lxd3 14.cxd3 Dc5 Sort vinner tilbake bonden, stillingen er veldig jevn.; En annen mulighet er å spille i den lange diagonalen med 12...b6 og 13..Lb7 i neste trekk.

13.Le2 Lb7 14.Dxd5 Sxd5 15.Ld2 a6 16.c4!

Retter opp bondestrukturen og åpner samtidig opp for løperparet. Hvit er i ferd med å ta over.

16...Tfe8 17.Tfe1 bxc4 18.Lxc4 Sb6 19.Ld3 Lc6 20.Txe8+ Lxe8 21.Lf4/

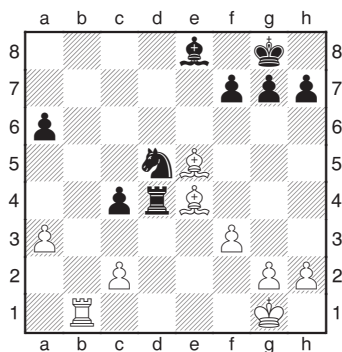
Østensen har opparbeidet seg en sunn og varig fordel takket være sitt mektige løperpar. Nå må latvieren i forsvarsmodus, men isteden gyver han løs på dronningfløyen.

21...c5? Et tilsynelatende aggressivt trekk som bare svekker sorts stilling. Nå er hesten på b6 ubeskyttet, noe som gjør b-linja enda mer attraktiv for det hvite tårnet.

22.Tb1 c4 23.Le4 Td8 24.Lc7 Td4 Reimanis holder så vidt hodet over vann, men Østensen fortsetter sitt fornuftige og solide spill.

25.f3 Det utålmodige **25.Lxb6? Txe4=** gir et likt sluttspill hvor remis er det sannsynlige resultatet.

25...Sd5 26.Le5!

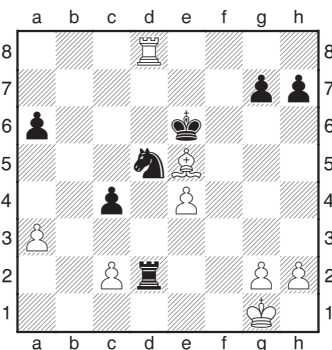

Truer sorts tårn og åpner opp for eget tårn ned til b8. Nå ser det virkelig mørkt ut for den tilreisende mesteren.

26...Td2 27.Tb8 f5 Det beste forsøket, men Østensen holder hodet kaldt og regner godt.

28.Txe8+ Kf7 29.Td8! Sluttpoenget. Hvit beholder den materielle fordel takket være bindingen ned mot tårnet på d2.

29...fxe4 30.fxe4 Ke6

31.Lxg7! Igjen spiller Østensen det beste. Bindingen av hesten går ingen steder.

Det var ikke for sent å trå feil. **31.Txd5?** Her lykkes hvit bare med å avvikle til et sluttspill hvor det er sort som har sjansene. **31...Txd5 32.exd5+ Kxe5** Sorts aktive konge sørger for at det er hvit som må være forsiktig her, men remis er det sannsynlige resultatet.

31...Td1+ 32.Kf2 Td2+ 33.Kf3 Txc2 34.Txd5 Ta2 Med en løper og bonde under er det lite å kjempe med for latvieren her, så han ga derfor opp. En imponerende seier av Østensen som fikk det hele til å se enkelt ut mot en sterk motstander med masse internasjonal erfaring.

1-0

Er fascinert av sjakkcomputere: – Liker å studere hvordan den tenker

Østensen krysset med dette ratinggrensen på 2300 og kan dermed bokføre FM-tittelen. På spørsmål fra Norsk Sjakkblad om han allerede nå sikter seg inn mot IM-tittelen ønsker han ikke «skynde seg for mye», men legger heller ikke skjul på ambisjonsnivået.

– Dette er et mål jeg har jobbet hardt for. Jeg prøver å ta små skritt av gangen, men det er vanskelig å begrense seg i perioder. Jeg tror at ved systematisk og god jobbing vil IM-tittelen nærme seg om et års tid, sier Østensen.

Potensialet er utvilsomt der, og treningsiveren og miljøet rundt ham virker å være på samme nivå. Han holder til i Grenlandsområdet hvor brødrene Espen og Kjetil Lie holder kurs, i tillegg til at sistnevnte driver sjakklinje på både Telemark Toppidrettsgymnas (TTG) og Grenland Folkehøgskole. Østensen har hospitert der, og er åpenbart ivrig etter å lære. Han beskriver seg selv som «nysgjerrig som type», og røper at det ikke går en dag uten at han tenker på sjakk.

– Jeg vil si at jeg er en disiplinert og systematisk elev som liker best å jobbe på egenhånd, og mesteparten av treningen gjør jeg akkurat det, sier han, og utdyper: – Jeg er en fan av computeren, og liker å studere hvordan den tenker, men jeg liker også å jobbe med alle faser av spillet.

Det er ikke mer enn litt over fem år siden Østensen lærte seg spilleregler, og han forteller at det ikke gikk lang tid før han skjønnte at dette var noe for ham.

– Helt siden jeg lærte meg spillet har sjakken betydd mye for meg. Jeg har alltid tenkt at det viktigste med sjakken er å ha det gøy, og det står jeg fortsatt ved, men jeg har senere også begynt å ta sjakken på virkelig alvor, forklarer Østensen.

Med «alvor» mener han stormestertittelen, og fremhever den tidligere VM-utfordreren Peter Leko fra Ungarn som et forbilde. Selv om han har store ambisjoner for eget spill fremstår han også ydmyk og trekker frem en sentral årsak til egen fremgang – teamet:

– Den raske fremgangen kommer nok av hardt arbeid de siste årene, god disiplin og et godt team rundt meg som har støttet meg og hjelper meg når det trengs, avslutter Østensen.

Vi gleder oss til å følge ham videre og ser ikke bort ifra at det kommer flere artikler med Østensen i fokus – særlig hvis det kommer flere slike resultater.

Turneringsseier og stormesternapp

NTG-eleven har tatt store steg på ratinglistene den siste tiden og har nå tatt et ytterligere steg i jakten på den gjeve stormestertittelen. Han forteller at det var tilfeldig at han valgte å delta på turneringen i Tyrkia, og at det bare «var en vanlig turnering» – bortsett fra at det ble både sammenlagtseier og stormesternapp, da.

Tekst: Joachim B Nilsen

Foto: Anniken Vestby

Semen Mitusov har tatt sitt første napp i stormestertittelen. Det klarte han da han gikk helt til topps i det sterke feltet under Çeşme Open i Tyrkia i juni. Artikkelen og intervjuet med stormesterkandidaten var opprinnelig berammet til forrige utgave av Norsk Sjakkblad, men NTG-eleven har en tett pakket timeplan med turneringer i inn- og utland stadig vekk – den som venter på noe godt, venter ikke forgjeves.

Ubeseiret mot fem (!) stormestre

Det er neppe noen stor overraskelse at Mitusov nærmer seg stormestertittelen, men at han skulle gå helt til topps i kamp mot en haug premielystne stormestre fra ulike land var en overraskelse. Det siste året har junioren gått opp nesten 100 ratingpoeng, noe som ikke er noen selvfølge på hans nivå. I skrivende stund er ratingtallet hans 2479, så han kan nesten lukte stormestergrensen på 2500.

Som våre mest ivrige lesere vil huske har vi tidligere skrevet om hvordan Mitusov kom som flyktning fra krigen i Ukraina på vårparten i fjor. Siden den gang har det norske sjakkmiljøet blitt godt kjent med hans potensial, noe en rekke rutinerte toppspillere fikk merke i Çeşme Open. Mitusov møtte hele fem stormestre, men tapte ingen av disse partiene og endte til slutt øverst på resultatlisten med syv poeng på ni runder. Beskrivende nok startet han med remis mot en lavere rangert spiller før han skrudde opp tempoet flere hakk underveis i turneringen.

Stormester Ulvi Sadikhov er neppe kjent for å være noen lettvekter på brettet, men Mitusov fikk det hele til å se svært enkelt ut i deres nøkkeloppgjør fra åttende og nest siste runde – det er ikke verst med så mye på spill. Mitusov selv beskriver dette som et av hans beste partier.

– **Jeg gikk for en variant som vi har jobbet med på NTG. Det viste seg at stormesteren ikke visste hvordan han skulle reagere. Han tapte rett og slett uten noe reelt forsøk på motspill**, analyserer han, og legger til:

– **Jeg spilte et perfekt parti.**

La oss ta en titt.

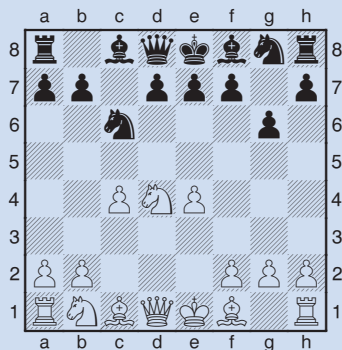
IM Semen Mitusov (2434) GM Ulvi Sadikhov (2472)

Çeşme Open (8), Çeşme
Kommentarer av Joachim B. Nilsen

Nest siste runde. Mitusov har hvite brikker mot en stormester fra Aserbadsjan og vil med seier ta et langt steg mot både stormesternapp og turneringsseier.

1.e4 c5 2.Sf3 Sc6 3.d4 cxd4 4.Sxd4 g6
Sadikhov spiller akselerert dragevariant i Siciliansk. Dette er ikke blant de mest populære variantene i Siciliansk, men definitivt spillbart og har blitt brukt med suksess av norske spillere som Magnus Carlsen, Kjetil A. Lie og Kjetil Stokke.

5.c4

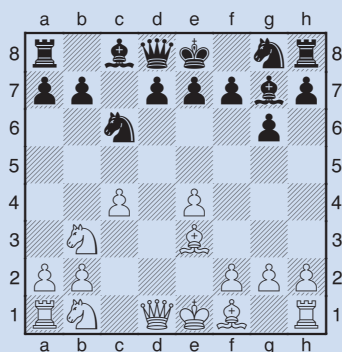

Dette bringer oss over i den solide Maroczy-varianten. Her etablerer hvit større kontroll over sentrum ved hjelp av dette bondetrekket, noe som også gjør det vanskeligere for sort å få inn et klassiske bruddet d7–d5. Trekket svekker imidlertid kontrollen over de sorte feltene i sentrum noe – som med alle trekk har dette plusser og minuser.

5...Lg7 6.Le3 Db6 7.Sb3 Hvit har andre muligheter her, blant annet 7.Sb5 Da5+ 8.S5c3 og spillet fortsetter.

7...Dd8 8.Sd4 Db6 Inviterer til trekkgjengtagelse og remis.

9.Sb3 Dd8

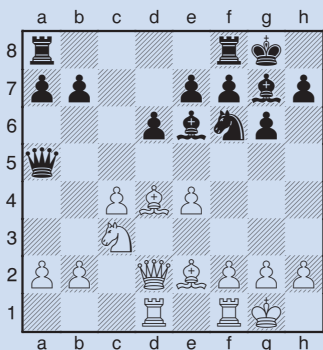
10.Sc3?! Mitusov avslår tilbudet og spiller videre. Her hadde hvit en mer nøyaktig fortsettelse, men dette er ingen krise.

Det presise 10.Dd2! sikrer at hvit ikke pådrar seg en dobbeltbonde på c3/c4. 10...Sf6 11.Sc3 Sg4 12.Lf4 Hvit ønsker å beholde sin gode løper. Stillingen er noe bedre for hvit etter den naturlige fortsettelsen 12...d6 13.Le2 O–O 14.O–O/

10...Sf6?! Sort går glipp av den tematiske muligheten 10...Lxc3+! men det er ikke alltid så lett å få seg til å gi slipp på en slik "laserløper". 11.bxc3 Sf6 12.Ld3 d6 13.O–O O–O= Hvits ruinerte bondestruktur på dronningfløyen gir sort fint spill, men her er det lenge igjen.

11.Le2 d6 12.Dd2 Le6 13.Sd4 Får hesten tilbake i spill og inviterer til et bytte, noe stormesteren gladelig aksepterer. Sort står ofte litt trangt i disse variantene og går derfor ikke av veien for et bytte eller to.

13...Sxd4 14.Lxd4 Da5 15.Td1 O–O 16.O–O

Kongene er i sikkerhet og åpningsfasen av spillet er over. Nå gjelder det å finne en god plan, og stormesteren går raskt til verks på dronningfløyen – det er gjerne her sort spiller i disse variantene. Det gir mening siden begge løpere peker i denne retningen, og bondebruddet a6–b5 er en klassisk plan for sort.

16...Tfc8 17.b3 a6 Omgrupperingen 17...Sd7 tvinger hvit til å gå med på et avbytte av sortfeltsløpere, noe som ofte er gunstig for sort. I denne stillingen kan imidlertid hvit få en fin fordel med raskt og aggressivt spill på kongefløyen. 18.f4 (er også en mulighet med den samme planen som i den andre varianten. Hvit skal "kjøre på" mot sorts kongefløy. 18.Lxg7 Kxg7 19.f4 f6 20.Tf3 Presset øker mot sorts kongefløy. Samtidig har ikke sort kommet ordentlig i gang på dronningfløyen, så det er ingen tvil om at hvit klarer seg best her.) 18...Lxd4+ 19.Dxd4 f6 (Dronningbytte med 19...Dc5? fungerer ikke her på grunn av 20.f5! fanger løperen.) 20.Kh1 Unngår

dronningbytte og holder dermed liv i angrepet. 20...a6 21.f5 Hvit har et betydelig press mot sorts kongefløy. I de neste trekkene ønsker hvit å spille fxg6–Lg4–Lxd7 for å ende opp med en dynamisk hest mot en begrenset sort løper.

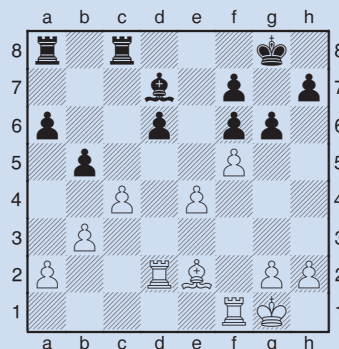
18.f4 b5 Endelig får stormesteren i gang aktivt spill på dronningfløyen, men Mitusov lar seg ikke påvirke.

19.f5! Ld7 20.Lxf6! Kanskje overrasket dette trekket stormesteren. Stillingen endrer nå karakter.

20...Lxf6 21.Sd5 Dxd2 22.Sxf6+ Poenget. Hvit sørger for å ruinere sorts bondestruktur, og har dermed gått fra en angrepsstilling til en behagelig posisjonell fordel.

22...exf6 22...Kg7 23.Txd2 Kxf6 24.fxg6+ Kxg6 25.e5 Le6 26.exd6 exd6 27.cxb5 axb5 28.Lxb5 Ta5 29.Ld3+ Kg7 30.Lb1+–

23.Txd2

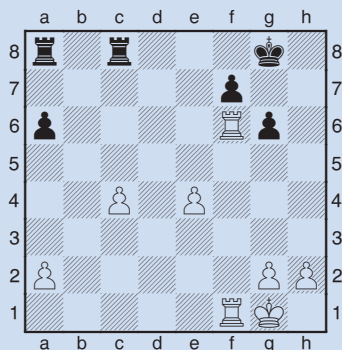
Sorts d6–bonde er fryktelig svak.

23...bxc4 24.Txd6 Le8? Løperen vil uansett til b5 dersom hvit slår på c4 med sin egen løper, så dette føles som et litt bortkastet trekk.

24...Ta7! var mer logisk da det gir sort noe dekning langs syvenderaden i tillegg til å beskytte løperen. Hvit beholder imidlertid fordel og står klart bedre etter 25.bxc4 Lc6 26.Ld3 Te7 27.fxg6 hxg6 28.Tdx6 Td7 29.Lb1 med materiell fordel og gode vinstmuligheter, selv om dette krever både teknikk og tålmodighet.

25.fxg6 hxg6 26.Lxc4 Lb5 Der kom den. Sort prøver å "klippe klør" og begrense det hvite angrepet ved å bytte brikker, men Mitusov holder tempoet oppe.

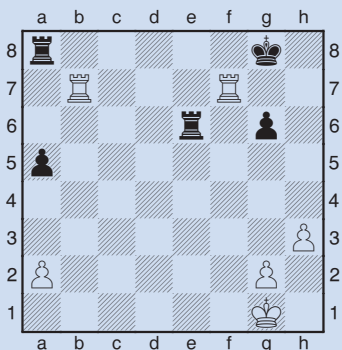
27.Tdxf6 Lxc4 28.bxc4

28...Txc4 28...Ta7!? Var et annet forsøk på å holde stillingen sammen, men hvits stilling er overlegen etter 29.e5! Txc4 (29...Te7 30.e6! Likevel. Hvit burde vinne etter 30...Txe6 31.Txf7+ – Med materiell fordel og svært aktive tårn.) 30.e6 Bryter opp sorts kongestilling. 30...fxe6 31.Txe6+ – Det er et spørsmål om tid før sorts enslige bønder havner i problemer. Hvits aktive tårn og merbonde burde gi seier.

29.Txf7 Txe4 30.Tb7 Te6 30...Tc8 Dette ser kanskje ikke ut som noe stort forsøk, men her skjuler det seg et bananskall for hvit. 31.Tf6?? Naturlig, men nå kan sort ta et langt steg mot remis ved aktivt forsvar. (Det rolige 31.h3 beholder den overlegne fordel og burde føre til seier etter 31...Tc2 32.Tf6 Txa2 33.Txg6+- med to sammenhengende fribønder og en trygg konge begynner dette å se ut som seier for hvit.) 31...Tc1+! 32.Kf2 Tc2+ 33.Kf3 Tee2 Sorts to aktive tårn jobber som helter langs andreraden og skaper problemer for hvit. Evigsjakk er en trussel som lur. 34.Txg6+ Kf8= Sorts konge er overraskende trygg, og samtidig er hvits konge svært utsatt for evigsjakk fra sorts tårn – til tross for to ekstra bønder for hvit er stillingen trolig remis.

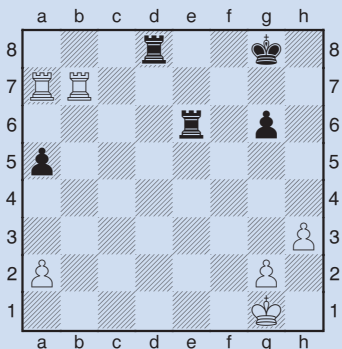
31.h3 a5 32.Tff7

To tårn som jobber sammen langs syvenderaden betyr alltid problemer for sort. Her kan ikke stormesteren gjøre annet enn å håpe på et mirakel.

32...Td8 33.Tg7+ Kh8 34.Th7+ Kg8 35.Tbg7+ Kf8 36.Ta7 Truer matt på h8.

36...Kg8 37.Thb7

Det ble ikke matt, men nå truer Mitusov å vinne enda en bonde på a5. Motstanderen avverger det, men må da gi slipp på en annen bonde.

37...Te5 38.Tg7+ Hvit vinner g6-bonden og har dermed to ekstra bønder å rutte med i sluttspillet. Stormesteren hadde fått nok og ga opp.

1-0

Ønsker bare å bli best mulig: – Hovedmålet er ikke å bli stormester

Hovedpersonen selv forteller at han var på jakt etter en passende turnering og at han fikk en god mulighet fra arrangørene i Tyrkia – noen stor plan om stormesternapp hadde han ikke.

– Det var en vanlig turnering, jeg var bare i god form, forteller han til Norsk Sjakkblad.

Til tross gode resultater og jevn fremgang lar ikke Mitusov seg rive med. Han er tydelig på at målet er å bli en bedre spiller, og at turneringen først og fremst var en god mulighet til å prøve ut ulike analyser og ideer.

– Nå jobber jeg mye med åpningene og sluttspillene mine, og forbedrer spillet mitt. Denne turneringen var en god anledning til å prøve ut det, sier Mitusov, og fortsetter med noe som må sies å være en underdrivelse:

– Turneringen startet med et vanskelig remisparti, men jeg hadde noen marginer senere. Alt i alt ble det en flott turnering.

På spørsmål om hvordan han skal nå målet om å bli stormester kontrer juniortoppen raskt:

– Jeg ønsker selvfølgelig å bli stormester, men det er ikke hovedmålet mitt. Det viktigste er å bli en god spiller ved å forbedre meg hele tiden. Da vil titlene komme, mener Mitusov.

Han forteller at han spiller i så mange sterke turneringer som overhodet mulig. Selv om han ikke alltid er fornøyd med resultatet mener han det er sunt med noen tap innimellom.

– Nederlag gjør oss sterkere og tvinger oss til å jobbe hardere.

VELKOMMEN TIL THON HOTELS

Book
overnatting til
avtalepris!

THON HOTELS GIR DEG MANGE, GODE FORDELER

Benytt deg av avtalen med Norges Sjakkforbund og få 14% rabatt på dine overnattinger. Du booker enkelt via app eller på thonhotels.no og oppgir firmanavn: Norges sjakkforbund og firmakode: THC1958

Blir du i tillegg medlem av THON+ opparbeider du deg poeng mens du sover som kan tas ut i gavekort eller overnatting, samt at du får rabatt på flere av våre restauranter.

Velkommen til oss!

THON
HOTELS

Moen yppet seg med eliten i Senior-VM

En stor norsk delegasjon reiste til årets verdensmesterskap i Terrasini i Italia. Totalt deltok hele 11 norske spillere, og best av dem alle var norgesmester Ole Christian Moen. Midtveis snuste han på de edleste medaljer, men etter en dobbelpunktering i runde 7-8 falt han noe tilbake mot slutten. Det ble likevel en fenomenal prestasjon, og her forteller han om turneringen og egen opplevelse i et lite reisebrev tilsendt Norsk Sjakkblad.

Skrevet av Ole Christian Moen

Foto: Denis Burko

Verdensmesterskapet for seniorer spilles i to klasser, for spillere over 65 år («Seniorklassen») og for dem som er fylt 50 («Juniorklassen»). Det er i den eldste klassen at vi i mange år har hatt en trofast skare av norske deltakere. Dette gjaldt også i høstens VM i Terrasini utenfor Palermo på Sicilia. Turneringen varte i nesten to uker, de fleste av de norske deltakerne hadde også med ektefeller.

Ektefellene scorte stort i minigolfturneringene vi hadde, og ellers hadde vi nordmenn et hyggelig sosialt samvær, og bodde på en resort med "all inclusive". Moroa kostet minst 20 000 kroner inkludert reisen, men til gjengjeld hadde vi det bra med norsk sommertemperatur, fri mat og drikke.

Stor norsk delegasjon

Det var ikke kvinnelige deltakere fra Norge. I Juniorklassen var det én norsk deltaker, Bjørn Lie fra Caissa, som gikk frem rundt 42 ratingpoeng. I Seniorklassen var det i tillegg til meg bare Jan Arne Bjørgvik som presterte over forventet score, hvor høydepunktet var remis mot den tidligere svenske landslagssjefen Bengt Hammar.

Norges grand old man i europeisk seniorsjakk er Per Ofstad, 88 år, tidligere sjakkpresident og norgesmester i 1961. Han var med på det norske seniorlaget som vant bronsemedaljer i lag-EM 2003 - sjekk boken om Sjakkmasteren Svein Johannessen. Med god hjelp av Ingunn og Kjetil Strand fant han veien til senior-VM.

Han har sin vesentlige del av æren for at seniorsjakken fikk plass så vel norsk som europeisk sjakk. Omdøpelsen fra veteran- til seniorklasse i Norge i tråd med den tyske betegnelsen er en del av historien. I turneringen spilte Per seg til gode stillinger, hvoretter han i beste fall tok remis.

Spilleforholdene var rimelig gode. Det var en stor spillesal, og et par mindre. Man kunne tenke seg at reglene i seniorsjakk var litt mindre firkantede enn i VM og EM. Man skal forlate spillelokalet straks partiene er avsluttet. Når det sosiale samvær er en del av formålet for de gamle mestere, og ikke alle partiene blir sendt live, kunne de strenge reglene vært moderert noe for oss gamle. Det var satt ut noen få sjakkbrett, men det var ikke et analyserom, eller skjermer i fellesområdene hvor partiene kunne følges. Arrangørene gjorde ellers sitt aller beste for at vi skulle trives.

Delt ledelse – tapte mot britisk legende

Jeg hadde tid og rom til å konsentrere meg om spillet. Etter å ha reddet meg ut av en tapt stilling i første runde, spilte jeg ganske feilfritt de tre neste – tror jeg. Det gav seire i tredje og fjerde runde mot stormestrene Balashov og Ftacnik. Etter det var jeg i delt ledelse med favoritten. I femte runde sto jeg tidlig til tap mot den velkjente britiske stormesteren John Nunn, og han gjorde ingen feil. Vi møttes forrige gang i en juniorturnering i Norwich i 1972 – han vant da også. Min seier i fjerde runde mot internasjonal mester Birnboim er tidligere publisert – der kunne jeg ha vunnet offiser tidlig i midtspillet, men avslutningen var ellers strøken.

I siste del av turneringen falt prestasjonsnivået. Jeg vant fint i ellefte og siste runde mot internasjonal mester Martorelli, etter å ha etterlignet et parti stormester Alberto David spilte mot ham i 2017, og som vi fulgte i 15 trekk. Det kan være et råd til andre med begrenset kondisjon, også å begrense forberedelsene, og heller ha overskudd under partiet.

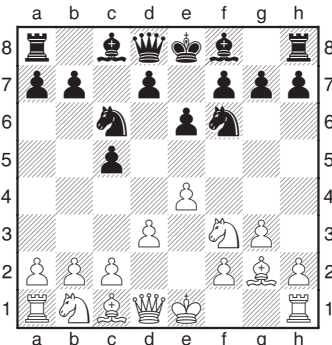
FM Ole Christian Moen (2157) - IM Antonio Martorelli (2073)

VM for seniorer (11), Terrasini

Kommentarer av Joachim B. Nilsen

1.e4 c5 2.Sf3 e6 3.g3 Et fint alternativ som unngår mange tunge teorivarianter.

3...Sc6 4.Lg2 Sf6 5.d3

Indikerer overgang til Kongeindisk angrep ("King's Indian Attack") hvor hvit stiller opp brikkene på samme måte som sort gjør i kongeindisk forsvar. Planen er ofte å låse sentrum og angripe på kongefløyen.

5...d5 6.De2 Hvit ønsker å holde sentrum uavklart, og et dronningbytte er i hvert fall ikke aktuelt.

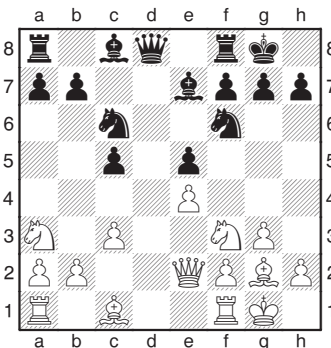
6...exd5 gir sort enkelt spill etter 6...exd5 med fin sentrumskontroll.

6...Le7 7.O-O 8.c3 Hvit kan også vurdere 8.e5 Sd7 9.c4 med press i sentrum.

8...dxe4 Italieneren kunne vurdert å gyve løs på dronningfløyen med 8...b5!? med planen b5-b4 for å legge press på hvits bondestilling.

9.dxe4 e5?! Tar tilsynelatende mer kontroll over sentrum, men det eneste dette trekket oppnår er å svekke d5-feltet. Nå har hvit en behagelig posisjonell fordel ettersom sort ikke har samme kontroll over d4-feltet.

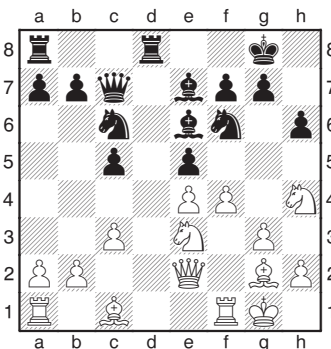
10.Sa3

10...h6 11.Sc4 Dc7 12.Se3 Moen sikter seg inn på de fristende feltene på d5 og f5.

12...Le6 13.Sh4! Hvit ønsker å slå tilbake med en ny hest på f5, så dette trekket var neppe behagelig å møte for sort.

13...Tfd8 14.f4!

Moen er i sitt ess når han får angripe. Sort er allerede under betydelig press.

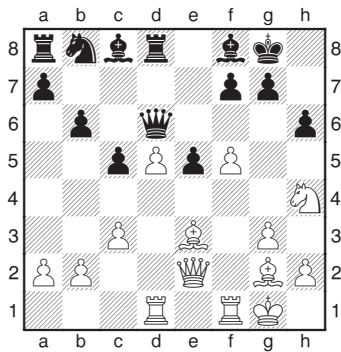
14...Lf8 Det var ikke bedre å avklare situasjonen med 14...exf4? siden hvit får dominere i sentrum og på kongefløyen etter 15.gxf4 med enten Sh4-f5 eller e4-e5 i neste trekk.

15.f5 Lc8 16.Sd5 Dd6 17.Le3 17.g4!? var et aktuelt angrepstrekk.

17...b6 18.Tad1 Med enkle midler har Moen opparbeidet seg en meget lovende stilling. Nå sprekker italieneren.

18...Sxd5? Øker hvits terrengfordel og bytter bort en av sine viktigste forsvarsbrikker.

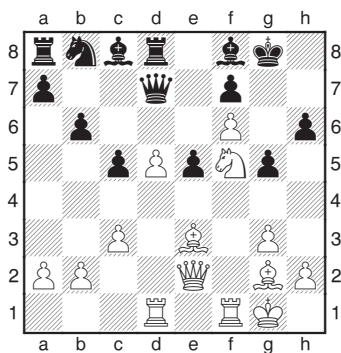
19.exd5 Sb8

20.f6! Nå som sort ikke lenger kontrollerer dette feltet kan hvit storme på med egen bonde. Moen ønsker å åpne stillingen foran sorts konge.

20...g6 21.Dc2 Truer et dødelig offer på g6.

21...g5 22.Sf5 Dd7 23.De2

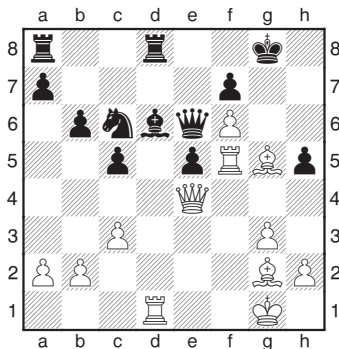
Sikter seg inn på h5-feltet.

23...De8 24.d6 Hvit kan vinne enda raskere med **24.Sxh6+ Lxh6 25.Dh5** men stillingen er så god at dette blir av akademisk interesse.

24...Lxf5 25.Txf5 Sc6 26.Lxg5! Kraftfullt. Moen knuser sorts forsvar og kler motstanderens konge naken.

26...De6 Sort blir matt i få trekk etter **26...hxg5 27.Txg5+**

27.Dg4 h5 28.De4 Lxd6

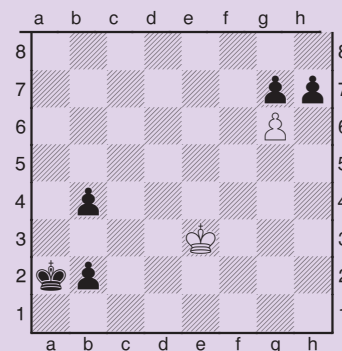

29.Lh6 Truer matt i få trekk med **30.Tg5+**.

29...Lf8 30.Tg5+ Kh8 31.Lg7+ Lxg7 32.Txh5+ Matt i tre trekk. Den internasjonale mesteren kastet inn håndkleet.

1-0

Oppgave 15

Den vanskeligste til slutt!

Svart gjør 17 trekk på rad, og hvit setter patt i ett trekk.

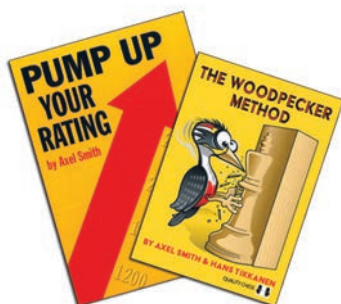
Husk å sende svarene til nsb@sjakk.no og bli med i trekningen av et signert Brett av Magnus Carlsen. Alle med fem rette eller mer deltar i konkurransen.

Sjakkhuset

Alt i sjakk - alltid sjakk

Privatundervisning med våre stormestre

Bøker for spillere på alle nivåer

Kveldskurs på The Good Knight i Oslo

Besøk oss midt i Oslo sentrum
eller kjøp på www.sjakkhuset.no

Stort utvalg av sjakkbrett
og sjakkbrikker

Onlinetrening på
sjakktrening.no

Klokker i alle
priskategorier

 Sjakkhuset
Alt i sjakk. Alltid sjakk.

www.sjakkhuset.no | Badstugata 9, Oslo

NM I SJAKK STOREFJELL 2024

på Storefjell Resort Hotel (Golsfjellet) fredag 28. juni – lørdag 6. juli

100-årsjubilanten Buskerud Sjakkrets ønsker velkommen til en ekstra sosial og flott Landsturnerings-uke i 2024, med mye program for store og små sjakkspillere og hele familien.

Dette blir blant annet en suveren kombinasjon av SJAKK OG NATUR, 1001 meter over havet!

Hotellet er blant de største i Norge og ligger 20 km fra Gol stasjon på Bergensbanen, med 300 gjesterom pluss leiligheter og rimelig overnatting i sovesal, og blant annet badeland med vannsklie på 50 meter. Bestilling på epost: storefjell@storefjell.no eller telefon 32 07 80 00. Husk å opplyse at det gjelder NM i sjakk.

Spesialpriser gjelder til 20. mai, men vær tidlig ute!

flott beliggenhet med muligheter for gode turer mellom rundene

arrangementskomiteen har prøvespilt i lokalene

Eliteklassen og Senior 65+ starter fredag, alle andre på lørdag.

Øvrig sjakkprogram er blant annet Velkomst-lynsjakk, Laglyn med tidshandikap, Pratelagsjakk, Uoffisielt NM i «sjåk» (sjokk), Offisielt NM i lynsjakk, Pubsjakk, Visning av «Dagens NM-parti» og Sjakkskole for barn (gratis for NM-deltagerne).

Alle detaljer finner du på nettsiden www.sjakknm24.no

Her melder du deg på, og finner informasjon også om andre overnattingstilbud.

VELKOMMEN TIL STOR SJAKKFEST!

Med hilsen Roger Løvaas,
epost: roloevaa@online.no

